

A.MICHELSEN

KONGELIG HOF- OG
ORDENSJUVELERER

BREDGADE 11
HJØRNET AF PALÆGADE

KJØBENHAVN
TELEFON NR. 229

GRUNDLAGT 1841

KOPIER I GULD OG
SØLV EFTER GJEN-
STANDENE FRA DE
DANSKE MUSÆER

292547641

101 Københavns kommune

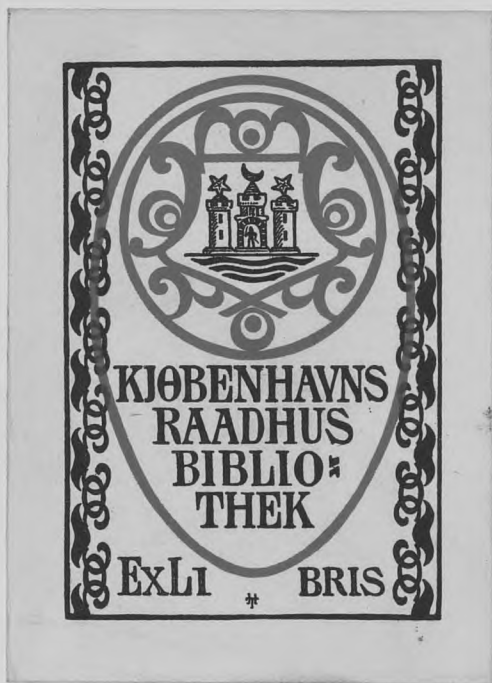
Mag. 09.066 Br

ILLUSTRERET
VEJLEDNING

ROSENBORG
SAMLINGEN I
KJØBENHAVN

RHB

Mag

09.066

B2

E.H.R.A.

ROSENBORG SLOTS FACADE MOD KONGENS HAVE.

DE DANSKE KONGERS
KRONOLOGISKE SAMLING PAA
ROSENBORG SLOT
ILLUSTRERET VEJLEDNING

VED

DR. PHIL. P. BROCK
INSPEKTØR OG SLOTSFORVALTER

AUTORISERET UDGAVE MED 212 BILLEDER
VED F. HENDRIKSENS REPRODUKTIONS ATELIER

KJØBENHAVN

AUGUST BANGS BOGHANDEL

H. H. THIELES BOGTRYKKERI

0906

Per. 01

11

3582

ROSENBORG SLOT set fra Indgangen.

Christian den Fjerdes Tid indtil Nutiden — meddelt kortfattede Biografier af hver Konge, særligt med Henblik til de i Samlingen opbevarede Minder om dem og deres Slægt. Derimod har den ældre Tid, fra Christiern den Første indtil Frederik den Anden inklusive, paa Grund af at der fra denne Periode kun er opbevaret forholdsvis faa Minder, ikke egnet sig til en saadan sammenhængende historisk Fremstilling.

Ved den i Aaret 1901 foretagne tidssvarende Omordning er Adgangen til Rosenborg bleven gjort lettere for de Besøgende, idet disse nu ikke — saaledes som tidligere — behøve at melde sig forud i sluttede og begrænsede Hold, men enkeltvis kunne møde i de fastsatte Aabningstider.

Samtidig er det anset for hensigtsmæssigt, ved Affattelsen af en illustreret Vejledning at give denne en saadan Skikkelse, at den kan benyttes baade som egentlig Katalog under selve Besøget og før og efter dette tjene til henholdsvis forudgaaende og efterfølgende Studium af Samlingens historiske og kunstneriske Skatte. Der er derfor — fra

* En Stjerne i Fortegnelsen betyder, at Maleriet eller Gjenstanden findes blandt Illustrationerne.

F.H.B.A.

ROSENBERG SLOT set fra Kongens Have.

CHRISTIAN IV i Samtale med en Ingeniør.
Rosenborg Slot i Baggrunden.

KONG CHRISTIAN DEN FJERDE købte i Aaret 1606 endel udenfor Kjøbenhavn mellem den daværende Nørre- og Østerport liggende Smaahaver og Grunde for der at anlægge en kongelig Lysthave, der skulde træde i Stedet for den ældre, der laa i Nærheden af Nikolajkirke, men som var bleven udlagt til Byggegrunde til Boliger for Kongens Skibsfolk. Efter at der i den nye Have var blevet opført forskellige mindre Bygninger, paabegyndtes i Aaret 1610 Opførelsen af selve Rosenborg Slot, der imidlertid først 1624 fremtræder med dette Navn. Slottet er opført i nederlandsk Renæssancestil af røde Mursten med Ornamerter af Sandsten; det bestaar af tre Etager foruden Kjældereren og er prydet med fire Taarne, et omtrent 80 Alen højt ved den vestlige Hovedfaçade og tre mindre ved den østlige. Skjøndt der i Tidernes Løb er foretaget enkelte Forandringer med Hensyn til Slottets Ydre, er dette dog i det Væsentlige bevaret i den oprindelige Skikkelse. Det Indre er derimod endel forandret, idet der af flere af

Christian den Fjerdes Efterfølgere, som have boet paa Slottet, er givet forskjellige Værelser en anden Udstyrelse end den oprindelige. Disse Forandringer have dog medført den Fordel, at man nu ved en Vandring gennem Slottets Værelser faar et Overblik over de vexlende Tidens Smag og Mode, som selvfølgelig ogsaa her i Landet har været paavirket andet Steds fra. Man gaar saaledes fra Renæssancetiden i de første Værelser i Stueetagen, hvilke væsentlig endnu staa i den oprindelige Skikkelse, over til Barokstilen i Slutningen af det 17. Aarhundrede (Ludvig den Fjortendes Tidsalder) for derpaa i det 18. Aarhundrede at gennemgaa Rokotiden (Ludvig den Femtendes Periode) og de derefter følgende Perioder (Ludvig den Sextendes, den franske Revolutions og Kejserdømmets Tider) lige op til vor egen Tid. Udsmykningen af Værelserne i de forskjellige Tidsalderes Stil danner saaledes en ypperlig Ramme om de i disse opbevarede Minder om Danmarks Kongehus fra de senere Aarhundreder, hvilke udgjøre de danske Kongers kronologiske Samling. Allerede i Frederik den Tredies Tid lagdes Grundvolden til dette interessante historiske Familienusæum, der efterhaanden i Tidernes Løb ved at optage de følgende Kongers Efterladenskaber er voxet op til en Samling af stor kulturhistorisk Betydning. Hertil kommer, at disse henfarne kongelige Personer, Slægt efter Slægt, lige til Begyndelsen af det 19. Aarhundrede, have færdedes i de samme Værelser, som nu indeholde deres Portrætter, Dragter, Vaaben, Møbler, Kostbarheder og andre synlige Minder om dem, og for de Besøgendes Øjne fremmanes der saaledes Billeder fra længst forsvundne Tider med disses Glæder og Sorger, med betydningsfulde Begivenheder i Danmarks og Hovedstadens Historie og med det daglige Livs Færden.

Gjennem Indgangsdøren paa den østlige Side træder man ind paa Slottet i DEN NEDERSTE ETAGE i

1. STENGANGEN,

den lange, flisebelagte Korridor, der er forsynet med et smukt Stukaturloft, tildels bevaret fra ældre Tid. Her mindes man strax om Slottets Bygmester

1. *Kong Christian den Fjerde*, der tilligemed sin *Dronning Anna Catharina** er fremstillet paa et stort Maleri, udført af Peter Isachs. Endvidere gjenkalde forskjellige Portrætter og Buster Erindringen om hans Slægt og Tid. Her findes saaledes et stort Maleri med hans

2. *Stamtavle* fra hans Tiptipoldeforældre,

3. to prægtige Broncebuster af hans Forældre *Kong Frederik den Anden** og *Dronning Sophie**

Broncebuster af KONG FREDERIK II og DRONNING SOPHIE,
Christian IV' Forældre.

Buster i Marmor af KONG CARL I og DRONNING HENRIETTE MARIE
af England.

4. to Relieffer i Alabast af hans Fader *Frederik den Anden*,

5. to Marmorbuster af hans Søstersøn *Kong Carl den Første af England** og dennes *Dronning Henriette Marie**,

6, 7. Portræter af hans Søstre: *Dronning Anna af England* og *Hertuginde Elisabeth af Brunsvig-Wolfenbüttel*,

8. hans Svigerforældre *Ludvig Munk* og *Ellen Marsvin**,

9, 10, 11. hans Sønner *Valdemar Christian*, *Hans Ulrik Gyldenløve* og *Ulrik Christian Gyldenløve**, Helten fra Kjøbenhavns Belejring,

12. hans Faster *Kurfyrstinde Anna af Sachsen*,

13. hans Farbroder *Kong Magnus af Lieflands Gemalinde*, den russiske *Prinsesse Marie*.

Om Formynderregeringen under hans Mindreaarighed minde Portræterne af Rigsraaderne

14. *Niels Kaas* og *Jørgen Rosenkrands*.

15. Som en Erindring om hans Moder haves en *Skabsdør af Egetræ*, hvori det danske og det meklenborgske Vaaben er udskaa-ret; den hidrører fra Nykjøbing Slot paa Falster, hvor Dronning Sophie boede som Enke.

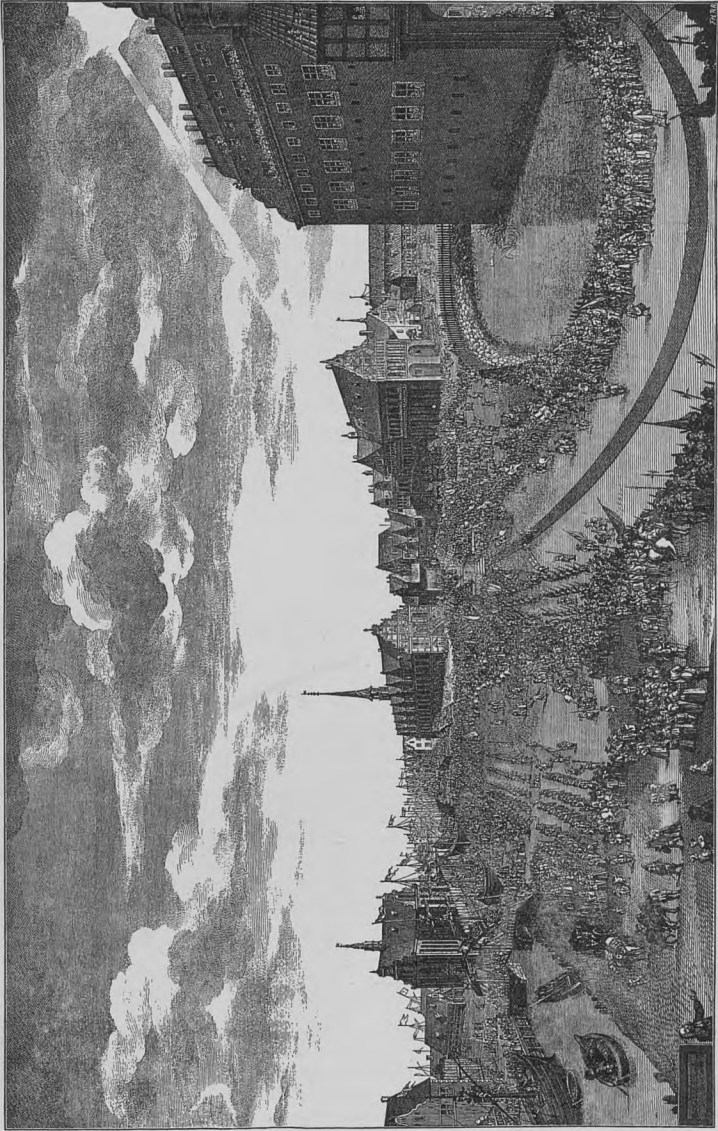
16. En *Rytterstandard* (anbragt oven over Stamtavlen) med *Christian den Fjerdes Navnechiffer* og Indskriften: *NON IMPVNE ME LACESSES* (man udæsker mig ej ustraffet) minder om *Trediveaarskrigens Tid*; den hidrører fra He Kirke ved Ringkjøbing.

ELLEN MARSVIN,
Kirstine Munks Moder.

ULRIK CHRISTIAN GYLDENLØVE,
Christian IV' Søn med Vibeke Kruse.

ARVEHYLDINGEN VED KJØBENHAVNS SLOT 1660.
Efter Wolfgang Heimbachs Maleri.

I Stengangen findes iøvrigt syv højryggede med Guldlæder betrukne Stole med Krydsfodder (paa nogle af disse Stole paa Bagsiden Frederik den Femtes kronede Navnechiffer) og syv mindre Stole med lavere Rygge, indbyrdes noget forskellige, forsynede med Krydsfodder, de sex betrukne med Guldlæder, den syvende med simpelt Læder, samt et mindre Bord af Træ med Krydsfod og med Indlægning paa Pladen. Fra den anden Halvdel af det 17. Aarhundrede hidrøre et firkantet florentinsk Mosaikbord, et Bord med Krydsfod og med en Gibsmosaikplade, hvori et Danmarkskort, udført af Francesco Bruno fra Neapel, samt et Bord, i hvis Gibsmosaikplade ses Dronning Sophie Amalies Navnechiffer og det danske og det brunsviglüneborgske Vaaben. Af Portræter fra denne Periode findes

17. *Frederik den Tredie*,
18. *Christian den Femte* (et Brystbillede og et Knæstykke),
19. Dronning *Charlotte Amalie* med en lille Prinsesse ved Siden,
20. Dronning Charlotte Amalies Broder *Landgrev Carl af Hessen*,
21. Prins *Jørgen*,
22. Hertug *Christian Albrecht* af Holsten-Gottorp og hans Gemalinde, Frederik den Tredies Datter *Frederike Amalie*.

Endelig mærkes som historiske Malerier

23. *Stormen paa Kjøbenhavn* 1659,
24. *Arvehyldingen* 1660 af Wolfgang Heimbach*,
25. *Processionen efter Arvehyldingen* og
26. Christian den Femte i *Højesteret*.

Under Loftet: Tre sexarmede Messing-Lysekroner.

Gjennem Døren i den nordre Ende af Stengangen, over hvilken er anbragt *det danske Vaaben* udskåret i Træ, saaledes som dette var i Christian den Fjerdes Tid (medens *det danske Vaaben*, malet af Lambert van Haven i Christian den Femtes Tid, er anbragt over Døren i den modsatte Ende), kommer man først ind i et stort Værelse, som sædvanligvis kaldes Christian den Fjerdes Audienssal, men som i Inventarielisterne fra Christian den Femtes Tid og til langt ind i det 19. Aarhundrede benævnes Dronningens Gemak. Forinden vi imidlertid betragte denne Sal nærmere, er det, for at følge den kronologiske Orden, i hvilken Gjenstandene ere anbragte, rigtigst først at begive os ind i

2. TAARNKAMRET

til Højre, eller Dronningens Kabinet, da Minderne fra de ældre Konger af det oldenborgske Hus for en væsentlig Del ere anbragte her. Gulvet i dette Taarnværelse er belagt med gullandske Fliser, Fodpanelet er af Egetræ og prydet med forskellige Malerier, deriblandt nogle mandlige og kvindelige Portræter samt et Par Afbildninger af Hunde. Væggene ere betrukne med grønt, vatret Mor

F.H.R.

STENGANGEN.

med paatrykte Guldblomster; paa Dørens indvendige Side er malet to venetianske Prospekter; Kaminen, der er af mørkt Marmor, er foroven prydet med Christian IV' Navnechiffer og tvende Marmorfigurer, og paa Kamingesimsen findes en smalhalsed Porcelænskrukke med kunstige Blomster og Frugter. I Loftet, der er rigt udstyret med Billedskjærerarbejde i Træ, findes et Maleri, fremstillende Medoro og Angelica efter Ariosts Orlando furioso; omkring dette er anbragt fire forgyldte Træringe. Naar det er blevet fortalt, at Omhængen om Christian IV' Seng eller Køje har været anbragt i disse Ringe, da er dette vistnok urigtigt, idet Inventarierne Intet indeholde herom. Det er overhovedet usikkert, om Christian IV har haft sit Sovekammer i dette Værelse. Man har nemlig i den senere Tid antaget, at Kongens Soveværelse har været det mørke Værelse bag ved det store Taarn. At Christian IV neppe kan have sovet i en Køje paa Rosenborg, fremgaar af Samtidiges Beretninger om hans sidste Sygdom her. Hans Sengested, til at skruer sammen, opbevarede i et af de øvre Taarnværelser indtil 1759, og hans Sengs Tilbehør, der tidligere havde haft sin Plads i et af Vægskabene i den saakaldte Audienssal, blev solgt ved Auktion i Aaret 1786.

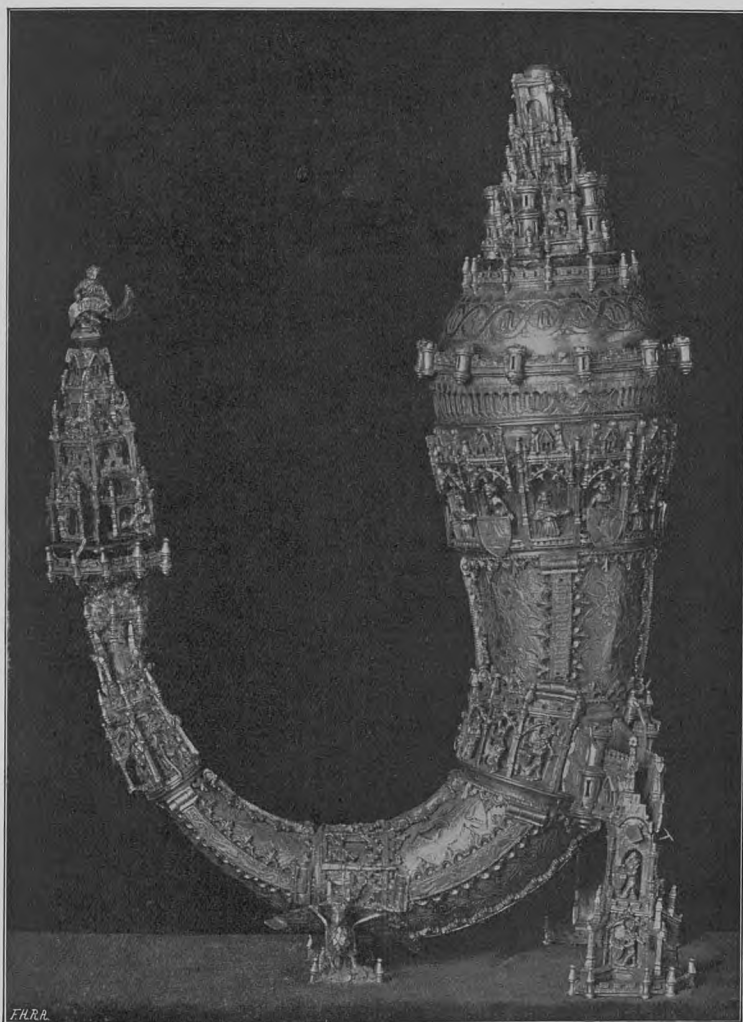
I Taarnkamret, i hvilket der af Møbler fra Christian IV' Tid findes fire Taburetter med Flojlsbetræk, hvori Kongens Navnechiffer, opbevares fra de ældre oldenborgske Kongers samt Christian IV' Tid følgende Portræter og Kostbarheder:

FRA KONG CHRISTIERN DEN FØRSTES TID

(1448—1481).

1. Under Glas: *Det oldenborgske Drikkehorn**, der angives at være et Arbejde af Billedhuggeren Daniel Aretæus, hvem Kong Christiern I indkaldte til Danmark fra Corvey i Westphalen, har maaske været bestemt som Gave til de hellige tre Konger i Køln, hvis den Mægling var lykkedes, som Christiern I havde paataget sig med Hensyn til nogle mellem Ærkebispens og Domkapitlet i denne Stad opstaaede Tvistigheder, i hvilken Anledning han foretog en lang og kostbar Udenlandsrejse i Aarene 1474 og 1475. Forsøget paa at bilægge disse Stridigheder fik imidlertid ikke det forønskede Udfald, og derfor blev Hornet formentlig ikke anvendt efter den oprindelige Bestemmelse; det opbevarede senere i lang Tid i Oldenborg, men ved den sidste Greve Anton Günthers Død i Aaret 1667 tilfaldt det Kong Frederik III af Danmark som en af de nærmeste Arvinger til Grevens Land og øvrige Efterladenskaber; det kom dog først i Slutningen af Christian V' Tid til Kunstkamret i Kjøbenhavn, hvorfra det i Aaret 1824 blev afgivet til Rosenborg. Et gammelt Sagn beretter, at Hornet allerede i Aaret 989 skal være kommet i den oldenborgske Families Besiddelse, idet en Bjergnymfe skal have vist sig for Grev Otto, der i en øde Egn var faren vild paa Jagten, og have tilbudt ham en Trylledrik af Hornet; Drikken kastede han bort, men Hornet beholdt han som Minde om sit Æventyr. — Hornet, der er af forgyldt Sølv med indgraverede fantastiske Dyreskikkelser, har ved sin Indfatning og sit Laag som et Hele

DET OLDENBORGSKE HORN.

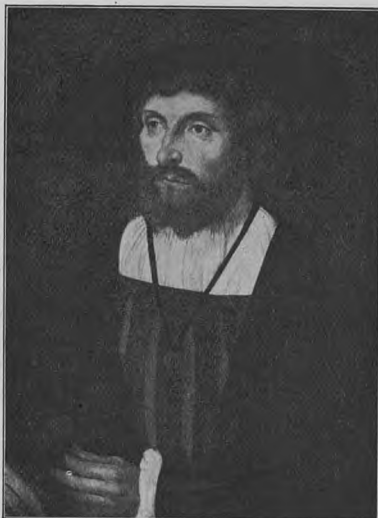
Angives at være forfærdiget af Daniel Aretæus for Christiørn I.

nærmest Form og Udseende af en gammel Borg med Riddere, Skjoldbærere og citharspillende Damer i Vinduerne og med Borgvægttere

paa Udkig i Taarnene. Det er forsynet med nogle Indskrifter udførte med Munkebogstaver, deriblandt de hellige tre Kongers Navne.

2. Paa Væggen: Miniaturbillede af *Dronning Dorothea*, formælet med Kong Christopher af Bayern, senere med Kong Christiern I; Kopi malet af Andreas Thornborg efter Maleriet paa Altertavlen i Thurø Kirke eller maaske efter Wolfgang Heimbachs Kopi efter dette; skal have tilhørt Klevenfeld og ejedes senere af Konferensraad Thomsen.

3. I Skabet A: En Lok af Kong Christiern I' Haar, indfattet i Sølv. (Fra hans Kiste i Roskilde Domkirke.)

CHRISTIERN II.

Angives at være malet af Albrecht Dürer.

FRA KONG HANS' TID

(1481—1513).

4. I Skabet A: En Guldmedaillon, omgivet af Rubiner og Smaragder; paa Forsiden i ophøjet Arbejde en emaileret Fremstilling af *Sct. Georgs Kamp med Dragen*, paa Bagsiden Josef og Maria knælende ved Christusbarnets Krybbe; antages at have henhørt til Insignierne af en ældre (muligvis den af Kong Hans baarne) Hosebaandsorden.

FRA KONG CHRISTIERN DEN ANDENS TID

(1513—1523).

5. Paa Væggen: Portræt af *Christiern II** med den gyldne Vlies i et Baand om Halsen og en Nellike i Haanden; Brystbillede, angives at være malet af Albrecht Dürer.

6. I Skabet A: Et *Guld-Knivskaft* med Christiern II' Navnechiffer og

7. En med en usleben Safir prydet *Guldring*, hvorpaa er graveret tre Kroner og Indskriften *ave maria gr. (G: gratia plena)* med Munkebogstaver; antages at være Dronning Elisabeths Bryllupsring; den er funden i et kongeligt Chatol og kom paa Kunstkamret 1772.

E.H.P.A.

TAARNKAMRET eller
DRONNINGENS KABINET.

FRA KONG FREDERIK DEN FØRSTES TID

(1523—1533).

8. I Skabet A: En *Kaardeklunge* med Kong Frederik I' Navn og Titel samt Aarstallet 1530.

9. Sølvbeslaget til et *Knivskaft* smykket med Kong Frederik I' kronede Navnechiffer.

FRA KONG CHRISTIAN DEN TREDIES TID

(1534—1559).

10. Paa Væggen: *Christian III**, Brystbillede, graveret paa en Sølvplade af Jacob Binck 1535.

11. I Skabet A: *Relief-Portræt* i Metal; Indskrift: CHRISTIANUS. III. 1559.

12. Et lille *Taffeluhr**, som har tilhørt Dronning Dorothea; det er anbragt i en firkanter, sølvforgylt Kasse med Aarstallet 1556; paa den ene Side er graveret det danske Vaaben med det sachsiske i Midten, paa den anden ses en Astronom fordybet i Beregninger over Sol, Maane og Stjerner, som skinne paa Himlen; Bagsiden er smykket med en Fremstilling af Retfærdigheden.

13. Et *Sølvbæger* og en *Sølv tallerken* med Christian III' Vaaben; fundne 1716 udenfor Østerport.

FRA KONG FREDERIK DEN ANDENS TID

(1559—1588).

14. Paa Væggen: To Portræter af *Dronning Sophie**.

15. I Skabet A: En *Onyxkamé* med Frederik II' Portræt; paa Bagsiden hans Navnechiffer.

16. *Hosebaandsordenens Insignier*, tilstillede Frederik II af Dronning Elisabeth af England 1582. Den pragtfulde Halskjæde er sammensat af 26 smaa, runde Skjolde, hvert med Ordenens Motto: HONI SOIT QVI MAL Y PENSE omkring en i Midten anbragt emaillet Rose; i Kjæden hænger Ordenstegnet i Guld, fremstillende Sct. Georgs Kamp med Dragen*, ligeledes med Ordenens Motto. Paa Knæbaandet, der er af blaat Fløjl og kantet med hvide Perler, er Ordenens Motto i Rubiner, og Guldspændet er ligeledes prydet med Diamanter og Rubiner.

17. *Sct. Georgs Kamp med Dragen*, Gruppe i Émaille, besat med Diamanter, synes at henhøre til Hosebaandsordenen.

18. Frederik II' *Elefantorden**, det ældste bekendte Exemplar af denne Orden. (Opbevares blandt Regalierne.)

CHRISTIAN III.
Graveret i en Sølvplade af Jacob Binck 1535.

DRONNING DOROTHEAS TAFFELUHR
1556.

19. Et *Kompas* i en sølvforyldt, aflagt Æske med Aarstallet 1573; paa Laagets udvendige Side er kronet F.

20. En *Kniv* med Skaft af Ibenræ, hvori med Sølv er indlagt, paa den ene Side Frederik II' Navnechiffer FS (ϕ: Fredericus secundus, og ikke, som Nogle antage, Frederik og Sophie, da det her forekommer før hans Formæling) og Aarstallet 1570, paa den anden Side ses hans Valgsprog: MHZGA (meine Hoffnung zu Gott allein).

21. Et lille *Taffeluhr* med Frederik II' Navnechiffer og Aarstallet 1576; det er signeret som Uhret fra 1556.

22. Et stort *Glasbøger**, hvori er indridset endel Navne og Valgsprog, deriblandt Frederik II', og Aarstallet 1568.

23. En *Guldring* med en blaagrøn Ædelsten, hvilken ved Undersøgelsen af Frederik II' Lig i Roskilde Domkirke i Aaret 1857 fandtes i Kisten, og som senere paa Kong Frederik VII' Befaling blev optagen i Samlingen.

24. Dronning Sophies *Toiletspejl*, indfattet i en med Granater og Amethyste prydet, sølvforyldt Ramme.

25. Hendes sølvforyldte *Spiseske*, forsynet med hendes Vaaben, et kronet F og SKZD (ϕ: Sophia, Königin zu Dänemark).

26. Et *Knivskaft* af Guld, sort emaileret og med hendes kronede Navnechiffer.

27. Endel *Sølv tallerkener*, alle med Bunde af Rav, hvorpaa findes det danske og nogle tyske Vaabner; de bære

DRONNING SOPHIE,
Christian IV' Moder, i Enkedragt.

Indskriften: S M Z B G H Z B V L
1585 (∞: Sophia, Markgräfin zu
Brandenburg, geborene Herzog-
in zu Braunschweig und Lüne-
burg). De ere formodentlig over-
sendte Frederik II som Gave fra
den nævnte Fyrstinde, der var en
Datter af Hertug Vilhelm af Bruns-
vig-Lüneborg, og Christian III'
Datter Dorothea, og som i Aaret
1579 blev gift med Markgrev Ge-
org Frederik af Brandenburg.

28. En *Sølvallerken*, som har
hørt til Frederik II' Jagttaffel; den
er prydet
med Jagt-
scener i op-
højet Ar-
bejde samt
med Kon-

gens kronede og sammenslyngede Navnechiffer.
Funden 1708 i Kastelsgraven ved Kjøbenhavn.

29. En *Sølvkande* med Laag med Frederik II'
Navnechiffer.

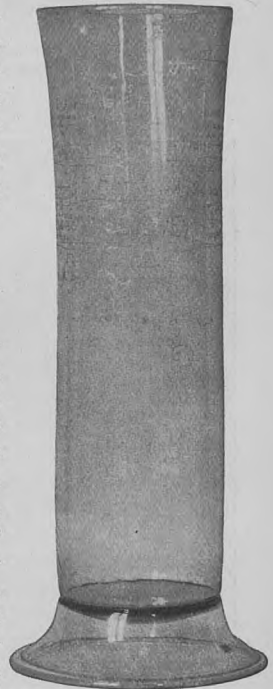
30. En prægtig udarbejdet *Guldhalskjæde*.

31. Et *Armbaad* af Guldperler og guldind-
fattede Agatperler.

32. En *Balsambøsse* bestaaende af et email-
leret Dødninghoved, hængende i en Perlesnor,
tildels sammensat af Dødninghoveder af Koral.

33. Et *Bæger* af en graa Stenmasse, hvilende
paa tre Fødder, dannede af Figurer, som holde
Vaabenskjolde; i Laaget Meklenborgs Vaaben.

34. I Skabet B: Et *Uhr*, forfærdiget i 1561,
anbragt i en firkantet, forgyldt Metalkasse, der
hviler paa Løvefødder og er prydet med for-
skjellige Ornamentter og Figurer i drevet Arbejde,
samt det samme Mærke, Steffen Brenner's, som
Uhrene fra 1556 og 1576; paa Kassens Bund-
plade læses: »Anno 1584 gaf Konning Frederick
den Anden til Danemark och Norge &c. sin Søn
Kristian dete Segeverk. «Hertil hører et Etui.

Frederik II' store GLASBÆGER.
(15 Tommer højt).

35. En forgyldt Messing-Globus, udført 1572 af Josias Habrecht, antages at være foræret Christian IV af Tycho Brahe i 1589.

I Audienssalen opbevares:

36. Et udmærket smukt forarbejdet Skab af Ibentræ*, hvori er indfattet forgyldte Metalplader, til dels med indgraverede bibelske og mythologiske Optrin, dels med Figurer i ophøjet Arbejde; paa den udvendige Side af Klappen Aarstallet 1580. Arbejderne ere udførte efter: »Biblische Figuren des alten vnd neuen Testaments, gantz

künstlich gerissen Durch den weitberhümpten Vergilium Solis zu Nürnberg, Frankfurt am Main 1560.« Skabet blev i 1775 afleveret uden Fod og i en meget forfalden Tilstand fra Christiansborg Slot til Kunstkamret, hvor det henstod upaaagtet, indtil det ved Konferensraad Thomsens Foranstaltning istandsattes; Fodstykket er saaledes nyere.

Ovenpaa dette Skab er anbragt et saakaldet *Krone-Uhr*.

37. *To Bøddelsværd**, udførte af Johannes Wundes i Solingen i Slutningen af det 16. Aarhundrede.

38. Nogle Vaaben fra Frederik II's Tid: *to Geværer**, det ene en Kugleriffel med Aarstallet 1585, forsynet med en i Guld indfattet Lorgnet,

39. *et Par Pistoler** med tilhørende Nøgle, hvorpaa Aarstallet 1585,

SKAB AF IBENTRÆ
med bibelske Kompositioner, drevne i Metalplader 1580.
(I Audienssalen.)

40. *to Kaarder**, den ene med Aarstallet 1576 (den saakaldte oldenborgske Kaarde fra Grev Anton Günthers Rustkammer, tilkommen 1864 fra Frederik VII' Vaabensamling), den anden udført 1584 af Andreis Munsten i Solingen, og

41. *tre Hirschfængere* fra 1585 og 1586; til den ene af de sidstnævnte hører en Skede, hvori to Knive og et Jagtinstrument.

42. En *Kommandostav* af Træ med Metalindlægninger, der fremstille Kronborg Slot og endel Jagtscener; øverst KRONBVRG, længere nede M H Z G A, T I W, Frederik II' Navnechiffer og Aarstallet 1587. Ved Kronborgs Indtagelse 1658 blev den med andet Bytte ført til Sverig og var derefter i mange Tider spørøst forsvunden, indtil den endelig for endel Aar siden fandtes i Stockholm. Med Hensyn til Kon-

ET BØDDELSVÆRD
fra Frederik II.'s Tid.

1584.

FREDERIK II' KAARDER.

1576.

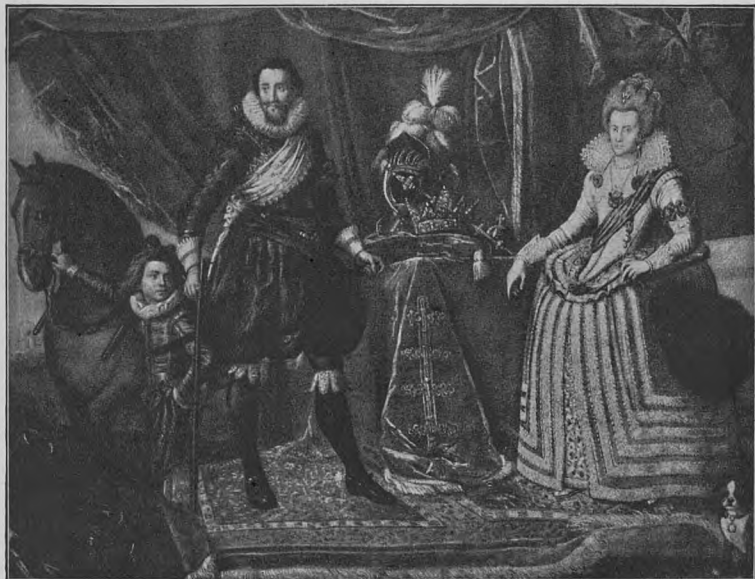
gens paa Kommando-staven anbragte andet Valgsprog T I W, Treue ist Wildbrat, bemærkes, at man tidligere har antaget, at der her ved sigtedes til Kongens Hund, som skulde have ført Navnet Wildbrat, og som man endog mente var afbildet paa et af Malerierne paa Fodpanelet i Dronningens Kabinet: men det er senere paavist, at Indskriften skal læses: »Treue« og ikke »treu«.

(Vaabnene opbevares i et Vægskab i Audienssalen.)

FRA KONG CHRISTIAN DEN FJERDES TID

(1588—1648).

CHRISTIAN IV og DRONNING ANNA CATHARINA.

Maleri af Peter Isachs. (Se Stengangen.)

Christian IV, Søn af Kong Frederik II og Dronning Sophie, blev født den 12. April 1577. Efter at være bleven valgt til Thronfølger, besteg han ved Faderens Død 4. April 1588 Thronen under Formynderskab af fire Rigsraader, og da han var bleven myndig i Kongerigerne, overtog han selv Regeringen i disse 1596, hvorefter han blev kronet i Frue Kirke i Kjøbenhavn 29. August s. A.; Dagen efter blev hans Søster Augusta (født 1580, død 1639) formålet med Hertug Johan Adolph af Holsten-Gottorp (født 1575, succederede 1590, død 1616). Store Festligheder fandt Sted i Anledning af Kroningen og Formælingen. Aaret efter, 27. November 1597, formæledes Christian IV med Prinsesse *Anna Catharina*, født 26. Juni 1575, Datter af Administratoren af Magdeborg, Joachim Frederik, senere, 1598—1608, Kurfyrste af Brandenburg, der med sin Gemalinde og sine Døtre havde overværet Kroningen. Af Kongeparrets Børn blev Christian udvalgt til Thronfølger, men døde før Faderen, Frederik besteg Thronen efter ham 1648, og den yngste, Ulrik, blev i en Alder af 22 Aar snigmyrdet 1633 i Schlesien. Nogle Aar efter Dronning Anna Catharinas Død, der indtraf 29. Marts 1612, indgik Christian IV 1615 et morganatisk Ægteskab med *Kirstine Munk*, født 6. Juli 1598, Datter af Ludvig Munk til Nørlund og Lundegaard og Ellen Marsvin.

Kirstine Munk fik senere Titel af Grevinde af Slesvig og Holsten, men blev 1629 paa Grund af Utroskab forvist til Boller ved Horsens, hvor hun døde den 19. April 1658. Af Kirstine Munks Børn blev Datteren Anna Catharina (født 1618) forlovet med Rigshofmesteren Frants Rantzau, der druknede i Graven ved Rosenborg 5. Novbr. 1632, hvorfor Anna Catharina døde det næste Aar af Sorg; Leonora Christine blev gift med Korfits Ulfeldt, og Sønnen Valdemar Christian faldt i Slaget ved Lublin 1656 i en Alder af 34 Aar.

Christian IV, der havde faaet en ypperlig Opdragelse, røbede tidligt Forkjærlighed for Søværnet. Han lod foretage fire Opdagelsesrejser til Grønland og sendte 1618 Ove Gjedde til Ostindien, hvor han erhvervede Kolonien Trankebar, der i Christian VIII' Tid blev solgt til England. Han færdedes selv stadig paa Rejser, navnlig til Norge; to Gange besøgte han England, hvis Konge, Dronning Marie Stuarts Søn Jakob I (som skotsk Konge Jakob VI) 1589 var bleven formælet med Christian IV' Søster Anna (født 1574, død 1619), og som efter sin Thronbestigelse i England 1603 ved Greven af Ruthland havde sendt Svogeren Hosebændordenen. Christian IV befordrede med Gavnildhed Videnskab, Kunst og almennyttige Foretagender og varetog med stor Flid sine mangfoldige Fyrstepligter. Han var en kyndig Bygmester og har som saadan sat sig mange Minder rundt om i Landet; særlig maa her naturligvis fremhæves Rosenborg Slot.

Christian IV' Søn Christian, født 10. April 1603, der som ovenfor bemærket var udvalgt til Thronfølger under Navn af Christian V (electus), blev 5. Oktober 1634 formælet med Prinsesse Magdalene Sibylla af Sachsen (født 23. December 1617); de boede mest paa Nykjøbing Slot paa Falster; Prinsen døde paa en Baderejse til Bøhmen 2. Juni 1647; hans Enke blev senere, 1652, gift med Hertug Frederik Vilhelm af Sachsen-Altenburg og døde 6. Januar 1668.

Christian IV førte tre Krige: 1611—1613 med Sverig, den saakaldte Kalmar-krig, 1625—1629 deltog han i Tredivaarskrigen, og 1643—1645 var han atter i Krig med Sverig; i sidstnævnte Krig mistede han i Søslaget paa Kolbergheide 1. Juli 1644 Synet paa sit ene Øje.

Efter et kort Sygeleje døde han paa Rosenborg Mandag 28. Februar 1648.

1. Portræt af *Christian IV som Barn*, malet af Hans Knieper.*
2. Portræt af *Christian IV*, malet af Peter Isachs.
3. *Christian IV* staaende med en Hund ved Siden; malet 1638 af A.M.
4. Tre Malerier med *Christian IV tilhest* i Forgrunden; i Baggrunden henholdsvis Kronborg (dette Billede angives at være malet af

CHRISTIAN IV SOM BARN.
Antages at være malet af Knieper.

DRONNING ANNA CATHARINA OG DEN UDVALGTE
PRINS CHRISTIAN.
Antages malet af Jacob van Dort.

Stenvinkel), Kalmar Kastel og Rosenborg*.

5. Et Billede med en *Turnering*; i Forgrunden en Rytter, som antages at fremstille enten Christian IV eller Sønnen, Prins Christian.

6. *Christian IV' Brystbillede*; *Kobberplade*, stukken af Albert Haelwech efter Carl van Manders Billede.

7. *Christian IV med Kommandostavi Haanden*; *Kobberplade*, stukken af H. A. Greys; paa Pladens anden Side Ole Worms Portræt, stukket af Haelwech.

8. Mindre *Brystbillede af Christian IV*, udført af Bailly.

9. *Christian IV, hel Figur*, dannet af lutter meget smaa *Bogstaver*, udført 1640 af Hans Wechter fra Erfurt. Dette Billede indeholder alle de tolv Kapitler af Prædikerens Bog,

Salomons Ordsprogs 25. Kapitel, Visdommens Bogs 5. Kapitel og første Kongernes Bogs 3. Kapitel.

10. *Christian IV som Lig*, Maleri paa Lærred; *Udkastet* hertil, Akvarel, udført 1648 af J. G. Reinold fra Strassburg.

11. Portræt af *Dronning Anna Catharina og den udvalgte Prins Christian*, udført 1611; antages at være malet af Jacob van Dort*.

12. Portræt af *Dronning Anna Catharinas Hund*, malet 1598.

13. Portræt af den udvalgte *Prins Christian tilhest*, malet paa Kobber, som det angives, af Stenvinkel; i Baggrunden Nykjøbing Slot og Guldborgsund med Færgen; Pendant til Christian IV' ovenfor nævnte Billede af Stenvinkel.

14. Et Portræt, der antages at fremstille *Prins Ulrik* og at være malet af Heimbach.

15. Et stort, allegorisk Maleri af Adrian van der Venne, fremstillende *Christian IV som Fredsmægler* 1643.

16. *Christian IV' Skrivekalender* af Træ med Aarstallet 1638; den er forsynet med en Dør, paa hvis udvendige Side Kongens Portræt.

17. PaaVæg og Skab A: Et *Messing Fyrfad* med Aarstallet 1636, Christian IV' Navnechiffer og ELINORE KIERSTINE samt et tilsvarende stort *Messingfad*; have hørt til hendes Udstyr.

18. Et *Tinfad* med Christian IV' kronede Navnechiffer, omgivet af Aarstallet 1638, og med Kongens uægte Søn Hans Ulrik Gyldenløves og dennes Hustru Regitze Grubbes Vaabner og Navnebogstaver (H V G, R G).

19. Et *Tinkrus* med Christian IV' Navnechiffer, Sophie Elisabeths Navn, Aarstallet 1633 og Københavns Slots Navn (fundet 1890 ved Gravning i Gothersgade).

20. *To Blomstestykker af Lapværk og 2 afbroderet Silke.*

21. *Hornene af en Hjort*, som den 28. December 1611, opskræmmed ved de svenske Troppers Fremrykning mod Kalmar, søgte Tilflugt i Staden og saaledes reddede den danske Besætning fra Overrumpling.

22. En *Stanglygte* med Christian IV' Navn; benyttet af Kongen paa Flaaden.

23. I Skabet B: Christian IV' *Kompas* i en rund Kasse; paa Laaget C R 1595.

24. En *Sølv-Skibsligte* med Christian IV' Navnechiffer.

25. *To Sølv-Nallamper* i Form af Skibe.

26. En tohanket *Kande af chinesisisk Porcelæn*; paa Laaget, i en sølvforyldt Belægning, en Indskrift fra Aaret 1723, ifølge hvilken Kanden er udført 1621. Den er hjembragt fra Ostindien af Ove Gjedde.

27. Tvende *Hundehalsbaand*, som have tilhørt Frederik II' Datter Hedvig og hendes Gemal Kurfyrst Christian II af Sachsen.

28. En sølvbeslaaet *Smørkande* af brændt og glasseret Ler med Aarstallet 1639 og Kurfyrstinde Hedvigs Mærke, et kronet Ottetal (o: det ottende Bogstav i Alfabetet, H).

29. En *Sølv-Vægtskaal* med tilhørende Lodder, benyttet af Christian IV til Afvejning af Guld og Sølv til Møntmesteren.

KIRSTINE MUNK,
Christian IV' anden Hustru.

AGATPOKAL med Ornamenter i Emaille.
1620.

ET SLEBET GLAS
med Metallaag og Fod.

CHRISTIAN IV' EMAILLEREDE ALTERKALK og HERTUGINDE AUGUSTAS GULDALTERKAR.

30. *To Elfenbensføjter, en Kniv*, hvis Skaft er dannet af Narhvaltand, *en Papirkniv* og en *Traadvinde af Ben*. Disse Gjenstande angives at være udførte af Christian IV.

31. Et *Sølvbæger* fra Aar 1600 med en Indskrift, ifølge hvilken det er forfærdiget til Minde om et Væddemaal mellem Christian IV og fire af hans Hofmænd om »30 Daller forvden Svig Hov fyrst auff dem sig drvcken drack Fraa Blide Maanets den 6 Dag Till Paasky thet fogangen Aar«; udført af Kongens Guldsmed paa Frederiksborg Gabriel Brockmüller.

32. Et *Sølvbæger** med Kirstine Munks Navn, udført af Hendrich Langemach.

33. Et lille *Sølvkrus** med Laag med Kirstine Munks Navn og Aarstallet 1653 samt med Fremstillinger af den dydige Lukretias Historie.

34. Christian IV' *Rejsespejl*; paa Bagsiden hans kronede Navnechiffer og Valgsprog i Emaillé.

35. Et Par smaa *Timeglas* indfattede i emailleret Guld med Christian IV' Valgsprog og Aarstallet 1633.

36. En *Pokal af Lapis lazuli*.

37. Et emailleret *Guldbæger*, besat med Ædelstene.

38. En *Agatpokal** fra 1620 med det württembergske Vaaben.

39. Et *Bæger*, dannet af en *Kokosnød**, hvorpaa Fremstillinger af Kvindens Skabelse, Syndefaldet og Uddrivelsen af Paradis.

40. Forskjellige *Bægre, Skaale og lignende Gjenstande* af Guld, Sølv, Glas*, Bjergkrystal, Blodjaspis, Serpentin, Jade og Agat, deriblandt et lille *Agatbæger med Kirstine Munks Navnechiffer*, et sølvforgylt *Bæger med Christian IV' Navnechiffer*, en *Skaal af Serpentin* med forgylt Laag, hvorpaa Christian IV' Navnechiffer, Aarstallet 1643 og »Friedrichsburg«, et *Guldbæger* med Christian IV' Navnechiffer og Aarstallet 1644.

41. Et lille *Uhr*, hvilende paa fire Delfiner.

42. Mindre Portræt af *Christian IV*, Knæstykke.

43. Tvende *Sølvmedailloner med Christian IV' og Dronning Anna Catharinas Portræter*.

44. Portræter af *Christian IV* og *Kirstine Munk**, udførte 1623.

45. Miniaturportræter af *Kurfyrst Christian I af Sachsen* og hans *Gemalinde Sophie af Brandenburg* samt deres Vaabner.

ET BÆGER med Syndefaldet
skaaret i en Kokosnød.

ET SØLVKRUS med Kirstine Munks
Navn. 1653.

SØLV.BÆGER med Kirstine Munks
Navn.

46. Hertuginde Augustas, Christian IV' Søsters, *Guldallerkar* fra 1632*; Kalken er forsynet med et emaillet Dødningehoved.

47. Christian IV' *Alterkalk* af Guld*, overordentlig smukt emaillet.

48. En lille *Sølvklokke* med Christian IV' Navnechiffer.

49. En *Bordklokke* af Bjergkrystal.

50. En rund, graveret *Sløvlade*.

51. To sølvbeslaaede *Clædebørster*, der maa have hørt til Dronning Anna Catharinas Udstyr, idet de foruden det brandenborgske Vaaben, omgivet af Aarstallet 97 (∞: 1597, da hun blev formælet med Christian IV), bære hendes Forældres, den daværende Administrator af Magdeborg, Joachim Frederiks og dennes Gemalindes, Catharina af Brandenburg - Küstrins sammenslyngede Navnebogstaver I F—K (smlgn. Dronning Anna Catharinas Navnechiffer AK, i Stedet for AC, paa Kisten fra 1599 i Audienssalen) samt Moderens Titel K G M Z B) Katharina, geborene Markgräfin zu Brandenburg); den ene af dem er desuden forsynet med Christian IV' Navnechiffer. De have oprindeligt været bevarede sammen med Minderne fra Søsletaget paa Kolbergheide.

3. DRONNINGENS GEMAK ELLER DEN SAAKALDTE AUDIENS SAL.

Væggene i dette Værelse ere af Egetræ; to og tyve joniske Pilastrer, ligeledes af Egetræ, bære Loftet; dette er, ligesom Mellemrummene mellem Søjlerne, smykket med talrige Malerier, som antages at være udførte af Momper og Breughel; de ere af meget forskjelligt Kunstværd og indeholde dels Fremstillinger af bibelsk Indhold, dels Jagtscener, Landskaber, Prospekter, Allegorier osv.; paa et af disse Billeder ses Aarstallet 1613. Over Kaminen, der er af Sandsten og

KAMINEN I AUDIENSSALEN.

Marmor, findes Christian IV' Navnechiffer og Aarstallet 1615. Gulvet er belagt med tavlede Marmorfliser. Fra Vinduet i den østlige Væg fører et 75 Alen langt Talerør til det tilsvarende Værelse i Stueetagens sydlige Ende. Først i Inventariet af 1830 benævnes Salen »Forsamlingsstue«.

I dette Værelse findes sex *Stole* i hvis guldindvirkede Fløjsbetræk ses Christian IV' Navnechiffer og Valgsprog: R F P (regna firmit pietas, Guds frygt styrker Rigerne) og fire *Taburetter* med tildels lignende Betræk, samt et aflangt *Bord* med Skiferplade, hvori et saakaldet Muntespil er indgraveret. Foran Kaminen to *Messing-Brandryttere* med tilhørende *Ildtang* og *Skuffe*. Under Loftet en sexarmet *Messing-Lysekrone*.

1. En kolossal *Broncebuste* af Christian IV^a; den skal være udført i Glückstadt af en fransk Kunstner og blev 1788 afgiven fra Kunstkamret til Christiansborg Slot, hvorfra den ved Branden 1794 blev reddet af nogle norske Matroser, som bare den over i Holmens Kirke, hvor de satte den paa Alteret.

2. Et Maleri, fremstillende *et Syn, som Christian IV havde den 8. De-*

AUDIENSSALEN eller DRONNINGENS GEMAK.

F.H.P.

ember 1625 paa Rothenburg; medens han bad til Gud for

Protestantismens Sejr, saa han Kristus med Tornekronen om Hovedet og med Rørsceptret i Haanden; i Billedets Ramme er indsat en Seddel, hvorpaa Kongen selv har skrevet, hvad Maleriet fremstiller.

3. Et Maleri, fremstillende Christian IV' Drøm Natten før Slaget i Listerdyb.

4. Et stort Uhr, udført 1594 af Isak Habrecht i Strasborg*; det er forsynet med Sangværk og endel bevægelige Figurer; øverst staar Sct. Peters Hane.

5. En stor jernbeslagen med grønt Fløjlovertrukken Kiste*, hvorpaa Kong Christian IV' og Dronning Anna Catharinas sammenslyngede Navnechiffre og Aarstallet 1599. Funden i Odense og foræret Samlingen af Apoteker, Etatsraad Lotze 1882.

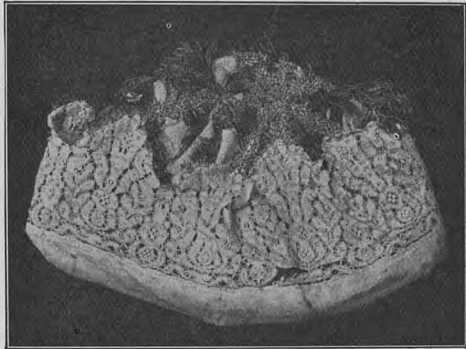
6. En Solvfontæne*, som antages at

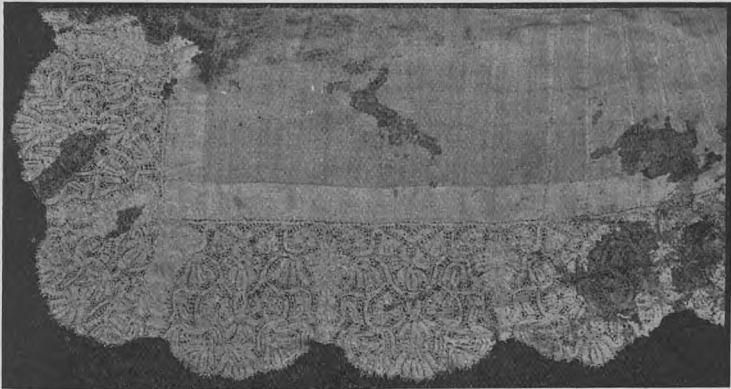
Et HJØRNE AF AUDIENSSALEN
med Christian IV' Bronzebuste og den fløjlsbetrukne Kiste
fra 1599.

have tilhørt Dronning Anna Catharina; Hovedpartiet dannes af tre ottekantede, korinthiske med Haner forsynede Søjler, der bære en Kuppel, under hvilken Aktæon, der overrasker Diana og hendes Nymfer i Badet; ovenpaa det paa Kuppelen anbragte Røgelsekar Aktæon med Hjortehoved; det Hele, der er af drevet Sølv, hviler paa en med Sølv-Ornamenter prydet

Ibentræs - Basis, hvori flere Toiletskuffer, og er anbragt paa et med forskellige Sølvsirater smagfuldt udstyret Ibentræs-Bord.

CHRISTIAN IV' GJENNEMSKUDTE HUE
fra Slaget paa Kolbergheide. — Kniplingen antages at være
engelsk *Honiton*.

CHRISTIAN IV' BLODPLETTEDE KNIPLINGSKRAVE.
Antages at være kniplet i Tønder.

7. Et *Bord* med Marmorplade, drejede Ben og Krydsfod, herpaa:
8. Et stort *Sølvkrus*, tildels forgyldt, udført 1584 for Hertug Julius af Brunsvig-Wolfenbüttel, Svigerfader til Christian IV' Søster Elisabeth, samt

9. Et stort sølvforyldt Drikkekar, udført i Brunsvig, fremstillende *Christian IV tilhest ifærd med at stikke til Ringen*. Hestens Hoved, foran prydet med det danske Vaaben og det kongelige Navnechiffer, danner Laaget, Forbenene Hanken, den øvrige Del af Hesten det egentlige Bæger; under Hesten Hofnarren. Ringen er anbragt paa en mellem to Søjler ophængt Snor; paa disse er der graveret endel fyrstelige og adelige Vaabner og Navne. Forfærdiget til Minde om Ridderspillet, der blev opført ved Christian IV's Kroning 1596.

CHRISTIAN IV' FLØJLSTRØJE baaret i Slaget paa Kolbergheide.

Endvidere det S. 21 omtalte Ibentræs-Skab med Kroneuhret.

I fire Vægskabe opbevares Dragter, Vaaben m. m. samt

10. *Minderne om Søslaget paa Kolbergheide den 1. Juli 1644*, bestaaende af Christian

IV' gennemskudte, blodplettede Hue* med Aarstallet 1642, hvilken han bar i det Øjeblik, han blev saaret ombord paa Trefoldighed, en rød Fløjls Hue med hans Navnechiffer, hvilken han tog paa efter at være bleven forbunden, og en Hue

1. Kaaarde, der antages at have tilhørt Gustav Adolf.
2. Christian IV's Admiralskkaarde m. Skede og Instrumenter. 1617.
3. Kongens Kaaarde, som han skal have baaret i Slaget v. Lutteram B.

1 og 2. FREDERIK II' TO KUGLERIFLER, den ene med Aarstallet 1585, forsynet med en guldindfattet Lorgnet. — 3. CHRISTIAN IV' ELFENBENSINDLAGTE RIFFEL.

med en grøn Taftes Lap for det ene Øje, hvilken han har baaret som Rekonvalescent; endvidere hans blodplettede Fløjls Trøje med Halskraven og den ene Manchet*, Lommetørklædet med hans Navnechiffer og Aarstallet 1644, hans Skjorte, Brystdug og Pudevaar samt et Par røde Fløjls Tøfler, der fra gammel Tid af have været opbevarede sammen med fornævnte Gjenstande. Endelig mærkes to smaa hvidt emaille-

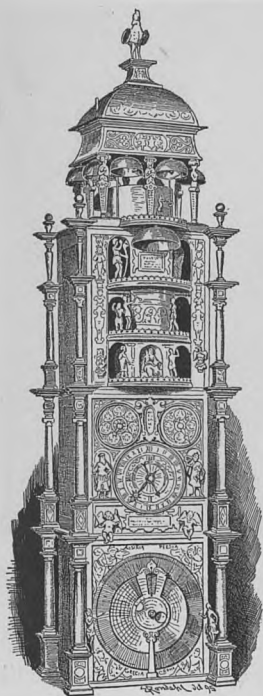
rede Guldhænder, holdende et lille Stykke Malm og et lille Stykke Jern; disse Metalstykker, der ere *Stumper af den danske Malmkanon og af den svenske Jernkugle*, som ramte denne i Slaget, traf Kongen i Panden og Øjet og bleve, efter at være udtagne af hans Hoved, baarne som Øresmykker af Vibeke Kruse eller af hendes og Kongens Datter Elisabeth Sophie Gyldenløve, der senere blev gift med Claus Ahlefeldt.

11. Christian IV' Admiralskaarde* m. tilhørende Fløjlskede, hvori forskellige Instrumenter med Aarstallet 1617 og Navnet C T D E M D (o: Christoph Trechsler der Elter Mechanicus Dresden).

12. *EnKaarde*, hvis Skede har Form af en Stok; Parerstanden danner en Stridshammer, og Fæstet ender i en Musketgaffel; paa den ene Side af Parerpladen det danske, paa den anden det brunsviske Vaaben. For-

I SØLV DREVET FONTÆNE (ROSENVANDSBEHOLDER). Den figurlige Dekoration fremstiller Akteon, der overrasker Diana og hendes Nymfer i Badet. Fontænenes Fod og Bord er udført i Ibent træ rigt dekoreret med Sølvornamenter.

UHR MED SANGVÆRK.
Udført 1594 af Isak Habrecht i
Strasborg.

færdiget i Aaret 1590 for Hertug Henrik Julius af Brunsvig og antagelig sendt hertil som en Foræring i Anledning af hans Formæling med Christian IV' Søster Elisabeth.

13. To *Geværer*, hvis Skæfter ere indlagte med Elfenben, og som ere forsynede med det danske Vaaben og Aarstallet 1596; de ere formodentlig en Gave til Christian IV, i Anledning af hans Kroning, fra Grev Hieronymus Schlick, Herre til Passow og Weiskirchen, da de tillige bære dennes Navn.

14. Et tildels lignende *Gevær** med Aarstallet 1632.

15. *En Kaarde*, hvilken Christian IV skal have baaret i Slaget ved Lutter am Barenberg*, og en *Sørgekaarde*, han har baaret ved Prins Christians Begravelse 1647.

16. *En Kaarde*, der skal have tilhørt Kong Gustav II Adolf* af Sverig; udført i Solingen af Johann Tesche Wiersberg.

17. Tvende andre *Kaarder*, af hvilke den ene, udført af Juan Martinez i Toledo, formodentlig har tilhørt Christian IV' Broder Ulrik, den anden er den, med hvilken Grev Anton Günther af Oldenburg fik Ridderlaget af Kejser Rudolf II, og som kom til Kjøbenhavn med det oldenborgske Rustkammer.

18. Et *Krudthorn* med Christian IV' Navnechiffer, nogle *Kaardegehæng*, et *Etui*, indeholdende en Kniv og en togrenet Gaffel.

En Dør i Audienssalens søndre Væg fører ind til

4. DRONNINGENS LAKEREDE GEMAK ELLER DET SAAKALDTE CHRISTIAN DEN FJERDES ARBEJDSVÆRELSE.

Væggene i dette Værelse ere af Egetræ; i Fyldingerne findes endnu den oprindelige Dekoration, japanske — eller som de kaldes i Inventarierne: indianske — Figurer og Skibe, malede paa grøn Grund, muligvis, ligesom de over Dø-

rene til Audienssalen og det mørke Værelse fra gammel Tid af anbragte chinesiske Porcelænsfigurer, Erindringer fra Ove Gjeddes Rejse til Ostindien; den røde, skildpaddeligende Farve mellem Fyldingerne er derimod vistnok fra en senere Tid. Det rigt dekorerede Gipsloft, der er forsynet med Christian IV' Navnechiffer og Danmarks Vaaben, synes at skrive sig fra Aar 1636, men de tre i Midten anbragte Malerier, der indeholde mythologiske Fremstillinger, ere maaske fra en senere Tid. Gulvet er belagt med tavlede Marmorfliser. Den smukke Sandstenskamin er i den nyere Tid bleven restaureret med Maling og Forgyldning. I Inventariene nævnes der Intet om, at Værelset, der nu almindeligvis kaldes Christian IV' Arbejdsværelse, har været benyttet af Kongen hertil.

Over Dørene til Audienssalen og det mørke Værelse henholdsvis fem og tre chinesiske Porcelænsfigurer.

CHRISTIAN IV i hans 33. Aar.
Maleri af Jacob van Dort.

1. Portræt af *Christian IV** malet i hans 33. Aar af Jacob van Dort.

2. *Christian IV tilhest* i fuld Rustning; Carl van Manders Skizze til Maleriet paa Valdemars Slot paa Taasinge; fra Enkedronning Caroline Amalies Bo.

3. *Christian IV tilhest*, i Baggrunden Frederiksborg.

4. Portræt af *Christian IV som ældre**; Kopi efter Carl van Mander.

5. Brystbillede af *Christian IV*, broderet af Frederik III' Hof-Perlestikker Claes Harder.

6. Portræter af den udvalgte *Prins Christian** og hans Gemalinde *Magdalene Sibylla**, Brystbilleder, antages at være malede af Carl van Mander.

7. *Magdalene Sibylla*, hel Figur.

8. En forgyldt Metalplade med en allegorisk Fremstilling af *Alliancen mellem Danmark og Sachsen*, udført af David Conrad.

9. En forgyldt Metalplade med et Portræt af Christian IV' Søster, *Kurfyrstinde Hedvig af Sachsen*, udført af David Conrad; omkring Billedet læses: A W E G G E W W S N S W, ☉: Alles wie es Gott gefällt, Er wird wohl schaffen nach seinem Willen.

10. Portræt af *Leonora Christine Ulfeldt**, Kopi, udført 1869 af

DEN UDVALGTE PRINS CHRISTIAN OG HANS GEMALINDE MAGDALENE SIBYLLA.
Antages malede af Carl van Mander.

Dorph; Originalen tilhører hendes Sønesøns Datters Sønesøn Grev Waldstein-Wartembergs Enke i Wien.

11. Tvende Miniaturportræter af *Korfits Ulfeldt*.

12. I Skabet C: Et i Anledning af Prins Christians Formæling 1634 benyttet fuldstændigt *Ridetøj** af sort Fløjl udstyret med en tallos Mængde ægte Perler og Ædelstene og rigt broderet med Guld, paa Stigbøjlerne Christian IV' Navnechiffer (maaske udført af Perlestikker Gert Osserin).

13. I Skabet D: Gjenstande, som væsentlig have tilhørt *den udvalgte Prins Christian*: to *Pistoler* med Prinsens Navnechiffer og R. P. 1623, en *Bøs-*

CHRISTIAN IV SOM ÆLDRE.
Kopi efter Carl van Mander.

se, ligeledes med hans Navnechiffer og S. R. 1635, en *Kaarde**, hvis emailerede Fæste dannes af en diamantbesat Slange, som holder et rødt Hjerte i Munden, en *Kaarde*, hvis Knap bestaar af et emaileret Dragehoved (Klingen udført af Peter Münich i Solingen), et Par forgyldte, emailerede *Sporer* og et *Livgehæng* med emailerede, diamantbesatte Slanger og Beslag; disse Kaarder, Sporer og Livgehængen have tidligere urigtigt været henførte til Kong Christian V.

14. En *Bagladeriffel*, som er udført i Flensborg den 28. Maj 1646 af Peter Kalthoff og er forsynet med et sammenslyngtet F3.

15. Paa Væggen: Et stort *Tohaandssværd** med Christian IV's Navn paa Klingen.

16. Møbler o. desl.: *Christian IV's Skrivebord*, frelst ved Frederiksborg Slots Brand 1859; paa Bordet ligge under Glas: Kongens *Skrivekalender* fra 1616 (afgivet fra Museet for de nordiske Oldsager i 1885) og *et egenhændigt Brev** fra ham dateret Rosenborg den 24de Marts 1633; dette Brev, hvori Kongen udelukkende taler om Rosenborg og sammes Have, er i 1885 afgivet fra Gehejmearkivet.

17. Et firkantet *Ibentræs-Bord*, indlagt med Sølv og Perlemoder, hvilende paa fire drejede Ben forbundne ved en Krydsfod; antages at have tilhørt Dronning Anna Catharina.

18. Et *Toiletspejl* i en Ibentræs-Ramme, prydet med Christian IV's og Dronning Anna Catharinas Brystbilleder, FIDES, SPES og CHARITAS og Dronningens Navnechiffer i drevet Sølv.

19. En med to Fløjdøre forsynet *Kalender* fra 1591, udført af Petrus Fischer.

20. Et *Skab* af Ibentræ med Indlægning af Elfenben og Skildpadde, hvilende paa fire drejede Ben forbundne ved en Krydsfod; indvendig paa Dørene og paa Forsiderne af Skufferne bibelske Fremstillinger, malede paa Kobber.

21. Et lille slebet *Spejl* i forgyldt Ramme; det er købt ved Boller og siges at have tilhørt Kirstine Munk.

22. Sex fløjsbetrukne *Stole*.

23. I Vinduerne og paa Væggene: Relief i Elfenben, fremstillende

LEONORA CHRISTINE ULFELDT.

CHRISTIAN IV' ARBEJDSVÆRELSE eller DRONNINGENS LAKEREDE GEMAK.

M: Dautt, Skaall, Deel, haffuen, ymellom, Slig, Och silne, Suenne, saat, Enhuer, ued, huilcken, Pladtz, hannem, tilkomer
 Hannem, Sielfuer, Saauel, som, huer, udaff, suennen, Skall, hollis, Sex plixfolck, fraa, den, 1
 Aprilis, yndtill, S: Johannis Och siiden, tre, indtill Michaelis,
 Meisteren, Saauel, som, Suennen, med, derriss, Pliixfolck, Skall udaff, lauress Randuul²⁾, huer,
 morgen, Muntris,
 Wdi, haffuen, skall, hand, haffue, foruden, huiiss, Som, hand, hertildagss, derudi, hafft, haffuer,
 Ett Biled, full, ydaff, alle, dii simplitier, som, woxer, her, y landiid, huoraff hand skall, tage, En, des-
 ingnation, aff D: Peter³⁾ Och saframdt, hand, ycke, Er saalediss, tillpass, huoss, Esaiass, fleisker⁴⁾
 M: Dautt, skall, nu, strax sende, En, ydaff, hanns, Suenne, hen, till, holbeck, Och, derfraa, hente,
 Assparrius, och dem, her, udi haffuen, forplante

Minjstern, Saauel, som, Brinner, med, driid, Pliixfolck, Skall
 udaff, lauress Randuul, huer, morgen, Muntris,
 Wdi, haffuen, skall, hand, haffue, foruden, huiiss, Som, hand, hertildagss, derudi, hafft, haffuer,
 Ett Biled, full, ydaff, alle, dii simplitier, som, woxer, her, y landiid, huoraff hand skall, tage, En, des-
 ingnation, aff D: Peter³⁾ Och saframdt, hand, ycke, Er saalediss, tillpass, huoss, Esaiass, fleisker⁴⁾
 M: Dautt, skall, nu, strax sende, En, ydaff, hanns, Suenne, hen, till, holbeck, Och, derfraa, hente,
 Assparrius, och dem, her, udi haffuen, forplante

M: Dautt, skall, nu, strax sende, En, ydaff, hanns, Suenne, hen, till, holbeck, Och, derfraa, hente,
 Assparrius, och dem, her, udi haffuen, forplante

Pa Rosenborrig den 24 Martij Anno
 1. 6. 3. 3.

~~Christian~~
 Christian

EGENHENDIGT BREV FRA CHRISTIAN IV.
 Rosenborg 24. Marts 1633.

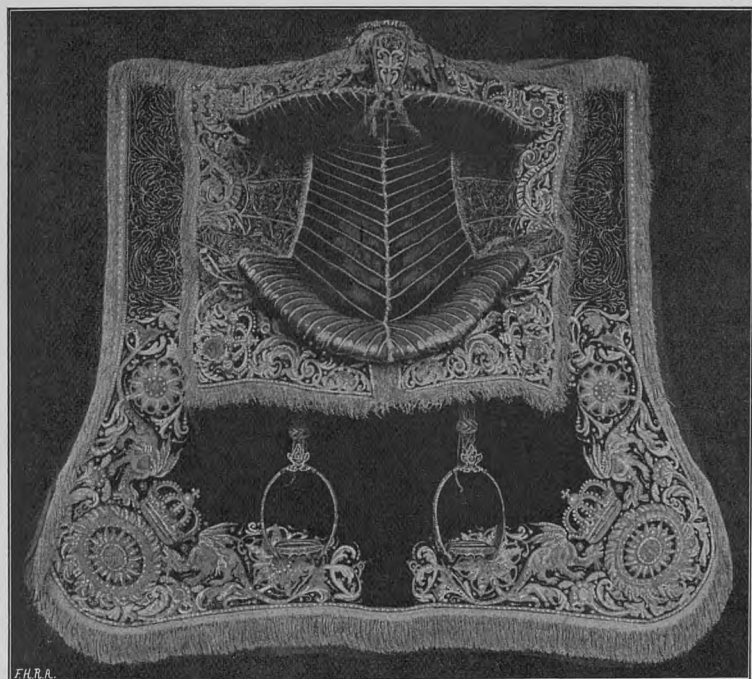
GJENGIVELSE AF BREVET:

M: Dautt¹⁾, Skaall, deele, haffuen, ymellom, Slig, Och silne, Suenne, saat, Enhuer, ued, huilcken, Pladtz, hannem, tilkomer,
 Hannem, Sielfuer, Saauel, som, huer, udaff, suennen, Skall, hollis, Sex plixfolck, fraa, den, 1 Aprilis, yndtill, S: Johannis Och siiden, tre, indtill Michaelis,
 Meisteren, Saauel, som, Suennen, med, derriss, Pliixfolck, Skall udaff, lauress Randuul²⁾, huer, morgen, Muntris,
 Wdi, haffuen, skall, hand, haffue, foruden, huiiss, Som, hand, hertildagss, derudi, hafft, haffuer, Ett Biled, full, ydaff, alle, dii simplitier, som, woxer, her, y landiid, huoraff hand skall, tage, En, desingnation, aff D: Peter³⁾ Och saframdt, hand, ycke, Er saalediss, tillpass, huoss, Esaiass, fleisker⁴⁾
 M: Dautt, skall, nu, strax sende, En, ydaff, hanns, Suenne, hen, till, holbeck, Och, derfraa, hente, Assparrius, och dem, her, udi haffuen, forplante

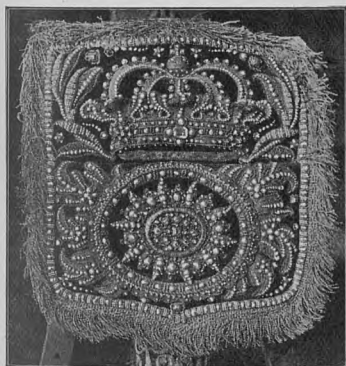
Pa Rosenborrig den 24 Martij Anno 1.6.3.3.

Christian.

1) Mester David König, Gartner i Lysthaven.
 2) Laurits Randulf, Slotsforvalter.
 3) Dr. med. Peter Didrik Paynck, Hofkemiker.
 4) Esaias Fleischer, Apotheker.

F.H.R.A.

Prins Christians
KAARDEHÆFTE.

Christian IV' i Guld og Perler broderede SADDEL OG PISTOLHYLSTER. Ædelstensprydet KAARDEHÆFTE.

Apollo og Marsyas, hvorover det gottorpske Vaaben; Hovedfremstillingen i dette smukke Arbejde er udført 1624 efter et Kobberstik af Melchior Meier efter en Tegning af den florentinske Kunstner Francesco Rossi, ogsaa kaldet Cecchino de Salviati (1510—1563).

24. En *Kasse*, indeholdende *Trykkeredskaber og et Stempel* med Christian IV' Facsimile, benyttet af Kongen, naar han paa Grund af Sagernes Mængde ikke havde Tid til at underskrive.

25. En *Elfenbensmodel* af *Rosenborg*.

26. I *Montren H*: *Forskjellige Miniaturportræter af Christian IV*, deriblandt et udført 1611.

27. *Fire Brystbilleder af samme i Karneol*, de tre indfattede i *Guld*.

28. *To Miniaturbuster af samme i Vox*, den ene, signeret D B, udført 1648, den anden fremstillede Kongen i Admiralsdragt med Signalpiben i en Kjæde om Halsen.

29. *Miniaturportræt af Dronning Anna Catharina* med et kronet *Tretal* (∴: Christian IV' Navnechiffer, det tredie Bogstav i Alfabetet) paa *Brystet*; udført 1612.

30. *Miniaturportræt af den udvalgte Prins Christian*.

31. *Miniaturportræt af sammes Gemalinde Magdalene Sibylla* i en *Guld kapsel*, paa hvis *Bagside* er emaillet et hvid *Ligkiste*, hvorpaa der *voxer Lilier*.

32. *Miniaturportræt af Christian IV' Søster Elisabeth* paa en *Guldplade*, paa hvis anden Side et *Brystbillede* af hendes *Gemal Hertug Henrik Julius af Brunsvig-Wolfenbüttel*; udført 1612.

33. *Brystbillede af Gustav Adolf** af *Sverig* i *Guld og Emaillé*; paa *Bagsiden* hans *kronede Navnechiffer*; benyttet som *Hæderstegn*.

34. *Gustav Adolf tilhest*, skaaret i *Konkyllie*; paa *Bagsiden* den *svenske Løve*.

ET TOHAANDSSVÆRD med Christian IV' Navn paa Klingens.

GUSTAV ADOLF
i Guld og Emaille.

PHILIP II AF SPANIEN.
Kamé.

KEJSER FERDINAND.
Kamé i emailleret Ramme.

35. Akvarel fremstillende *Christian IV' Syn paa Rothenburg 1625*, efter det i Audienssalen opbevarede større Billede.

36. *Philip II af Spanien**, Kamé.

37. *Kejser Ferdinand**, Kamé, i emailleret Indfatning.

38. To ubekjendte *Reliefportraeter*.

39. En *Guldske* med *Christian IV' Navnechiffer*.

40. En emailleret *Guldske* med *Koralskaft*, to *Perlemodersskeer*, en *Ske af en Konkylie* og en *Agatske*; til den sidstnævnte høre *Kniv* og *Gaffel*.

41. En lille *Guldske*, hvis *Skaft* ender i et kronet *Løvehoved* og forneden er forsynet med et sammenslynget *C* og *K* (*Christian* og *Kirstine*); *Bladet* bestaar af en stor, *udhulet Safir*; har tilhørt *Kirstine Munk*.

42. En *Guldbroche*, indlagt med *Emaille* og prydet med *Kirstine Munks Navnechiffer*, et kronet *K*; paa den anden *Side* i ophøjet *Arbejde* *Noahs Ark*, som optager *Dyrene*.

43. En stor *firkantet Safir*.

44. En *Guldring* med en *Safir*, hvori

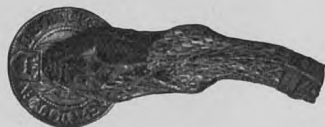
CHRISTIAN IV' RETTERTINGSSEGL.

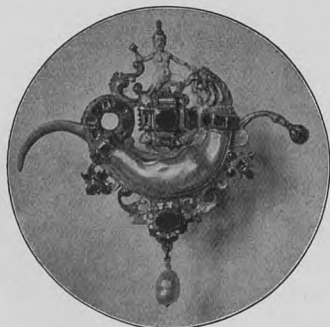
CHRISTIANSTADS SIGNET.

SMYKKE af en stor Perle, formet som en Fugl.
Vinger i Guld og Emaillé med Ædelstene.

SNØGEHOVED med en Guldgylden i Munden.

SMYKKE af en Perle, formet som en Lindorm.

Christian IV' Navnechiffer og Provinsvaabnerne.

45. En *Guldring med en Safir*, hvori Provinsvaabnerne og den udvalgte Prins Christians Navnechiffer.

46. *Aftryk i rødt Vox af Christian IV' store Segl* i en Elfenbenskapsel.

47. SIGILLUM REGNI DANIÆ AD CAVSAS*. Rettertingssegel med Aarstallet 1630.

48. *Christianstads Signet**.

49. Et *Sølvsignet med Christian IV' Valgsprog*: Jehova dirige cor meum (Jehova styr mit Hjerter).

50. Et aflangt *Lommeuhr*, forfærdiget af Caspar Cameel i Strasborg.

51. Forskjellige med Ædelstene besatte *Smykker* af Guld, Emaillé eller Perler: *to Løver*, en *Cupido*, en *Lindorm**, en *Fugl**, et *Kors* med en kvindelig Figur ved Siden, Danmarks *Provinsvaabner*, en *Figur*, holdende et *Sværd* og et *Skjold*, en knælende *kvindelig Skikkelse med en Vase*.

52. Et *Armbaand af Haar* (der antages at være Christian IV'), prydet med 8 *Diamanter* og endel *Ornamenter* i Emaillé samt *Dronning Anna Catharinas Navnechiffer*.

53. Et *Guld-Lænkearmbaand* med Christian IV' Navnechiffer paa Bagsiden af hvert andet af Leddene, paa Forsiderne afvexlende *Timeglas*, hvert dannet af *to Diamanter*, og *Hjelme*,

Frederik II. Christian IV. Christian V.
HOSEBÅNDSORDENENS Sct. GEORGSBILLEDE I TRE FORSKJELLIGE FORMER.

RIDDERORDENEN: DEN VÆBNEDE ARM.

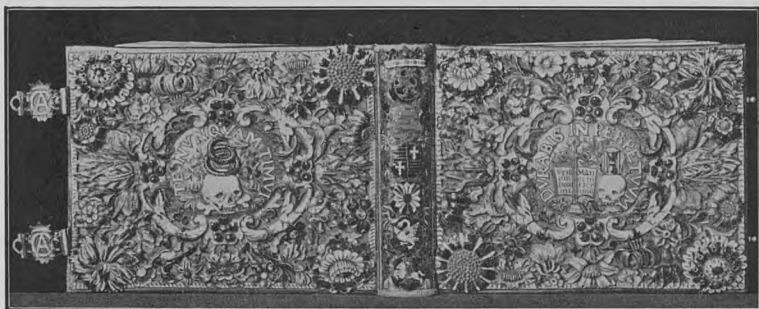
hvis Visirer bestaa af Rubiner.

54. Et Par *Guld-Lænke-armbaand* med ciselerede Fremstillinger af de fire Aarstider, hvert besat med 52 Diamanter som Symbol paa Aarets ligesaa mange Uger.

55. *Davids Psalmer* paa Fransk, trykt i Sedan 1635, i drevet Sølvbind.

56. En *fransk Almanak* for 1647 i en emaillet Guldcylinder.

57. Et *Guld-Knivskaft* fra 1632 og en *Sax med Guld-greb* fra 1636, begge med Christian IV' Søsters, Kurfyrstinde Hedvigs Mærke, et kronet Ottetal (O: H, det ottende Bogstav i Alfabetet).

FRØKEN ANNA CATHARINAS EMAILLEREDE STAMBOGSBIND.

58. Et *Stambogsbinding* af Guld, smukt indlagt med Emaille, med Slesvigs og Holstens Vaabner og Hertug Johan Adolfs Navn paa den ene Side, og det danske Vaaben og hans Gemalinde Augustas, Christian IV Søsters Navn paa den anden Side.

59. Tvende haandskrevne *Bønnebøger**, indbundne i Fløjel og forsynede med emaillede Guldbeslag; paa den større Tallene: 3, 4, 10, 12, 20: C 4 K M, Christian IV og Kirstine Munk, efter Bogstavernes Orden i Alfabetet, paa den mindre et sammenslynget C og K. Begge disse interessante Stykker opbevaredes tidligere paa Rosenborg, men blev 1781 afgivne til det kongelige Bibliothek; i Aaret 1885 kom de fra Bibliotheket tilbage til Rosenborg.

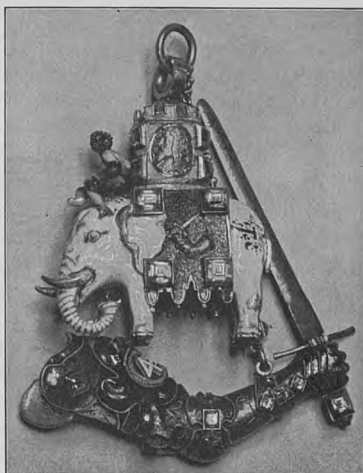
60. En prægtig emaillet *Stambog** med Kirstine Munks Datter Anna Catharinas Navnechiffer paa Spænderne; hun var forlovet med Rigshofmesteren Frantz Rantzau, der druknede i Graven ved Rosenborg 5. November 1632; Anna Catharina døde af Sorg herover det følgende Aar. Bogens Blade indeholde nogle versificerede Gjengivelser af Fadervor, de ti Budord og de tre Troens Artikler samt fem Psalmer, Alt skrevet med Anna Catharinas Haand paa Fransk.

61. Fire Exemplarer af Ridderordenen *den væbnede Arm**, et af disse i Forbindelse med Elefantordenen*. (I privat Besiddelse i Kjøbenhavn findes et Exemplar med Aarstallet 1617.)

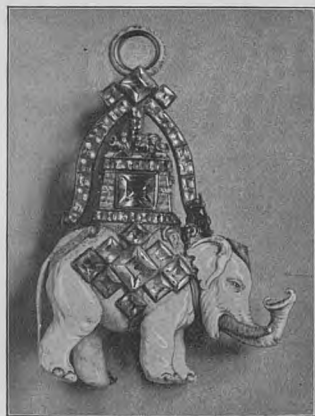
Elefantordenen, der er stiftet i Christiørn I Tid, blev, uden nogen- sinde udtrykkelig at være ophævet, faktisk ikke uddelt af Frederik I og Christian III. Frederik II begyndte derimod atter at tildele fyrstelige og andre høje Herrer denne Orden, og hans Navn er saaledes særligt knyttet til dens Historie. Ordenstegnet, der paa hans Tid var temmelig fladt, af Guld og tildels emaillet, blev baaret i en lang Guld-

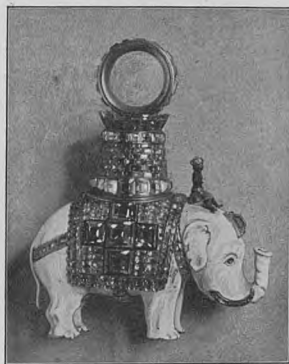
Frederik II' Elefant.

Christian IV' Elefant i Forbindelse med den væbnede Arm.

Christian V' Elefant.

Frederik V' Elefant.

ELEFANTORDENSTEGNET I FIRE FORSKJELLIGE FORMER.

kjæde; først senere hen i Tiden traadte det blaa Baand i Stedet for Guldkiæden; paa den ene Side fandtes Frederik II' Brystbillede med

hans Valgsprog nedenunder: M H Z G A, ☉: meine Hoffnung zu Gott allein, paa den anden hans kronede, sammenslyngede Navnechiffer F S (Fredericus secundus, ikke, som Nogle antage, Frederik og Sophie, da det forekommer før hans Formæling 1572, saaledes paa den ovenfor nævnte Kniv med Aarstallet 1570) med hans andet Valgsprog: T I W B (Treue ist Wildbrat). Paa Christian IV' Tid bestod Ordenstegnet af en hvid emalleret Elefant med et Taarn paa Ryggen og med en Styrer siddende paa den forreste Del af Elefantryggen foran Taarnet, i hvilket Kongens Portræt er anbragt.

62. Christian IV' *Hosebaandsordens Knæbaand og Georgsbillede**.

63. Et *Snogehoved med en Guldgylden i Munden**. Da Christian IV paa en Spadseretur ved Frederiksborg vilde springe tilside for en Snog, tabte han en Gylden fra Salzburg, som Snogen snappede. Hovedet blev hugget af den og gjemt tilligemed Mønten, som den havde bidt fast i. For mange Aar siden blev Mønten stjæalen af en Besøgende i Kunstkamret, men den blev dog skaffet tilbage igjen, og for at det ikke skulde ske oftere, blev Mønten naglet fast til Snogehovedet.

64. Et *firkantet Stykke Jade*, indfattet i Sølv, hvorpaa er graveret: »1648. 28. Februar døde Kong Christian dend 4 med denne Guldkiæde Om Halsen Och Steenen wdi.« Kjæden eksisterer ikke. Fra Lehns-grevinde Danners Bo.

KIRSTINE MUNKS BØNNEBOG.

FRA FREDERIK DEN TREDIES TID

(1648—1670).

Frederik III, Søn af Kong Christian IV og Dronning Anna Catharina, født 18. Marts 1609, blev 1623 Biskop i Stiftet Verden og 1634 Ærkebiskop i Bremen. Efter at en 1636 paatænkt Forlovelse med den mindreaarige Dronning Christine af Sverig ikke var kommen istand, blev han 18. Oktbr. 1643 formælet med Sophie Amalie, Datter af Hertug Georg af Brunsvig - Lüneborg, født 24. Marts 1628. I dette Ægteskab fødtes tre Sønner og fem Døtre, nemlig Christian (Kong Christian V), Anna Sophie, født 1647, formælet 1666 med Johan Georg III, senere Kurfyrste af Sachsen, død 1717, Frederike Amalie, født 1649, formælet 1667 med Hertug Christian Albrecht af Holsten - Gottorp (født 1641, succederede

FREDERIK III og SOPHIE AMALIE. Ungdomsportræter.
Antages malede af Abr. Wuchters.

1659, død 1694), død 1704, Vilhelmine Ernestine, født 1650, formælet 1671 med Kurprins, senere Kurfyrst Carl af Pfaltz, død 1706, Frederik, født 1651, død 1652, Georg (Jørgen), født 1653, formælet 1683 med den engelske Prinsesse Anna (Datter af Hertug Jakob af York, der senere 1685—1688 under Navn af Jakob II var Konge i Storbritannien, født 1664, regerende Dronning 1702, død

FREDERIK III og SOPHIE AMALIE som ældre.

1714), død 1708, Ulrika Eleonora, født 1656, formælet 1680 med Kong Carl XI af Sverig (født 1655, succederede 1660, død 1697), død 1693 og Dorothea Juliane, født 1657, død 1658.

Efter en Tronledighed af et Par Maaneder efter Christian IV's Død blev Prins Frederik 4. Maj 1648 valgt til Konge som Frederik III, og den 23. November s. A. blev han kronet i Frue Kirke i Kjøbenhavn, hvor Dronning Sophie Amalies Kroning fandt Sted den følgende Dag.

Korfits Ulfeldt, der, misfornøjet med Forholdene i Danmark, med sin Hustru Leonora Christine havde forladt Landet og senere fra Holland havde begivet sig til Sverig, ophidsede her den svenske Konge Carl X Gustav til Krig mod Danmark, der imidlertid kom ham i Forkøbet, medens han var beskæftiget med Krig i Polen, ved 1. Juni 1657 at erklære ham Krig. Denne var imidlertid snart til Ende, og ved Freden i Roskilde 26. Februar 1658 maatte Frederik III blandt Andet afstaa Provinserne paa den anden Side af Sundet, Trondhjem og Bornholm, amnestere Ulfeldt og løse Carl X's mod Danmark saa fjendske Svi-gerfader Hertug Frederik III af Holsten-Gottorp fra det Vasalforhold, hvori han stod til den danske Krone. Freden i Roskilde blev snart efter brudt fra svensk Side i August 1658, Kjøbenhavn blev kort efter indesluttet og Kronborg erobret; det lykkedes imidlertid den hollandske Admiral Opdam efter en hæftig Kamp i Øresund mod de Svenske 29. Oktober 1658 at tilføre Kjøbenhavn Tropper og Levnetsmidler, og Svenskernes Storm paa Kjøbenhavn Natten mellem den 10. og 11. Februar 1659 blev totalt afslaaet. Danmarks Forbundsfæller tilskyndedes herved til at bringe virksommere Hjælp, og med Sejren over Svenskerne ved Nyborg 14. November 1659 kunde Krigen betragtes som endt. Ved Freden i Kjøbenhavn 27. Maj 1660 gaves Trondhjem og Bornholm tilbage til Danmark, medens Sverig beholdt de skaanske Provinser.

Paa den kort efter Fredsslutningen 1660 afholdte Rigsdag i Kjøbenhavn blev det bestemt, at Thronen skulde være arvelig i Kong Frederik III's Slægt, hvorefter han 18. Oktober s. A. paa Slotspladsen foran Børsen blev hyldet som Arvekonge. Efter Rigsdagens Opløsning udstedte Frederik III et Dokument, hvori der, i Henhold til de nylig stedfundne Forhandlinger, tilkendtes ham Arveret og absolut Regering samt Ret til nærmere at bestemme den nye Statsforfatning. Dette skete ved Kongeloven, som blev udarbejdet af Peter Schumacher, senere Greve af Griffenfeldt. Kongeloven, der blev underskrevet af Frederik III 14. November 1665, blev dog først offentliggjort 1709. I Forbindelse med Enevældens Indførelse skal nævnes Bestræbelserne for at omgive Kongemagten med større Prægt; saaledes blev der anskaffet nye Kroningsinsignier og andre dertil hørende Genstande, som siden have været benyttede ved slige Lejligheder.

Korfits Ulfeldt havde kort efter Fredsslutningen i Kjøbenhavn paany taget sin Tilflugt til Danmark, men da han paa en senere bevilget Baderejse havde konspireret med fremmede Magter om at kuldaste den nye Tingenes Orden i Danmark, blev han fraværende dømt til Døden, som imidlertid kort efter indtraf under hans Ophold udenlands 1664. Leonora Christine var forinden, 1663, bleven udleveret til den danske Regering af Englands Konge Carl II, til hvem hun havde begivet sig for at indkræve en Sum Penge, som han skyldte Ulfeldt; i næsten 22 Aar blev hun holdt i Fængsel, og først, da hendes uforsonlige Fjende, Dronning Sophie Amalie, var død 1685, fik hun Friheden.

Frederik III, der var en lærd og kundskabsrig Mand, fremmede gavmildt Kunst og Videnskab; han stiftede saaledes Kunstkamret og det store kongelige Bibliothek, ligesom ogsaa Rosenborg-Samlingen kan siges paa en vis Maade at skyldte ham sin Tilværelse. Han delte sin Tidsalders Interesse for Guldmager-

kunsten og ødslede store Summer paa Italieneren Burrhi, som meddelte ham Undervisning i Alchemien.

Ved den sidste oldenborgske Greves Anton Günthers Død 1667 arvede Frederik III i Forbindelse med Hertug Christian Albrecht af Holsten - Gottorp Grevskaberne Oldenborg og Delmenhorst, og i 1676 kom Danmark i udelt Besiddelse af begge Grevskaberne, som et Aarhundrede senere blev bortbyttede mod den hertugelige Del af Holsten.

Efter et kort Sygeleje døde Frederik III den 9. Februar 1670 paa Kjøbenhavns Slot; Dronningen overlevede ham i 15 Aar.

FREDERIK III' SØLVBRODEREDE
KLÆDESDRAGT.

FREDERIK III' RØDE FLØJLS-
KJOLE.

5. SOVEKAMRET ELLER DET MØRKE VÆRELSE

ligger bagved det store Taarn og er kun svagt belyst ved Hjælp af to smalle Vinduer, af hvilke det ene vender ud mod Vindeltrappen, det andet mod et lille Aftrædelsesværelse (»Aftrit«), til hvilket der er Adgang gjennem en Dor i Dronningens lakerede Gemak; Aftrædelsesværelset er ligesom Lysaabningen til Trapperummet beklædt med hollandsk Fajance. Det mørke Værelse, der benyttedes til Sovekammer, har et smukt, hvidt Stukkaturloft, Væggene ere betrukne med rødt Damask og hvidt Mor, Gulvet er belagt med Marmorfliser; Kaminen er af hvidt Marmor. Frederik IV' og Dronning Louises Himmelseng stod endnu her i den sidste Halvdel af det 18. Aarhundrede.

Over Døren til Taarnværrelset: Frederik III' Navnechiffer, udhugget i Sandsten og forgyldt; fundet i Slottets Kjælder.

1. Tvende store *Voaxbilleder af Frederik III og Dronning Sophie Amalie*, begge i Glasskabe. Der er Sandsynlighed for, at disse Buster kunne være udførte af den berømte Voxpousseur Antoine Benoist (1631—1717) i Paris.

2. Gibsbuste af *Frederik III*.

Dragter og Vaaben i tvende Glasskabe J og K:

3. Nogle af *Frederik III' Dragter**, deriblandt hans *Arvehyldingsdragt*; paa nogle af Dragterne *Kniplingshalstørklæder** (Daskeklude).

4. En *Ridetroje*, der angives at have tilhørt Sophie Amalie, med dertil hørende *Hirschfænger*.

5. *Sophie Amalies Jagtbøsse*.

6. En *Stok af Narhvalland*, hvis Haandtag og Dupsko ere emailerede og besatte med Rubiner*; ifølge Thaarup, Kiøbenhavns Mærkværdigheder 1821, S. 95, skal denne Stok være bleven brugt af Kong Christiern I ved hans Indtog i Rom, men Slottets ældste Inventarium fra 1696, hvori Stokken allerede nævnes, indeholder Intet herom.

7. En *Stok*, paa hvis Haandtag Frederik III' Titel og Valgsprog samt Indskriften: *Chacun a son Tour 1660*.

8. En »*Jacobs Staf oc Riimstok*« af Sølv fra 1663.

9. Et *Ibentræs-Skab* med Indlægning af Elfenben, hvilende paa fire Ben, forbundne ved Krydsfod.

10. Et *Skildpaddes-Skab*, med forgyldte Metalprydelser, hvilende paa 6 drejede Ben, forbundne med Tverstykker.

11. En ejendommelig med Fløjl betrukken Lænestol, som i sin Tid har været indrettet til ved Hjælp af et Par Fangearme at fastholde den, der satte sig i Stolen, medens en bagved anbragt Trompet, samtidig med, at man satte sig, gav Lyd.

12. En rund *Kalender med Globus*, forfærdiget 1651 for Biskop Johan af Lübeck.

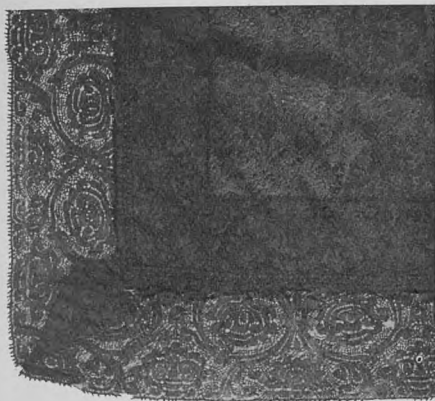
13. Et *Slagühr*, forfærdiget af Nicolaus Radeloff i Slesvig.

14. To *Spejle*.

15. To toarmede *Lampetter*.

16. I Skabet L: *Elfenbenssager*. Af disse fremhæves: Sex *sølvforgyldte Opsatser*, i Skaalen af en af disse en Fremstilling af Salomons Dom, i en anden Dronningen af Sabas Besøg hos Salomon, *Miniaturbuster af Frederik III, Sophie Amalie, Christian V, Dronning Christine af Sverig*, som Pallas, samt en af *Hertugerne af Gottorp*.

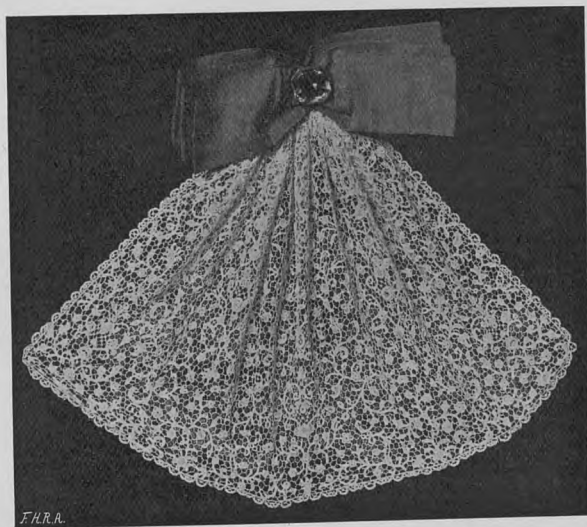

SORTE KNIPLINGER FRA FREDERIK III'
SØRGEDRAGT.

FREDERIK III' KNIPLINGS-
HALSTØRKLÆDE.
Point de Venise.

FREDERIK III' KNIPLINGSHALSTØRKLÆDE.
(Point Rose, Venedig.)

HAVEKABINETTET.

(Dette Værelse er for Tiden ikke tilgængeligt for de Besøgende.)

Væggene i dette Værelse, der ligger i det store Taarn ud mod Excercerpladsen, ere beklædte med vatret, grønt, rødt og hvidt stribet Mor; i Loftet, der er rigt udstyret med smukt, hvidt Stukkaturarbejde, er anbragt et Maleri af Benoit Coffre, fremstillende et Bacchanal; Gulvet er af Eg, indlagt med Nødde-træ, og Kaminen af grønligt Marmor; foran denne Marmorfliser. En Dør fører ud til en Trappe udenfor. Her har tidligere været et Vindue i Stedet for Døren.

1. *Brystbillede af Frederik III**.
2. *Brystbillede af samme*; Relief i drevet Metal.
3. *Frederik III*, hel Figur; Perlemodersindlægning i Ibentræ.
4. *Miniaturbuste af samme i Vox*.
5. *Frederik III knælende, velsignet af en Engel*, malet af Heimbach 1659.
6. *Brystbillede* og Knæestykke af Dronning Sophie Amalie*, antages at være malede af Wuchters.
7. *Samme i Bondepigedragt*, saaledes som hun var klædt ved en Hoffest paa Kjøbenhavns Slot i Anledning af Prins Christians Hyl- ding 1655; malet af Wolfgang Heimbach.
8. *Portræter af fire af Frederik III' Børn*, antages at være malede af Gelton.
9. *Portræt af Christian V som Barn*; *Brystbillede paa en forgyldt Sølvplade*.
10. *Samme som Barn*, *Knæestykke*, antages at være malet af Heimbach.
11. *Portræter af Frederik III' Børn: Kurfyrstinde Anna Sophie af Sachsen, Kurfyrstinde Vilhelmine Ernestine af Pfaltz (to Stykker), Prins Georg og Dronning Ulrika Eleonora af Sverig* (malet af Ehrenstrahl 1681).
12. *Portræter af den sidste Greve af Oldenburg Anton Günther og hans Gemalinde Sophie Catharina*; antages at være malede af Heimbach.
13. *Maleri, fremstillende Anton Günther siddende ved et Bord foran en Kamin; foran ham hans Gemalinde, som læser højt af en Bog*. Udført af Heimbach.
14. *Tre Natstykker*, udførte af Heimbach.
15. *Portræt af Anton Günther, hel Figur, dannet af lutter, meget smaa Bogstaver*; udført 1630 af Sebastianus Sachs.
16. *Broderet Portræt af Anton Günther*.
17. *Maleri, fremstillende Anton Günthers Hest, Kranich*, der ud- mærkede sig ved en meget lang Hale og Manke; *Kranichs Manke*, 2 Meter 10 Centimeter lang, opbevares i det storhertugelige Museum i Oldenburg.

FORGYLDT BORD MED TO GUERIDONER.

18. *Broderet Portræt af Kong Carl I af England.*

19. *Portræt af en Præst i Jorck i Stiftet Bremen. Brystbillede, malet af Frederik III som Ærkebiskop.*

Dragter og Vaaben:

20. *En Sørgedragt af sorte Kniplinger** (i Skabet F), den Dragt, Frederik III bar ved Festlighederne i Anledning af Hertuginde Frederike Amalies Datters Daab 1670, kort før han døde, (i et andet Skab, som desuden indeholder: to guld- og sølvbroderede *Huer*, en *Stok*, hvis Haandtag er af alkymistisk Guld, samt to *Elfenbensstokke*). I et tredje Skab den Dragt, Frederik III bar 6. Februar 1670, tre Dage før han døde.

21. I et fjerde Skab: En *Kommandostav af Sølv* med Frederik III Navnechiffer*.

22. En *Sørgekaarde*, som Frederik III har baaret ved Christian IV's Begravelse; udført i Broby 1648*.

23. *Nogle Kaarder og Geværer**.

24. Et Par emallerede *Guldsporer*.

25. *Hesten Kranichs Bidsel og Stigbøjler.*

26. Forskjellige *Sporer*, deriblandt et Par af Burrhis alkymistiske Guld.

27. Paa Væggen: Et *Sværd* med *Provinsvaabnerne* paa Klingen.

28. *Møbler:* Et *Bord* med rigt udskaarne, forgyldte Fødder, forbundne ved Krydsfod, prydet med Sophie Amalies Navnechiffer og Valgsprog*

29. Et Par *Gueridoner* af lignende Arbejde; paa Pladen det danske og det lüneborgske Vaaben*.

30. Et *Jernpengeskrin* med Frederik III' og Sophie Amalies Navnechiffre.

31. Fire med Guldlæder betrukne *Stole*.

32. Et *Skab* med florentinsk Mosaik paa Skufferne, hviler paa fem drejede, ved Krydsfod forbundne Ben.

33. *Forskjelligt: Frederik III' Vaaben* som Ærkebiskop i Bremen; Marmormosaik.

34. En sort *Marmortavle* med en latinsk Indskrift til Frederik III' Ære.

35. En drevne *Sølvplade* med ophøjede Figurer, fremstillende Iris samt Juno kjørende i sin med Paafugle forspændte Vogn; i en Skildpaddesramme.

36. *Kongeloven*, afskreven af Griffenfeldt.

37. Et udskaaet *Træbæger*, med Halvor Andersens Søn Samuel Halvors Navn og Aars-tallet 1664.

38. Fire drevne *Sølvplader* med Figurer i meget ophøjet Arbejde.

39. Forskjellige *Sølvbægre og Kander*, til-dels med indfattede Mønter, vundne i Ridder-spil 1603 i Hamborg af Christian IV; ved en senere Reparation eller Vurdering forsynede med Guldsmed Johan Thomesen Stickmans Mærke og Aars-tallet 1654.

40. En sølvforgylt *Jordglobus*, ovenpaa hvilken en *Solskive*.

41. Et *stort Sølvbæger*, som Frederik III har ladet forfærdige som Ærkebiskop i Bremen af de Penge, han vandt i Ridderspillet i Oldenburg ved Grev Anton Günthers Formæling 1635.

42. Et *stort Sølvbæger* med Indskrifter og indgraverede Fremstil-linger bl. A. af Ringrenden; under Bunden: Christian Ludewig D. G. Dux Bruns: et Lüneburg.

43. En *Sølvstatuette af Frederik III tilhest* med fældet Lanse ifærd med at stikke til Ringen; foran to Søjler, imellem hvilke denne har været ophængt. Fodstykket, hvorpaa Hesten er anbragt, er forsynet med Uhrværk til at drive Figuren frem.

44. Et *sølvforgylt Bæger* af den Slags, som Frederik III skjæn-kede Medlemmerne af den bornholmske Deputation, der efter Sven-

KOMMANDOSTAV og SØRGE-
KAARDE.

MARMORVÆRELSET.

skernes Forjagelse sendtes til Kjøbenhavn for at overgive Kongen Besiddelsen af Øen.

45. Nogle *Kander og Bægre* af Elfenben og Narhvaltand, med Fremstillinger af Grønlændere, Enhjørninger og Hvalrosser.

46. To *Bægre* af Rhinoceroshorn.

47. Et broderet *Skrin*.

48. To *Flitsbuer*.

49. *Elfenbensarbejder*: En *Gruppe*, fremstillende *Mars, Venus og Cupido*.

50. *Relief*, fremstillende *Venus paa Idabjerget* med Anchises' Hoved i sit Skød.

6. MARMORVÆRELSET.

Dette Værelse udmærker sig ved det overordentlig pragtfulde Stukkaturloft, paa hvilket talrige Genier og kvindelige Skikkelser ere anbragte mellem yppige Barok-Ornamenter; i hjærteformede Skjolde ses Provinsvaabnerne, og i Midten findes tvende Malerier, fremstillende Regalierne baarne af Genier. Loftet bæres af 18 korinthiske Pilastrer, der ligesom Væggene, paa hvilke de nordiske Rigers Vaabner ere maalede, ere af Marmorstuk. Gulvet er belagt med større og mindre Marmorfliser. Indvendig paa Dørene ses Christian V' og Dronningens Navnechiffre.

1. *Portræter*: *Frederik III** og *Dronning Sophie Amalie**; Brystbilleder.

2. Den norske Billedskjærer Rustmester *Jacob Jensen Nordmand**.

3. *Møbler*: Et *Bord af Gibsmosaik*, hvilende paa et Fodstykke, ligeledes med Gibsmosaik.

4. Et *Skab af Ibentræ* med *Frederik III'* og *Dronningens Navnechiffre* paa Indersiden af Dørene, prydet paa Skufferne med *Dendritmarmor*; hviler paa fire Ben, forbundne ved et Tverbrædt; ovenpaa dette Skab et *Krucifix* af Elfenben, *Korset af Ibentræ*, samt et *mindre Skab* med *Dendritmarmor*.

5. To *Spejle*.

6. Et *Bord med Plade af Gibsmosaik* med *Sophie Amalies Navnechiffer* og *Vaaben*; Benene forbundne ved *Krydsfod*.

7. Et *florentinsk Mosaikbord* med *Frederik III' Navnechiffer* og *Valgsprog*.

8. Et *Ibentræs-Skab* med *Fløjdøre*, prydet paa Skufferne med *Skildpadde*; i Nichen to dansende *Figurer*; hviler paa fem drejede, ved *Krydsfod* forbundne Ben.

9. *Tre Elfenbensskrin*, det ene med *Broderi*, og et *Skab af Elfenben* med *florentinsk Mosaik*.

10. Et *Skab*, beklædt med *Skildpadde* og *Sølvornamenter*, hvilende

paa fem ved Tverstykker forbundne Ben; hører til den Slags Møbler, som den franske Snedker André Charles Boulle (1642—1732) opfandt.

11. Et mindre *Ibentræs-Skab* med Fløjdøre, indvendig beklædt med florentinsk Mosaik; anbragt paa et Bord med fire drejede Ben.

12. Et *lignende Skab* anbragt paa et tilsvarende Bord.

13. *Sexbroderede Stole*.

14. Paa to af Skabene: En *Nautil* med Fremstillinger af Københavns Belejring og Slaget i Øresund 1658.

15. En *Jern-Rytterstatuette af Kejser Leopold I*, udført i Aarene 1659—1660 af Gottfried Leigebe (1630—1683).

16. I Glasskabet

M: Et *Juwelskrin* af forgyldt Sølv, rigt udstyret med Ornamenter og Forsiringer i drevet Arbejde og prydet med endel Krystaller og Granater samt omtrent 2000 Diamanter; i Bunden en Fremstilling en relief af Paris og de tre Gudinder. Dette Pragtstykke, der angives at være foræret Dronning Sophie Amalie af hendes Svigerdatter, den senere Dronning Anna af England, opbevaredes tidligere paa Christiansborg og blev stjaalet ved dettes Brand 1794, men Tyven opdaagedes i Tide.

FRANSK SKAB
indlagt med Skildpadde og Sølvornamenter.
(André Charles Boulle's Stil.)

17. To *Elfenbens-Juvelskrin*, i det ene af disse nogle Sølvvæsker med de kongelige Børns Navlestrengene.

18. Et *emalleret Agatskrin*.

19. Et *Smykkeskrin*, besat med forskellige Ædelstene, og et *Skrin af Bjergkrystal*.

20. Et Sæt *Skakfigurer af Sten*, hvis Konger og Dronninger skulle fremstille Frederik III og Carl Gustav samt deres Dronninger, ligesom ogsaa de øvrige Brikker, saavel Officererne som Bønderne, fremstille Danske og Svenske.

21. 3 *Guldbægre* med det hollandske Neldeblad og Hertug Frederik III' Navnechiffer i Emaillé.

22. Elfenbensminiaturbuster af *Hertug Frederik III* og hans *Gemalinde Marie Elisabeth*.

23. En kostbar og prægtig *Krystalskaal**; Pokalen, paa hvilken er slebet otte mandlige og kvindelige *Brystbilleder* af overordentlig skønt Arbejde, og paa hvis Rand en vinget *Genius* er anbragt, bæres af en uvinget *Skikkelse*. Paa Fodstykket, paa den ene Side det hessiske *Vaaben*, paa den anden *Dronning Charlotte Amalies Broder*, *Landgrev Carl af Hessens Valgsprog*.

24. *Forskjellige Gjenstande af Krystal, Agat, Serpentin, Heliotrop, Glas, Rav, Koral, Guld, Emaillé og Elfenben*; særligt fremhæves et prægtigt *Ravkrus* samt en baadformet *Krystalskaal*, i hvilken er indslebet *Scener af en Fest til Neptuns Ære**.

POSTILLON, skaaret i Elfenben af Halv. Andersen.

KRYSTALSKAAL m. figurlig Dekoration i Relief.

25. En *Flakon af Onyx*.

26. To *Skaale af Røgtopaser*.

27. Et lille *sølvforgylt Alter*, besat med *Rosenstene*.

28. En *Guldskaal og to smaa Hovedvandsflasker*, grønt emallerede og besatte med *Diamanter*.

29. To *Karnevalsfigurer af Emailleglas* spillende *Morra*.

30. To *Taskepunge*, den ene med *Frederik III*, den anden med hans og *Sophie Amalies Navnechiffer*.

31. *Pokal af en Kokosnød* med *Frederik III*' Navnechiffer, signeret: »*Tho. Broughton fecit*« (antages at være *Forræderen* mod *Leonora Christine Ulfeldt* paa *Dover Slot*).

32. En *Taskepung* af *Sølv- og Guldtraad*.

33. Et *Glasbæger*, hvorpaa ses *Frederik III* tilhest, *Udfaldet* paa *Amager* den 10. Oktbr. 1658, *Slaget i Øresund* den 29. Oktbr. 1658 og *Kampen ved Nyborg* den 14. Novbr. 1659.

34. En i *Vox* modelleret *Elefant**, der med *Snabelen* klemmer en *Stenbuk*, medens en *Person hovedkulds styrter ned*

GRUPPE I VOX.

Satire over de svenske Generaler *Stenbocks* og *Prinsen af Sulzbachs Nederlag* ved *Nyborg*.

BAADFORMET KRYSTALSKAAL med slebet figurlig Dekoration: *Neptun* med *Havnymfer*.

paa den anden Side; Satire over de svenske Generaler Stenbocks og Prinsen af Sulzbachs Nederlag ved Nyborg.

35. En lille rund *Sølvæske*, som Frederik III har brugt som Lommebuddike til Skjægpomade.

36. En *Postillon**, Rytterstatuette i Elfenben, udført af den norske Billedskjærer Halvor Andersen med Tilnavnet Fanden, hvilket han fik for sin »Fandens« Duelighed i Billedskjæring.

37. En *Elfenbensæske*, som Frederik III har drejet.

38. Frederik III' forgyldte *Sølv-Alterkalk med Disk*.

39. Et *Guldkrucifix*, Korset af sort Træ.

40. *Christi Lidelseshistorie*, symbolsk fremstillet i Guld og Emaillé, prydet med endel Diamanter og Rubiner samt med en stor Aquamarin*. Fra Dronning Sophie Magdalenes Bo.

41. *To Bacchusfigurer*. Sammestedsfra.

42. I Montren N: Et større emailleret Portræt af *Frederik III*, udført af Prieur 1663.

43. Forskjellige *Miniaturportræter af Frederik III*, deriblandt et udført 1656 og 15 emaillerede 1666, 1668 og 1669 af Prieur.

44. *Frederik III, Brystbillede* i Perlemoder, indlagt i Skifer.

45. *Frederik III, hel Figur*, i Perlemoder, indlagt i Skifer.

46. Forskjellige *Miniaturportræter af Sophie Amalie*, tildels Sidestykker til Frederik III, deriblandt et fra 1656, og en Perlemodersfremstilling i hel Figur, indlagt i Skifer.

47. De fem ældste af *Frederik III' Børn* paa eet Billede, emailleret af Prieur 1671.

48. Miniaturportræter, svarende til Frederik III' og Sophie Amalies fra 1656, af *Prins Christian* samt *Prinsesserne Anna Sophie, Frederike Amalie* og *Vilhelmine Ernestine*.

SMYKKER, dannede af Perler.

CHRISTI LIDELSESHISTORIE.

49. Tvende Miniaturportræter af *Dronning Christine** af Sverig.

50. Miniaturportræter af *Carl Gustav* og *Hedvig Eleonora* af Sverig.

51. Miniaturportræt af *Carl I* af England, indfattet i Guld, med et emaillet Dødningshoved paa Bagsiden af Kapselen. — Miniaturportræt af *Carl II* af England fra 1660. — Miniaturportræter af *Carl II** og hans *Inclination Mad. Castlemain*, emailleerede 1669 af Prieur.

52. Miniaturportræt af *Biskop v. Galen af Münster*.

53. Afbildning af *Hesten Kranich*.

54. Firkantet *Sølvmedaille* over bemeldte Hest, præget af Hertug Carl Vilhelm af Anhalt-Zerbst (1667—1718); paa Adversen en Afbildning af Hesten, paa Reversen de forskjellige Kunster, som den var dresseret til at udføre, og en Indskrift, i hvilken den prises som et Naturens Vidunder, fordi den forstod Latin.

55. Fremstilling af et Træ, paa hvis Stamme Frederik III kronede Navnechiffer; derom: *non sine omine Ex tribus superstes*; paa Bagsiden et Stykke Bark. Det berettes, at Frederik III, da han studerede i Sorø, paa en Spadsetur fandt et Egeblad, hvorpaa stod hans Navn med Krone over, et Varsel om, at han skulde blive Konge.

56. En af Sophie Amalie ved Turneringen 1680 i Anledning af Datteren Ulrika Eleonoras Formæling udsat, med talrige Diamanter prydet *Kampbelønning*, bestaaende af en i en grøn emaillet Krans indfattet Medaillon, hvorpaa ses en Ridder ved en Trofæ; nedenfor læses: *A Luy Esгал*; paa Bagsiden hendes Navnechiffer.

DRONNING CHRISTINE AF SVERIG.

CARL II AF ENGLAND. Emaillemaleri.

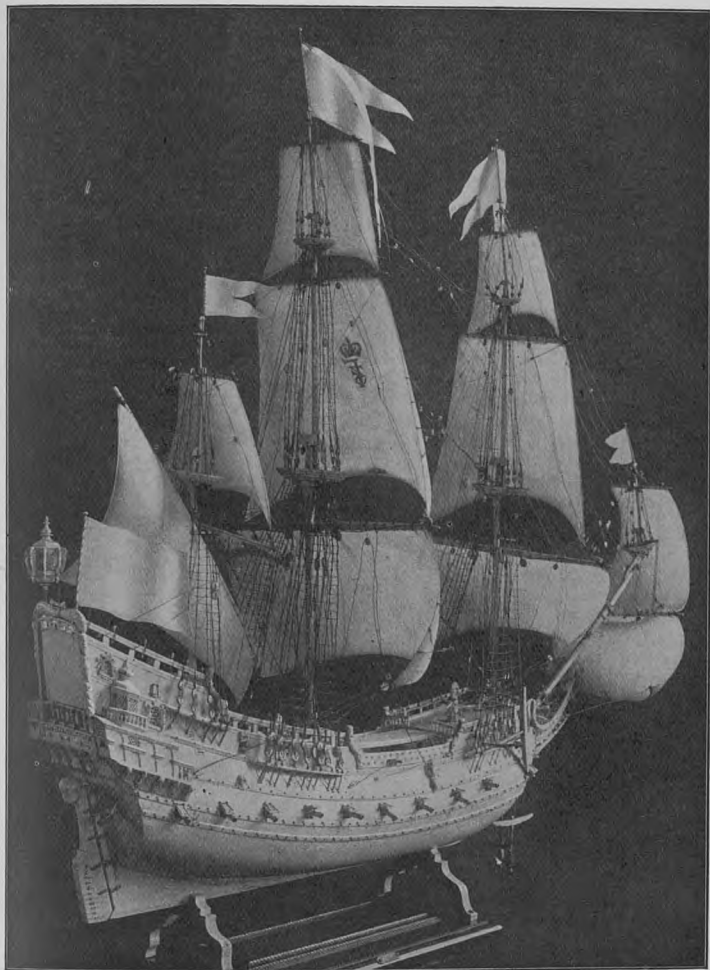
13 i hinanden anbragte GULDBÆGRE.

ELFENBENS-KANDE
med bacchantisk Optog.

ELFENBENS-KANDE
skaaret af Hollænderen Jan Wilckens van Werelt.

57. Et *Gulduhr* med en Fremstilling af en Hjortejagt paa Forsiden og en Løvejagt paa Bagsiden af Kapselen, i ophøjet, drevet Arbejde.
58. Et trekantet *Guldsignet*; paa den ene af Siderne *Sophie Amalies Navnechiffer*, paa den anden en Vægtskaal, hvori Amor vejes mod et Hjærte; Haandtaget dannes af en særdeles fint udarbejdet Krone.
59. *Sophie Amalies* i Guld indfattede *Signet*, udskaaret i en Topas; Haandtaget dannes af en Hest, det lüneborgske Vaaben.
60. *Sophie Amalies Staalsignet*.
61. En emaileret *Guldplade* med Danmarks og Lüneborgs Vaabner samt Frederik III' og *Sophie Amalies Navnechiffre*.
62. *Tretten i hinanden anbragte Guldbægre** med eet Laag; det yderste er forsynet med Frederik III' Navnechiffer, de tre danske Løver, den norske Løve og de tre Kroner samt Aarstallet 1669.
63. To *Guldskeer* og en *Guldgaffel* med Frederik III' Navnechiffer.
64. Et *Guldetui* med Frederik III' Navnechiffer.
65. *Guldgaffel* og *Guldknivskaft* med *Sophie Amalies Navnechiffer*.

Model af FREGATTEN »DEN NORSKE LØVE«.
Udført i Elfenben 1654 af Jacob Jensen Nordmand.

66. En *udskaaren Valnød* med Portræter af Frederik III og Sophie Amalie. — En *Elfenbensdaase* med Frederik III' Navnechiffer og Aars-tallet 1667.

67. En *Noterebog* med Elfenbensblade og en Kalender for Aaret 1664.

68. En i Guld indfattet *Lorgnet* i Form af en Pince-nez, med tilhørende Guldfulteral, hvorpaa det holstenske Vaaben; har tilhørt Hertug Frederik III af Holsten-Gottorp.

69. Et lille Stykke *alkymistisk Guld*, som Kong Frederik III skal have produceret.

70. En *Signetsten* af Stigmit med Ulrik Frederik Gyldenløves Vaaben.

71. Forskjellige mindre Gjenstande.

Elfenbenssager (paa Skabene, Væggene og i Vinduerne):

Heraf fremhæves:

72. *Fire Kander*, en med en Fremstilling af et *bacchantisk Optog**, paa en anden *Sabinerindernes Rov*, paa en tredje *en drukken Silen* og paa en fjerde *legende Børn*.

73. Et Bæger med *Proserpinas Rov*.

74. En Kande med et *Bacchanal*; udført af *Hollænderen Jan Wilckens van Werelt**.

75. *Tre Drikkehorn*, dannede af Elefanttænder.

76. *Tre Narhvaltænder*.

77. Reliefportræter af *Frederik III* og *Jacob II* af England.

78. Relieffer, fremstillende *Lazarus' Opvækkelse*, *Christi Korsfæstelse* og *Nedtagelsen af Korset*; sidstnævnte Stykke, der paa Bagsiden bærer Sophie Amalies Navnechiffer, er en Kopi af et større Basrelief af Michel Angelo.

79. Relieffer, fremstillende: *En Kalabreser* i en udfordrende Stilling, *Marsyas*, *Guldalderen*, *Venus og Adonis*, *Venus*, der, nedstegen af sin Svanevogn, mødes med *Adonis*, *Diana* og *Aktæon*, *Kleopatra*, der dræbes af Slangen, *Diana opdager Kallistos Svangerskab*, *de tre Gratier*, *de tre Gratier omgivne af Amoriner*, *et Maaltid i Gudernes Hal*.

80. Model af *Fregatten »den norske Love«**, udført 1654 af Rustmester Jacob Jensen Nordmand, samt *sex mindre Fartøjer*, udførte af samme Kunstner, hvis Portræt*, malet 1654 i hans 40. Aar af Wolfgang Heimbach, hænger i en af Vinduesfordybningerne.

Billedskjæreren JACOB JENSEN
NORDMAND.

FRA KONG CHRISTIAN DEN FEMTES TID

(1670—1699).

Christian V, Søn af Kong Frederik III og Dronning Sophie Amalie, er født 15. April 1646 paa Flensborg Slot og blev paa en Rigsdag i Kjøbenhavn 1650 valgt til Thronfølger. Ved Arveregeringens Indførelse 1660 fik han som Kongens ældste Søn Arveret til Thronen.

Som ung Prins foretog han 1662 og 1663 en Udenlandsrejse, paa hvilken han ogsaa besøgte England, hvis Konge Carl II 16. November 1662 tildelte ham Høsebaandsordenens Insignier.

Den 25. Juni 1667 formælede han paa Nykjøbing Slot med Prinsesse Charlotte Amalie, født 27. April 1650, Datter af Landgrev Vilhelm VI af Hessen-Cassel (død 1663) og Hedvig Sophie (født 1623, formælet 1649, død 1683) og Søster til den fra 1670 til 1730 regerende Landgrev Carl. I dette Ægteskab fødtes fem Sønner og to Døtre, nemlig Frederik (IV), Christian Vilhelm (født 1672, død 1673), Christian (født 1675, død 1695 i Ulm paa en Rejse til Italien), Sophie Hedvig (født 1677, død 1735), Christiane Charlotte (født 1679, død 1689), Carl (født 1680, død 1729) og Vilhelm (født 1687, død 1705).

Ved sin Faders Død 9. Februar 1670 besteg han Thronen, og 7. Juni 1671 blev han salvet i Frederiksborg Slotskirke; Dronning Charlotte Amalie deltog som

reformert derimod ikke i Salvingshøjtideligheden.

For at omgive det enevældige Kongedømme med tilbørlig Glans oprettedes 25. Maj 1671 en ny, med store Forrettigheder særdeles begunstiget højere Adel, Greverne og Friherrerne. I Forbindelse med den højere Adels Oprettelse staa Indførelsen af Rangvæsenet, Indstiftelsen af Dannebrogordenen og Fornyelsen af Elefantordenen. Dannebrogordenen blev første Gang 12. Oktbr. 1671, Dagen efter Kronprinsens Fødsel, i Marmorværelset paa Rosenborg Slot højtideligt tildelt nitten Herrer, to borgerlige: Griffenfeldt og Cort Adeler, og sytten adelige. Ordenens Love bleve senere, 1. December 1693 tilligemed Elefantordenens stadfæstede af Christian V. Sidstnævnte Ordens Statuter gælde endnu; derimod har Dannebrogordenen ved aabent Brev af 28. Juni 1808 faaet en betydelig Udvidelse.

CHRISTIAN V. Malet af A. Wuchters.

Haabet om Gjenerhvervelsen af de ved Fredsslutningen i Roskilde afstaaede skaanske Provinser, i Forbindelse med Tingenes daværende Stilling i Europa, bevirkede, at Danmark indlod sig i

Krig med Sverig.

Denne, den saakaldte skaanske Krig (1675—1679), hvis vigtigste Begivenheder ere fremstillede paa Tapeterne i Riddersalen paa Rosenborg, endtes, trods Niels Juels glimrende Sejre tilsoes og Christian V's uægte Halvbroder Ulrik Frederik Gyldenløves Tapperhed tillands, resultatløs for Danmark ved Fredsslutningen i Lund 1679.

Uagtet Christian V meget yndede Jagt, Ridderspil og andre Forlystelser, beskæftigede han sig dog ogsaa ofte og gerne med Stats-sager; derimod havde

han ikke arvet sin lærde Faders Interesse for Videnskaberne. Den under Frederik III forberedte Lovbog blev færdig i Christian V's Tid og publiceret 1683; senere udkom en tilsvarende Lovbog for Norge. For Retsplejen viste Christian V megen Interesse, og han præsiderede ofte selv i Højesteret.

Leonora Christine Ulfeldt, der var bleven fængslet under sin Halvbroder Frederik III' Regering 1663, fik først Friheden af sin Brodersøn Christian V 19. Maj 1685, nogen Tid efter Dronning Sophie Amalies Død og samtidig med, at Kongen foretog en Rejse til Norge. Hun tilbragte sine sidste 13 Aar i Maribo Kloster, hvor hun døde 16. Marts 1698.

Med Sophie Amalie Moth, Datter af Livlæge, Dr. Poul Moth, f. 1654, ophøjet til Grevinde af Samsø 1677, død 1719, havde Christian V tre Døtre, der døde i en meget ung Alder, og to Sønner, Christian Gyldenløve, Stamfader til den Dannekskjoldske Slægt, født 1674, død 1703, gift først med Grev Ulrik Frederik Gyldenløves Datter Charlotte Amalie Dannekskjold, derefter med Jens Juels Enke Dorothea Krag, og Ulrik Christian Gyldenløve, født 1678, død 1719, gift 1708 med Charlotte Amalie Krabbe.

Medens Christian V ligesom ved et Mirakel et Par Gange (i Oktober 1677 paa Tilbagevejen fra Rygen, og i Maj 1687) undgik at lide Skibbrud ved Bornholm, gik det ham derimod uheldigere paa Landjorden, idet han ved en Par-

DRONNING CHARLOTTE AMALIE.

Portræt i rigt udskaaren barok Ramme. Malet af d'Agar?

forcejagt i Nærheden af Eremitagen (et ældre Jagtslot, som senere blev nedrevet) 19. Oktober 1698 blev saa ilde tilredt af en Hjort, at han aldrig forvandt det. Han døde paa Kjøbenhavns Slot 25. August 1699; Dronning Charlotte Amalie døde paa Charlottenborg 27. Marts 1714.

7. KONGENS GEMAK.

Væggene i dette Værelse ere beklædte med smukke, røde Hautelissetapeter, som antages at være vævede i Belgien; de ere paa to Steder signerede med Fabrikanten M. WALTERS' Navn; Loftet er smykket med et Maleri, der fremstiller et Orkester, og som ifølge Angul Hammerich: Musiken ved Christian IV' Hof S. 99—101 antages at indeholde et Portræt af bemeldte Konges Kapelmester Melchior Borchgrevinck; omkring Maleriet ses en Mængde dansende Genier. Kaminen er af Marmor, prydet med fritstaaende Søjler; over Kaminen findes Christian V' Portræt, malet af d'Agar og indfattet i en Marmorramme. Gulvet er belagt med hvide Marmorfliser. I Vinduet ud imod Haven udmunder Talerøret fra Christian IV' Audienssal. Der har tidligere været Indgang til dette Værelse udvendigfra.

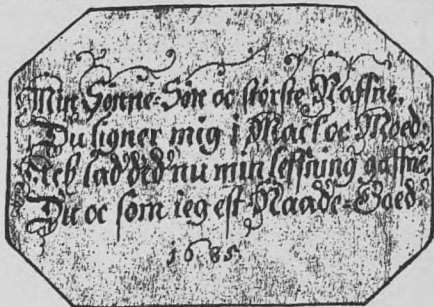
Portræter, Buster, Statuetter og Malerier:

1. *Christian V som Barn*, med sit Legetøj, tre Kanoner, foran sig; antages at være malet af Carl van Mander. Under Billedet ere de originale Kanoner opstillede.

2. *Christian V, Knæstykke.*

CHRISTIAN V' PORTRÆT. Syet af Silke og indfattet i en Guldtraadsramme. Udf. paa Maribo Kloster af Leonora Christine.

LEONORA CHRISTINAS ANSØGNING til Christian V om at erholde Friheden. Anbragt bagpaa et Portræt af Christian IV.

3. *Brystbillede af samme*, malet af Wuchters*.

4. *Samme, Brystbillede*, syet af Silke, i en Guldtraads-Ramme, udført af Leonora Christine Ulfeldt*.

5. Portræt af Christian IV; Kobberstik; bagpaa *Leonora Christine Ulfeldts Ansøgning* til Christian V om at erholde Friheden*, hvilken lyder saaledes:

Min Sønne-Søn oc største Naffne,
Du ligner mig i Mact oc Moed;
Ach lad ded nu min leffning gaffne,
Du oc som ieg est Naade-Goed.
1685.

6. *Brystbillede af Christian V*, sammensat af meget smaa Bogstaver.

7. *To Brystbilleder af samme*, Profil.

8. *Christian V*, Statuette i Marmor.

9. *Samme*, Rytterstatuette i Elfenben.

10. *Samme*, Profil, Brystbillede, udskaa-ret i Buxbom, omgivet af to Pyramider med Trofæer, baarne af Elefanter. — *Samme*, Profil, udskaa-ret i Rav. — Elfenbensmedaillon med *Christian V tilhest*.

11. Relief med *Christian V tilhest*, ridende over Løgn og Avind.

12. Brystbilleder af *Christian V og Charlotte Amalie* i rigt udskaarne forgyldte Rammer.

13. Brystbillede af *Charlotte Amalie**.

14. *Christian V* Broder *Prins Jørgen* i Høsebaandsordensdragt; Marmormedaillon.

15. Forskjellige *Elfenbensmedailloner med Portræter af Christian V* (deraf nogle med Mærket W, andre med Mærket C, Chavolie eller Cavolier), Dronning Charlotte Amalie (den ene med C), Kongen og Dronningen, hver paa sin Side af Medaillonen, Prinserne Frederik, Christian og Carl, Prinsesse Sophie Hedvig, Kong Vilhelm III af England, Prins Jørgen, Prinsesse Anna (nogle af disse med Mærket C), sidstnævnt-

HANDSKE
MED GULDBRODERET KRAVE.

ÆRMET AF EN GULDBRODERET
BLAA ATLASKESKJOLE.

EMAILLERET GULD-
KAARDE.

LOMMEPARTIET AF EN RIGT GULDBRODERET
RØD KJOLE.

tes Søn Hertug Vilhelm af Gloucester (Billedet er udført 1691), Carl XI af Sverig, Dronning Ulrika Eleonora, Prins Christian og Prins Carl (hver paa sin Side af Medaillonnen).

16. Reliefportræt af Christian V' Svoger, *Landgrev Carl af Hessen*; Billedet er sammensat af Krystal, Onyx, Agat, Karneol, Kalcedon, Jaspis og flere andre Stenarter paa Agatgrund.

17. Christian V og Sophie Amalie Moths Søn *Christian Gyldenløve*; Miniaturbillede.

Dragter, Vaaben o. desl. I Skabet O:

18. Forskjellige af *Christian V' Dragter*, deriblandt en rød, guldbroderet Kjole med Ordensstjerne*, benyttet ved Karussel, en karmoisinrød Fløjls-Ordenskjole med Stjerne, en guldbroderet blaa Atlaskes-Kjole*, tre Læderkøllerter, en *Salvingsdragt*, som er henført til hans Tid. — En *Busk af sorte Hejrefjer*, indfattet i emaillet Guld med Diamanter; antages at have tilhørt Elisabeth Sophie Gyldenløve og senere Ulfeldt. — *Et Par broderede graa Handsker**. — Forskjellige Kaarder; Fæstet paa en af disse dannes af Atlas, der bærer Himmekuglen (Klingen udført af Johannes Tesche i Solingen), paa en anden af en paa Bagbenene oprejst siddende Løve (Ulvsklinge med ANNO

1414, sandsynligvis fra Solingen); en *Ordenskaarde af Guld*, emailleret og besat med Diamanter*. — En *Sølvkaarde*, baaren af Christian V som Kronprins (Toledoklinge). — En *Kaarde*, brugt af Christian V ved et Karussel paa Gottorp. — En *Kaarde*, baaren af Christian V i Skaane (Klingen fra Toledo med Thomas de Ayalas Navn). — En *Kommandostav*, hvis Knap er af Guld, besat med Diamanter. — Nogle *Piske og Stokke**. — En *sølvbeslaet Stok*, hvori Kompas, Solskive, Kaliberstok og forskjellige Instrumenter*, >orderet af Christian V som Prins, har tidligere urigtigt været tillagt Christian IV. — Et Par hvide *Sko* og et Par meget højhælede sorte *Sko*. — En *Riffel*, som Christian V har benyttet som Kronprins, og en *Muskedonner*, han har brugt under Wismars Belejring. — En *fransk Dame efter Morden*, et Slags Mosaik af Silke og Guld, udført af U. F. Gyldenløves Gemalinde 1693. — Nogle *Haandarbejder* udførte af Dverginde Elschen og forærede Christian V 1692 og 1697.

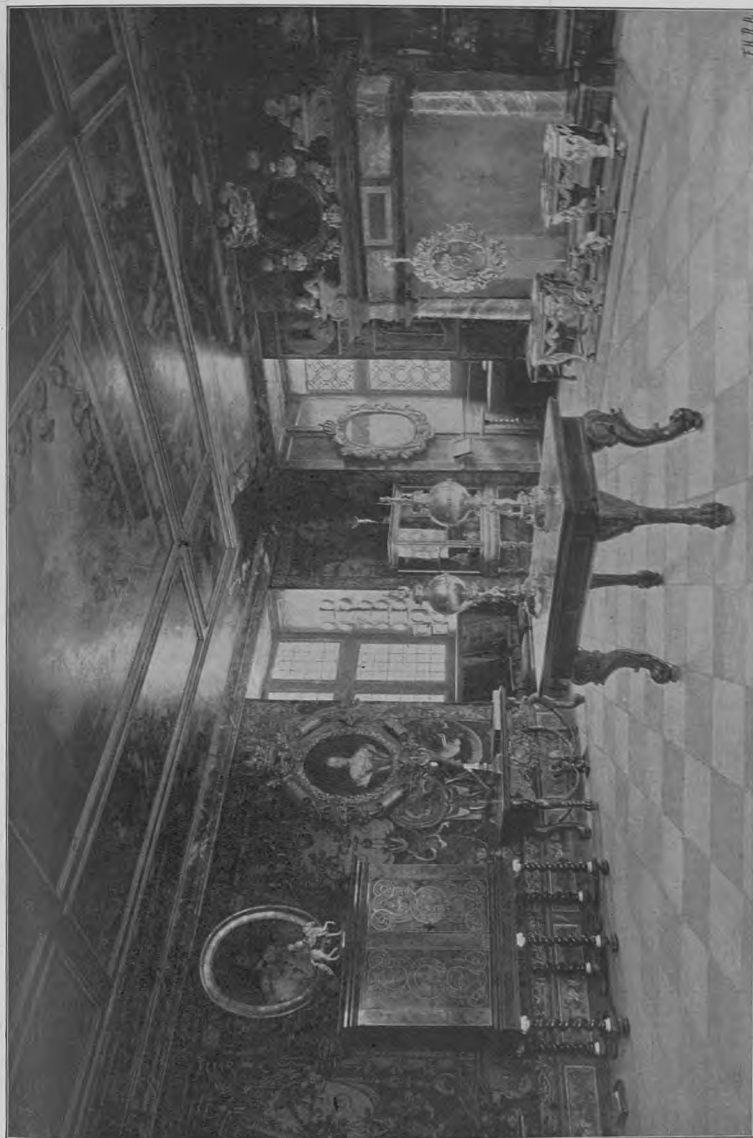

Perlestukken FALKEHÆTTE vist, som den anvendtes.

19. I Skabet P: Endel *Geværer og Pistoler*, som have tilhørt Christian V, deriblandt to riflede *Studsere*, som han har brugt i den svenske Krig; i Slaget ved Lund tabtes den ene, hvorfor en ny blev forfærdiget til Kongen af Henrik Kappel; endvidere to *Rifler med Indskriffter* i Anledning af Kongens Rejse til Norge 1685*. — Et *Gevær fra 1661* med en Sølvplade paa Kolben samt nogle *Pistoler*, som have tilhørt *Ulrik Frederik Gyldenløve*. — Nogle *Jagtknive*. — Et lille sort Jagthorn, brugt ved den *tyske Jagt*. — En *Armbrøst* med Dunkraft. — En *Stridshammer*. — To *Falkehætter**, en *Falketaske* og en *Falkelokker*. — Et *Dyreben*, gennemskudt af Christian V, medens en Borger i Jylland holdt det mellem Fingrene.

— *Møbler* o. desl.:

20. Et *Bord*, hvis Plade er af sort Marmor indlagt med hvidt Løværk; paa den forgyldte Træfod Frederik III' Navnechiffer.

J.R.R.

KONGENS GEMAK.

21. Firkantet, florentinsk Mosaikbord. — Bord med hvid Marmorplade, hvori Fremstillinger af Jordens to Halvkugler. — Bord med Marmorplade; paa den forgyldte Træunderdel det danske og det hessiske Vaaben. — Et Bord med Plade af Gipsmosaik.

22. Blaåt lake-ret Bord med Sølvfiligranarbejde, hvori Charlotte Amalies Navnechiffer, et tilsvarende Spejl og tvende Gueridoner. — Et Bord af sort Træ, indlagt

med farvet Ben og Træ; til Bordet høre et Spejl, tvende Gueridoner og et stort Skab af lignende Arbejde; det sidste, der er forsynet med Fløjdøre og indvendig er prydet med Spejlglas, hviler paa sex drejede Ben, forbundne ved en Krydsfod; det bærer Aarstallet 1679*.

23. Tvende store Spejle i forgyldte Rammer, det ene med Christian V, det andet med Charlotte Amalies Navnechiffer. — En Marmor-Vinkjoler. — Et Klokkespil bestaaende af 32 Metalstykker med 4 dertil hørende Trækøller (omtalt i Inventariet af 1718).

24. Fire med rødt Fløjl betrukne Stole. — Lænestol, hvis Ben fremstille Elefantsnabler.

25. To Sølv-Varmebækkener, med Christian V og Charlotte Amalies Navnechiffer og Kongens Guldsmed Jean Henri de Moors Navn og Kjøbenhavns Mærke 1690.

26. Tre store Sølvopsatser, den ene med Jordkloden, de to andre med Himmelkuglen*.

27. Elfenbenssager: Medaillon med en Fremstilling af Slaget i Kjø-

SORT SKAB MED FARVET INDLÆGNING.
1679.

gebugt. — Tre gennemsigtige *Relieffer* med tildels fritstaaende *Figurer*, indfattede i een *Ramme*. — *Rundt Relief*, fremstillende et *Landskab* med næsten fritstaaende *Figurer*. — *Relief* med et *Landskab* med en *Ruin ved Havet*. — *Tvende Relieffer*, fremstillende *Christi Fødsel og Gravlæggelse*. — *Relieffer*, fremstillende: 4 *Smaadrenge legende med en Gedebuk*, *Bacchus og Pomona i Besøg hos Venus, Paris' Dom*.

28. Et *Elfenbens - Krucifix*, *Korset* af sort *Træ*.

29. *Forskjelligt*: Et prægtigt *Sølvkrus* med *Figurer i op-højet Arbejde**. — Et *sølvbeslaaet Trækrus** med *udskaarne Scener* af det *huslige Liv*; udført af *Lars Bertelsen*, i sin *Tid* *Dejn* ved *Helliggejstes Kirke*.

30. En *kunstig indrettet Kalender* med *Christian V' Navne-chiffer*, hvilken angives at være *forfærdiget* af *Ole Romer*.

31. I en *Montre* *Christian V' egenhændige politiske Testamenter*, fundne i *Regalieskabene* paa *Rosenborg* og udgivne 1860 af *Worsaae*.

32. Et stort *Hjortehorn*, hvori er *indsat* et *sølvforyldt Bæger*. — *Gruppe udskaarret i Træ*, fremstillende en af *Herkules' Bedrifter*. — Et *Messing-Artilleriinstrument*.

33. Et *Anker*, som skal have *frelst Christian V* i en *Storm* ved *Bornholm 1677*; var *tidligere ophængt* paa *Kunstkamret* i en *kunstig Magnet*, som *Kunstkammerforvalteren*, den *ældste Bendix Grotschilling* havde *udført*.

1. FREDERIK III' ELFENBENSINDLAGTE RIFFEL.
2. CHRISTIAN V' NORSKE RIFFEL.

34. *To Hjortehorn*, det ene, over Døren til Stengangen, af den Hjort, som saarede Christian V paa Jagten i Jægersborg Dyrehave den 19. Oktober 1698.

35. *Glasplade* med Paaskrift i Guld-bogstaver, udført af Johannes Laurentzen i Anledning af, at han skrev Danske Lov til Arkivet.

36. *To Heste* af forgyldt Messing. — Et Par lakerede *Trækrukker*.

37. Sølvbeslaaet *Drikkehorn*, som Griffenfeldt i Aaret 1673 eller 1674 har skjænket Kjøbenhavns Raadhus.

38. I Glasskabet Q, ovenpaa hvilket en stor lakeret *chinesisk Urne* og *to Krucifixer* af Rav: Forskjellige *Skrin* og *lignende Gjenstande* af Rav.

39. Endel Pokaler, Vaser, Bægre, Kander og Daaser af Elfenben: særligt fremhæves *et Krus*, hvorpaa i Relief er fremstillet *et Bondebryllup*.

40. *Pokal* af Træ, hvori et sølvforgyldt Bæger; udført 1690 af Magnus Berg. — *Pokal* af Træ med Christian V' og Dronningens Navnechiffre, svarende til Træpokalen fra 1664 i Havekabinetet.

41. *Forskjellige Gjenstande af Korral*, fremstillende bl. A.: Sct. Georgs Kamp med Dragen (har maaske tilhørt Korfits Ulfeldt), Isaks Offring, Charons Baad, en Fisker, en Faun, Romulus og Remus, diende Ulvinden, Andromeda.

42. I Glasskabet R: En emaillet og med udskaarne Stene prydet *Guldpokal*, der bæres af en Neger, som rider paa en Krokodille. — To ovale, emaillede og med udskaarne Stene besatte *Guldterriner*.

43. Et *Guldkrus* med *Relieffigurer*.

44. *Emaillet Alterkalk* med symbolske Fremstillinger*.

45. Christian V' sølvforgyldte *Alterkar*; fra Koldinghus. — Charlotte Amalies sølvforgyldte *Alterkar*; fra reformert Kirke i Kjøbenhavn.

SØLVOPSATS MED EN HIMMELKUGLE.

SØLVKRUS med figurlig Dekoration.

SØLVBESLAAET TRÆKRUS med Scener af det huslige Liv.

46. Et Drikkekar af Bjergkrystal i Form af en Flyvefisk, indfattet i Guld*; overrakt Christian V ved Wismars Indtagelse 1675.

47. Forskjellige Pokaler og Skaale af Bjergkrystal*.

48. Flakon af Bjergkrystal, hvorpaa Prins Jørgens og Dronning Annas Portræter.

49. Forskjellige Gjenstande (Drikkeglas, Skaale, Pokaler, Bægre) af Glas, Jade, Onyx, Serpentin, Heliotrop, Agat og Jasp-Agat*.

50. Form til Aftryk af *det danske Rigsvaaben*, graveret i Sølv; paa den ene Side Christian V siddende paa Thronen, paa den anden Side Vaabnet.

51. I Montren S: Forskjellige *Miniaturportræter af Christian V*, deriblandt to emaillede af Prieur 1674 og 1681, et tredie emailleteret 1693 af Barbette.

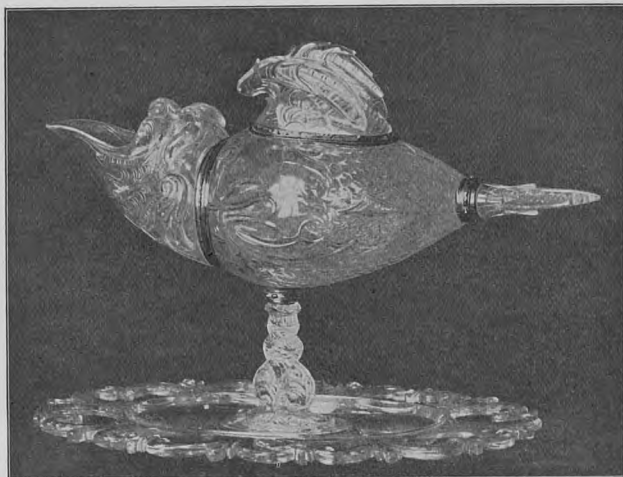
52. To *ciselerede Guldbilleder af Christian V*, det ene baaret af Griffenfeldt.

53. *Miniaturportræt af Christian V*, indfattet i emailleteret Guld; foræret Kongens Konfessionarius Leth af Kongen som en Dekoration.

54. To *Signeter* med Kongens Portræt, det ene med hans Datter Sophie Hedvigs kronede Navnechiffer som Haandtag; tre *Fingerringe* med hans Portræt. — Emailleteret Miniaturportræt af *Charlotte Amalie*.

55. Miniaturportræter af Charlotte Amalies Forældre *Landgrev Vilhelm VI af Hessen* og *Landgrevinde Hedvig Sophie*.

56. Miniaturportræter fra 1680 af Christian V' Søstre *Anna Sophie*,

DRIKKEKAR AF BJERGKRYSAL formet som en Flyvefisk indfattet i Guld.

Frederike Amalie, Vilhelmine Ernestine og Ulrika Eleonora. — Tvende andre Miniaturportrætter af *Vilhelmine Ernestine* og *Ulrika Eleonora*.

57. To emaillerede Portrætter af *Prins Jørgen* og *Dronning Anna af England*, udførte 1704 og 1705 af C. Boit. — Miniaturportræt af *Prinsesse Sophie Hedvig**, emailléret 1693 af Barbette.

58. Miniatur-Reliefportræt i Elfenben af *Biskop August Frederik* af Lübek.

59. Miniaturportrætter af den svenske *Dronning Hedvig Eleonora*, *Carl XI*, *Carl XII* (indfattet i en Guldring), *Michael Wieniowiecki* af Polen (udført 1670 af Prieur), *Kurfyrst Frederik Vilhelm den Store** af Brandenburg, *Ludvig XIV** af Frankrig (to Stykker).

60. To emaillerede Miniaturportrætter af *Griffenfeldt**, udførte 1673 og 1675 af Prieur.

61. Miniaturportræt af *Konfessionarius Leth**, emailléret 1675 af Prieur; foræret Leth af Kong Christian V. — Et Par *ubekjendte Miniaturportrætter*, deriblandt et udmærket Billede, emailléret 1691 af Barbette. — *Det danske Rigsvaaben*, emailléret af Barbette 1694. — *Det danske Rigsvaaben* emailléret paa blaa Grund; paa Bagsiden Christian V Navnechiffer.

62. *Sølvdaase* med drevet Arbejde; paa Laaget Christian V siddende paa Thronen.

63. Forskjellige Signeter og Ringe; blandt de sidstnævnte mærkes *en Guldring med Aars-tallet 1692 og Christian V Navn, en anden med Sophie Hedvigs Navn, en tredje med en emailleret Forglemmigej omgiven af Bogstaverne S M og med Indskriften: Fidel en Presence et Constant en absence; i alle disse tre Ringe er der indfattet Haar; en diamantbesat Guldring med Indskriften: Tanquam non habens; en Ring af Jade.*

64. 2 brasilianske Topaser.

65. En emailleret Barberkost, besat med ægte Stene.

66. Emailleret Guld-kniv med Futteral, besat med ægte Stene.

67. Nogle Guld-Knivskafter, det ene med en emailleret, diamantbesat Figur.

68. Tre Lommeuhre med Emaille og Ædelstene, et udført af *Georg Cameel i Strasborg*, et af *Nicolaus Rugendass i Augsburg*, et af *I. Thuret i Paris*. — Et Lommeuhr med Guldfiligrankasse; udført af *Joh. Stamhart*.

69. Guldflakon med *Christian V og Charlotte Amalies Navnechiffre*. —

SKAAL AF BJERGKRYS TAL med sleben Dekoration.

RIGT EMAILLERET ALTERKALK med symbolsk Dekoration.

En *Skrivetavle* af Guldfiligran, hvori Christian V' Navnechiffer, forsynet med Elfenbensblade. — *Bibelsk Kalender for 1695* i Sølvbind med Dronning Charlotte Amalies Navnechiffer.

70. En af Prinsesse Ulrika Eleonora ved Turneringen i Anledning af hendes Formæling 1680 udsat og af Christian V vunden *Prisbelønning*, bestaaende af en emaillet, rund Plade, hvorpaa et Skjold med Prinsessens Portræt, en Kaarde og en Landse samt Indskriften: *Au plus adroit*; den er indfattet i Guld og besat med Diamanter; paa Bagsiden hendes Navnechiffer. — En lignende *Prisbelønning*, hvorpaa ses en Ridder med Landse, bekrandset af en ovenfor flyvende Genius; nedenfor staar: *Il la merite*; Kanten er besat med Diamanter; det Hele er bragt paa en grønt emaillet Krands, hvori talrige Diamanter ere indfattede; paa Bagsiden Dronning Charlotte Amalies Navnechiffer. Vunden ved samme Lejlighed af Christian V.

71. *Christian V' Hosebaandsordens* Knæbaand og dertil hørende Georgsbillede*, besatte med Diamanter.

72. Et Par emaillede *Elefantordensdekorationer**, den ene med en *Jagtflojte* i Taarnet paa Elefantens Ryg.

73. To *Elefanter* af Krystal. — En *Elefant*; Kamé paa grøn Grund.

74. En i Fløjl

MUSLINGFORMET SKAAL AF HALVT GJENNEMSIGTIGT JADE.

SKAAL AF JADE med emaillet Fod og Slanger af Guld som Hanke.

Ludvig XIV af
Frankrig.

GRIFFENFELDT
af Prieur 1673.

Frederik Vilhelm
den Store
af Brandenburg.

Konfessionarius
Leth
af Prieur 1675.

Prinsesse Sophie
Hedvig
af Barbette 1693.

FEM PORTRÆTER I EMAILLEMALERI I MONTRENS S.

indbunden med Sølvfiligran beslaaet *Bønnebog* fra 1696, indeholdende: *Sjælens Aandelige Forraad Afdeelt udi Fiorten Spise-Kamre*; synes at have tilhørt Frederik IV' første Gemalinde som Kronprinsesse.

75. Sex ovale. emailerede Medailloner, fremstillende *Ceres*, *Venus* og *Amor udenfor Vulkans Værksted*, *Religionen*, *Klogskaben*, *Moderkjerligheden* og *Retfærdigheden*; de fire sidste ere udførte af Barbette 1695. — En *Ske* af alkymistisk Sølv.

76. Et Stykke *smeltet Guld*, som Landgreven af Hessen-Homburg selv »udaf Bly har gjort«; herved et lille Stykke af det Bly, hvoraf det er gjort. Foræret Christian V i Aaret 1695.

77. Et lille Stykke *Guld* tykt som en Traad, hjembragt af Generalmajor Trampe 1698 fra Ungarn, hvor det skal være fundet omkring Stammen af en Vinranke.

78. En i Sølv indfattet Agat med *Christus paa Korset*, *Johannes* og *Maria*; hjembragt fra Italien og indleveret til Kunstkamret 1695 af Walter.

CHRISTIAN V' GULDBRODE-
REDE PENGEPUNG.

79. Elfenbensdaase, hvori et i *Vox pousseret Portræt*; udført af Chr. Gyldenløve i 1692.

80. *Guldbroderet Pengepung* med Christian V' Navnechiffer*.

81. To smaa *Knive* med Elfenbensskafter, fra 1686 og 1687.

82. Forskjellige *mindre Gjenstande*.

83. *Miniaturportræt af Kronprins Frederik*, emaillet af Barbette; foræret Samlingen i 1897 af Direktør, Dr. phil. Carl Jacobsen, Ny Carlsberg.

KONGENS KABINET.

(Dette Værelse er for Tiden ikke tilgængeligt for de Besøgende).

Væggene ere betrukne med (formentlig persisk) figureret gulgrønt Plyds paa Guldgrund. Loftet, der er af Træ, er malet og forgyldt og forsynet med Tapper, Gulvet er af Træ. Værelsets oprindelige Dekoration blev ødelagt i Begyndelsen af forrige Aarhundrede ved, at der i Taarnet, i hvilket det ligger, blev indrettet en Trappe op til Riddersalen; denne Trappe blev senere borttagen og Værelset derefter udstyret som ovenfor antydet.

1. *Mindre Portræt af Christian V*, hel Figur; tidligere urigtigt antaget at fremstille Frederik III. — *Ufuldført Maleri*, hvorpaa Christian V, Ulrik Frederik Gyldenløve og Greven af Altenburg. — *Christian V med sine Sønner* Frederik, Christian og Carl; malet af d'Agar. — Allegorisk Fremstilling af *Christian V siddende paa Thronen*; antages at være malet af Lambert van Haven.

2. *Maleri fremstillende Christian V' Salving* i Frederiksborg Slotskirke; antages at være malet af Peter Andersen.

3. *Portræt af Kurfyrstinde Vilhelmine Ernestine* af Pfaltz, malet af Gelton. — Et *Maleri i Gouache paa Pergament*, fremstillende Ganymedes, som bortføres af Ørnen; udført af Christian V 1673. I Sølvfiligranramme. — *Christian V' Tegneskrin* med forskellige Crayons og Pensler findes endnu paa Rosenborg.

4. Nogle af Prinsesse Sophie Hedvig udførte mindre *Billeder*, indfattede i Rammør dels af drevet Sølv, dels af Sølvfiligranarbejde.

5. *Maleri fremstillende de kongelige og adelige Kroner*.

6. *Møbler*: Et *lakeret Skab* med Mosaikplader paa Forsiden af Skufferne. — To *firkantede Borde*.

7. Et *ottekantet Spillebord*, paa hvis Plade er broderet et *L'hombre-Spil*. — Et *lakeret Thebord*.

8. To *lakerede Lænestole* og to *lakerede højryggede Stole*. — Tre *Spejle*. — To *Taffeluhre*. — Et *Tocadillespil*. — Et *broderet Skin*.

9. En *toetages tolvarmet Glaslysekroner*.

10. Tre med Glasprydelser besatte *sexarmede Bronce-lysestager*.

11. Et stort *udskaaret, sølvbeslaaet engelsk Oxehorn*.

I et Glasskab,
ovenpaa hvilket et
Elefantordens-
kyrads m. Hjelm:

12. *Buste af
Christian V i rødt
Vox*, udført af Kan-
celliraad Hans
Arenfeld, tvende
Miniatur - *Rytter-
statuetter af sam-
me*, udførte af
Jacob Lakererens
Søn, og en *Sølv-
Miniaturbuste af
samme* fra 1697, udført af Kongens Guldsmed Jürgen Kurtz.

13. *Tre Elfenbensfigurer*: Leda med Svanen, en Sækkepibebælser og en Kvinde med en Hund.

14. *Porcelænsskaal indfattet i Sølv* med Charlotte Amalies Navnechiffer*. — En *rund Terrin* af Bjergkrystal. — To *Drikkebægre*, dannede af Hjortehorn. — En *Nautil*. — Forskjellige *Gjenstande af Glas* (Flasker*, Bægre, Daaser, Drikkeglas*) tildels med Christian V' og Charlotte Amalies Navnechiffre og Vaabner.

15. *I en Montre*: Miniaturportræt af *Christian V*. — Miniaturportræt af *Christian V*, skizzeret paa et Kortblad.

16. To *Reliefportræter i Elfenben*.

17. En sort Plade med en indlagt *Perlemoders-Fremstilling af Charlotte Amalie* i en af fire Elefanter trukken Vogn, der styres af Merkur; bagved en Genius, som bekrandser hende, medens Engle fra Skyerne kaste Blomster. — To emailleerede Relief - Miniaturportræter

PORCELÆNSSKAAL INDFATTET I SØLV
med Charlotte Amalies Navnechiffer.

KRYSTALGLAS OG FLASKE med slebne
Monogrammer.

af Hertuginde Frederike Amalie og et tilsvarende af hendes Gemal Hertug Christian Albrecht af Holsten-Gottorp.

18. Nogle *Guldkiplinger*, fundne i Leonora Christines Grav i Maribo. — *Høuseæg* indfattet i Sølvfiligran med Christian V' og Charlotte Amalies Navnechiffre.

19. *En haandskreven Bog*, hvori et Portræt af Christian V.

20. *Haandskreven Bønebog* med Diamanter paa Bindet, indeholdende kongelige Morgen- og Aftenandagter. Afgiven fra det kongelige Bibliothek 1885.

21. *Elfenbens-Uhretui*. — En *Sax* i Etui. — En lille Taske med *Sølvkiplinger*. — En *Stokkeknep*. — Forskjellige *Knivskafter*. — Et *Etui* af grønt Glas.

Efter at have beset den nederste Etage begive vi os ad Trappegangen — hvor der hænger et *Prospekt af Kjøbenhavn**, en meget stor Akvarel af Wilckenn Ribboldt, fra Christian V' Tid — gennem den med en Gibsbuste og en Marmormedaillon af Frederik III prydede Forbindelsesgang mellem Trappetaarnet og

DEN MELLEMSSTE ETAGE

til de Værelser, som indeholde Sagerne

FRA FREDERIK DEN FJERDES TID

(1699—1730).

Frederik IV, Søn af Kong Christian V og Dronning Charlotte Amalie, er født paa Kjøbenhavns Slot 11. Oktober 1671. I en Alder af 24 Aar blev han 5. December 1695 formælet med Prinsesse Louise, Datter af Hertug Gustav Adolf af Meklenborg-Güstrow, født 28. August 1667, død 15. Marts 1721. I dette Ægteskab fødtes fem Born, fire Sønner, af hvilke den næstældste, Christian, blev Faderens Efterfølger paa Thronen, medens de tre andre døde i deres spæde Alder, og en Datter, Charlotte Amalie, født 1706, død ugift 1782.

Ved sin Faders Død 25. August 1699 besteg han Thronen og blev tilligemed Dronning Louise 15. April 1700 salvet i Frederiksborg Slotskirke.

Med Hertug Frederik IV af Høsten-Gottorp, som, paa Grund af sit Ægteskab med den svenske Konge Carl XII' Søster Hedvig Sophie, indtog en fjendtlig

PROSPEKT AF KJØBENHAVN PAA CHRISTIAN V' TID. Akvarel af Wilckenn Ribboldt.

FREDERIK IV og DRONNING LOUISE.
Marmorbuster af Jost Wiedewelt.

Holdning ligeoverfor Danmark, kom det snart til Krig; denne endtes imidlertid, da Carl XII truende nærmede sig Kjøbenhavn, og Danmarks Allierede, Rusland og Sachsen, ikke ydede tilstrækkelig Hjælp, efter kort Tids Forløb fordelagtigt for Hertugen ved Freden i Travendal 1700. Den ved denne Fredsslutning forøgede fjendtlige Stemning mellem det danske og det gottorpske Hof gav senere Anledning til Begivenheder, der bleve af stor Vigtighed for Danmarks Skæbne.

Paa Tilbagevejen fra Italien, hvilket Land Frederik IV allerede som Kronprins havde besøgt 1692, og som han paany gæstede 1708—1709, afsluttede han, i Haab om at genvinde de skaanske Provinser, et Forbund mod Sverig med Kong August II af Polen, der tillige var Kurfyrste i Sachsen. Til denne Alliance sluttede sig Peter den Store af Rusland, der allerede i længere Tid havde været i Krig med Sverig. I Begyndelsen var Lykken med Svenskerne, hvis tapre General Magnus Stenbock ved Helsingborg 1710 og Gadebusch 1712 sejrede over de Danske, men nogen Tid efter maatte han, tvungen af Overmagten, søge Tilflugt i Fæstningen Tønning, som den gottorpske Regering, trods sin Neutralitetserklæring, aabnede for ham. Som Følge heraf lod Frederik IV den gottorpske Del af Slesvig besætte, og ved Tønnings kort efter paafulgte Overgivelse, ved hvilken Stenbock med hele sin Hær blev tagen tilfange, fandtes tilstrækkelige Beviser for den hertugelige Regerings Forræderi.

Carl XII, der siden Nederlaget ved Pultava 1709 havde opholdt sig i Tyrkiet, optraadte imidlertid efter fem Aars Forløb atter paa Krigsskuepladsen; hans Ankomst bevirkede, at ogsaa Preussen og Hannover sluttede sig til hans Fjender. Efter at have maattet opgive sin Plan om en Landgang paa Sjælland, da Isen ved indtraadt Tøvejr var bleven usikker, gjorde han et Angreb paa Norge;

men ogsaa her var han uheldig, og da Tordenskjold i Dynekilen havde ødelagt det Krigsmateriel, som var bestemt til at anvendes mod Fæstningen Frederiksten, bleve Svenskerne nødte til at trække sig tilbage, fordi der nu tillige fra en anden Kant truede en Fare, idet der fra dansk og russisk Side gjordes Forberedelser til en Landgang i Skaane. Denne blev imidlertid ikke iværksat, da Frederik IV fik Mistanke om, at Peter den Store, som med en anselig Krigsmagt 1716 var kommen til Kjøbenhavn, hvor han opholdt sig i længere Tid, tænkte paa at erobre Danmark istedetfor at bekridge Sverig. Ved betimelig trufne Foranstaltninger blev man heldigvis af med denne farlige Forbunds-fælle, som nu begyndte hemmelige Underhandlinger med Sverig om Danmarks Sønderlemmelse. Disse Forhandlinger, der fra svensk Side førtes af Baron Görtz, der tidligere havde været i den gottorpske Regerings Tjeneste og følgelig nærrede et brændende Had mod Danmark, førte dog ikke til det paatænkte Resultat, da Carl XII' Fald ved Frederikshald 11. December 1718 og Sverigs ved hans uafbrudte Krige foraarsagede slette finansielle Stilling tilraadede en snarlig Afslutning af Fjendtlighederne. Ved Freden i Frederiksborg 3. Juli 1720 mistede Sverig blandt Andet den Toldfrihed i Sundet, som var bleven indrømmet i Freden i Brømsebro 1645, og forpligtede sig til ikke at understøtte Hertugen af Gottorp; for Danmarks evige Besiddelse af Slesvig garanterede England og Frankrig.

Da roligere Forhold vare indtraadte, blev Frederik IV 4. September 1721 hyldet i den forrige gottorpske Del af Slesvig; men den hertugelige Regerings Fjendskab, der var blevet forøget ved de ovenfor omtalte Begivenheder, voldte Danmark fremdeles meget Besvær og fik en faretruende Karakter ved de Forbindelser, i hvilke det gottorpske Hus kom til at staa med den russiske Herskerslægt. Først et halvt Aarhundrede senere lykkedes det at bringe denne Strid til Afslutning.

I Begyndelsen af Frederik IV' Regering blev en allerede langt tidligere paatænkt Foranstaltning truffen, idet Forordningen af 21. Februar 1702 ophævede Vornedskabet, som herskede paa Sjælland og de omliggende mindre Øer. Afskaffelsen af dette for Bondestanden saa trykkende Afhængighedsforhold til Jorddrotterne blev dog ikke af saa stor Betydning, som man kunde have ventet; thi den ved Forordningen af 22. Februar 1701 oprettede Landmilits blev, dels paa Grund af, at Udskrivningen til Krigstjeneste paa de adelige Godser overlodes til Herremændene, dels ved flere senere trufne Bestemmelser, Kilden til Stavnsbaandet, som endnu mere end Vornedskabet formindskede Bondens personlige Frihed, og som desuden strakte sig over hele Landet. Stavnsbaandet blev først afskaffet ved Forordningen af 20. Juni 1788.

Allerede medens Dronning Louise levede, indgik Frederik IV et morgana-tisk Ægteskab med Anna Sophie Reventlau, Datter af afdøde Storkansler Grev Conrad Reventlau, født 16. April 1693. Denne Forening fandt Sted i Skanderborg, kort efter at Kongen 26. Juni 1712, tildels ved hendes Svogers, Grev Holsteins Hjælp, havde bortført hende fra Clausholm. Den 4. April 1721, to Dage efter Dronning Louises Begravelse, blev Anna Sophie viet til Kongen til højre Haand, og 30. Maj samme Aar kronede han hende paa Frederiksberg Slot. Christian VI forviste hende imidlertid straks efter sin Thronbestigelse til Clausholm, hvor hun døde 7. Januar 1743. Intet af hendes Børn overlevede Barnealderen.

De fleste af Frederik IV' Søkende døde i deres tidlige Ungdom, og kun to opnaede en modnere Alder, nemlig Prins Carl, der døde 1729 i en Alder af 49 Aar, og Prinsesse Sophie Hedvig, Stifterinden af Vemmetofte adelige Jomfrukloster, der døde 1735 i sit 58. Aar.

Ogsaa Frederik IV' Død er, ligesom hans Faders, fremskyndet ved en ulyk-

kelig Hændelse. Han var nemlig en Dag i Aaret 1729 tilstede paa Gjethuset for at overvære Støbningen af nogle Kanoner, da Formen sprang, og idet han skyndsomst vilde fjerne sig, snublede han og forslog sig slempt ved Faldet. Han døde paa Odense Slot Natten mellem 11. og 12. Oktober 1730.

8. GANGEN TIL PRINSESSENS FORGEMAK.

FREDERIK III' Stokke: 1. Riiimstok af Sølv, 1663. 2. Stok af Narhvaltand, Knap og Dupsko emallerede og besatte med Rubiner.

CHRISTIAN V' Stokke: 3. Sølvbeslaaet Stok, hvori Kompas, Solskive, Kaliberstok etc. 4, 5, 6. Spadserestokke med udskaarne Elfenbensknapper.

7, 8, 9, 10, 11: FREDERIK IV' Stokke.

FREDERIK V' Stok: 12. Krykkestok med Haandtag af Onyx, garn, m. Guld.

CHRISTIAN VII' Stok: 13. Høj Spadserestok med Guldknep.

STOKKE FRA FREDERIK III' TIL CHRISTIAN VII' TID.

Væggene ere beklædte med Guldlæderstapeter, Gulvet med gullandske Fliiser, det glatte Loft hvidt anstrøget.

1. *Maleri paa riflet Grund*, fremstillende fra den ene Side *Kronprins Frederik*, fra den anden Side *Prinsesse Sophie Hedvig*; malet 1692 af Bois-Clair. Lignende Billeder synes at omtales af Shakespeare under Navnet »perspectives«, jvfr. Richard II, 2. Akt, 2. Scene, Henry V, sidste Scene, og Twelfth Night, sidste Scene; ifølge velvillig Meddelelse fra Hr. Bibliotheksassistent Julius Martensen.

2. *Frederik IV*, hel Figur, malet af Ehrenstrahl. — *Frederik IV*, hel Figur, Ansigtet malet af Wichmann, det øvrige af Krock.

3. *Dronning Louise*, hel Figur, malet af Wahl.
 4. Kongeparrets Datter, *Prinsesse Charlotte Amalie*, Knæstykke.

5. *Carl XII* af Sverig, Brystbillede. — *Carl XII*' Søster, Hertuginde *Hedvig Sophie* af Gottorp, Hoftebillede.

6. *Carl X*' Dronning *Hedvig Eleonora*; Knæstykke, malet af Ehrenstrahl.

7. *Czar Peter den Store* af Rusland; forgyldt Blybuste.

8. En *Jernkakkellovn* fra 1729 med Underdel og Overdel af Fajance; øverst en Vase med Kronprins Christians (senere Kong Christian VI') dobbelte Navnechiffer; hidrører fra Prinsens Palæ, hvor Christian VI boede som Kronprins.

9. En *Glaslysekrone*, som antages at hidrøre fra Hammershus. — Et *Spejl*. — Sex højryggede med Guldlæder betrukne *Stole*. — I Vinduet to lakerede *Trævaser*.

10. I et Glasskab, ovenpaa hvilket nogle *Trævaser*, lakerede af Dronning Louise, og Frederik IV' *Kyrads*:

11. Forskjellige *Stokke** af *Elfenben*, *Narhvaltand*, *Skildpadde*, *Spanskrør** og *lakeret Træ*, tildels med kostbare og med *Ædelstene* prydede *Knapper*; en af *Spanskrørsstokkene* har en diamantbesat *Knap*, som er emailleret af *Prinsesse Sophie Hedvig*; paa *Knappen* af en af *Skildpaddesstokkene* læses: »*Mes mouvemens sont caché** (sic).

12. Forskjellige *Bøsser* udførte af *Johan Winther*, *Henrik Kappel* og *Frederik Ostermann*; den af *Kappel* udførte er forfærdiget 1708 og brugt af *Frederik IV* paa hans Rejse til Italien; tvende smaa *Studser* af *Ostermanns* Arbejde havde *Frederik IV* hos sig i sin Vogn paa Rejser. — En *Riffel* med den *preussiske Konge Frederik I'* *Navnechiffer*; udført i Berlin.

13. Nogle *Pistoler*, udførte af *Kappel* og *Ostermann*. — Et Par *Pistoler* med *Elfenbensskæfter**; skulle være en Gave fra *Ludvig XIV* til *Frederik IV*. — Nogle *Pal-lasker** og *Hirschfængere*, blandt de sidstnævnte et Par besatte med ægte *Perler* paa *Guldfæsterne*; den ene af disse, med den norske *Løve* hvidt emailleret paa *Parerpladen*, har tilhørt *Prins Carl* og findes i *Skabet T*.

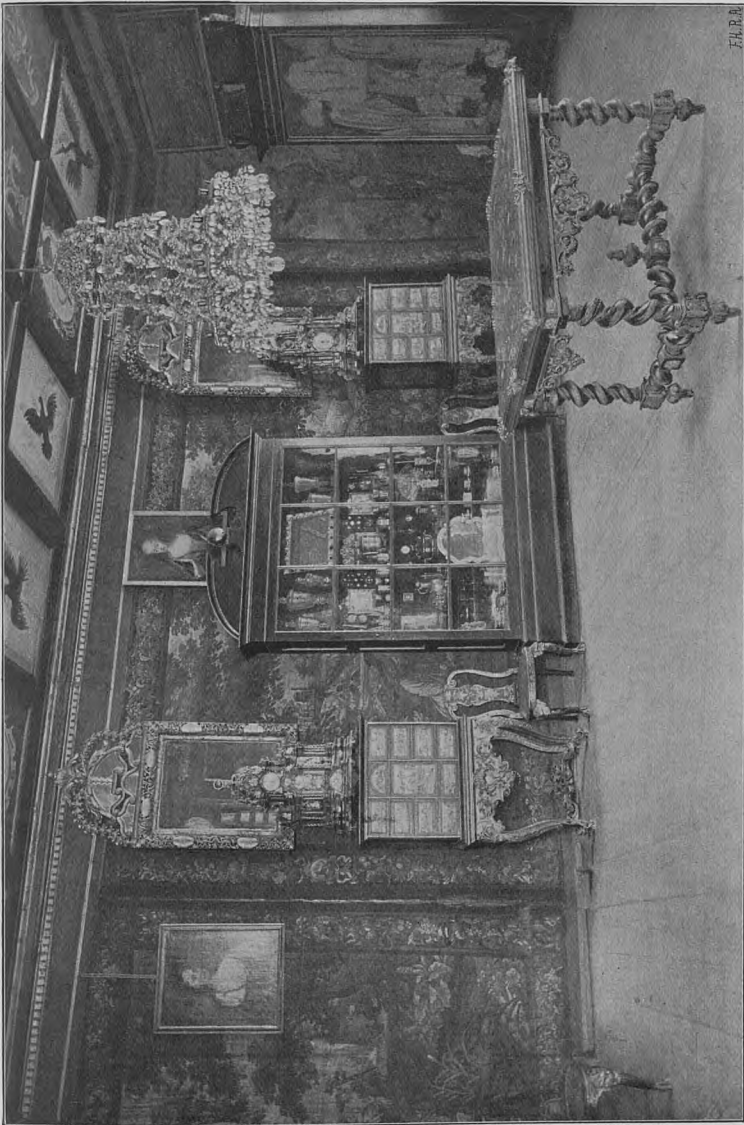
14. *Jagtkniv* med et *granatbesat Agatfæste*. — En *Hirschfænger*, hvis *Agatfæste* er bøjet som *Følge* af *Frederik IV*' *Fald* ved en *Panik* i *Gjethuset* under en uheldig *Kanonstøbning* 1729.

15. En *Kaarde**, som *Carl XII* har skænket Oberst *CARL XII'* *KAARDE*.

En af
 FREDERIK IV'
 KAARDER
 med forgyldt Lø-
 vehoved paa
 Fæstet.

F.H.P.

PRINSESSENS FORGEMAK.

Kruse, der, efter tappert at have kæmpet mod den svenske Overmagt den 9. Marts 1716, var bleven tagen tilfange.

DET CHINESISKE VÆRELSE.

(Dette Værelse er for Tiden ikke tilgængeligt for de Besøgende.)

Dekorationen paa Væggene og Loftet i dette Værelse skriver sig fra Frederik III' Tid; i Aaret 1716 lod Frederik IV det istandsætte ved Lakerer Christian von Bracht; der har tidligere været indfattet endel Ædelstene i Væggene, men i Tidernes Løb ere de fleste af disse forsvundne, saa at der nu kun er enkelte tilbage. Gulvet er af Træ med Marmorfliser foran Kaminen, i hvilken en Træskjærm med en perspektivisk Fremstilling. En Dør i Panelet fører ind til et Rum, hvor der i sin Tid var anbragt en Elevator fra Stueetagen, en opfarende Stol, og hvor senere en Jernvindetrappe blev indrettet i 1885.

1. Et *Skab* paa sex drejede Ben forbundne ved Krydsfod, prydet med to Marmorsojler og forskellige Malerier, udførte af H. Krock.
2. To *Stole*, en *Lænestol*, to *Taburetter*, to *Borde*, to *Spejle*, to lakerede *Trævaser*, fire *Vaser* i chinesisisk Stil, et *Fajancevaskebord*.
3. En *Stamtafle* paa Pergament over den oldenborgske og gottorpske Slægt med Aarstallet 1636 og Hertuginde Augustas Navn.
4. En *Miletabel* med Angivelse af Afstandene mellem de danske Kjøbstæder; ældre end Brømsebrofreden 1645.
5. En *Elefantordens-Trøje* fra Christian V' Tid.

9. PRINSESSENS FORGEMAK.

Væggene ere beklædte med vævede Uldtapeter, Loftet, der er af Træ, er inddelt i 30 større og 4 mindre Felter, foruden tvende i Karnapperne, med malede Fremstillinger af Fugle, Guirlander, allegoriske Figurer o. desl.; Gulvet er af Træ med Undtagelse af et Stykke foran Kaminen, hvor der er Marmorfliser.

Portræter, Buster og Malerier:

1. To Marmorbuster af *Frederik IV** og *Dronning Louise**, udførte af Jost Wiedewelt.
2. *Frederik IV*, Brystbillede. — *Dronning Louise*, tre Brystbilleder.
3. Maleri, fremstillende *Enkedronning Anna Sophie*, der af Christus føres til Himlen, hvor Frederik IV venter hende.
4. Prinsesse *Sophie Hedvig*, Brystbillede.
5. *Frederik IV*, Knæstykke, Akvarel; i Ornamenterne omkring Billedet Fremstillinger af Stades Indtagelse 1712 og Stenbocks Kapitulation 1713. — *Samme*, Knæstykke, Akvarel, har tilhørt Dronning Anna Sophie. — Allegorisk Fremstilling af *Frederik IV tilhest*, Akvarel; et paatrykt Segl i Lak paa Bagsiden udviser, at Stykket i sin Tid har

BORD OG LÆNESTOL AF SØLV.

tilhørt Kongens Elskerinde Grevinde Schindel. — Reliefportræt af *Frederik IV* i Vox. — Brystbillede af *Frederik IV*; Akvarel. — *Frederik IV modtagende en Supplikant*; Akvarel, udført af M. C. Thrane. — *Frederik IV tilhest*, i Baggrunden Frederiksberg Slot; Akvarel, udført 1724 af Kunstkammerforvalter Bendix Grottschilling den Yngste.

6. Akvarelbilleder af *Frederik IV*' Brødre *Prinserne Carl og Vilhelm*; disse Portrætter have tilhørt Dronning Anna Sophie; endvidere et *Portræt*, som antages at fremstille *Frederik IV*.

7. *Frederik IV*' og *Dronning Louises Salving og Kroning*; Akvarel, udført af Bendix Grottschilling den Yngste. — *Frederik IV*' *castrum doloris* i Odense; Akvarel, udført af Generalmajor Michael Christoph Schnitter.

8. Portræt af den svenske *General Magnus Stenbock*, malet af ham selv og overrakt *Frederik IV* paa Gottorp Slot; i Haanden holder han

et Papir, hvorpaa læses: »Herr Lasz deinen gefangenen Los«; i Baggrunden ses Tønning.

9. To Malerier i forgyldte, ud-skaarne Rammer, det ene fremstillende *Cupido, Venus og Merkur, som sidder og skriver*, af Benedetto Lutti, det andet *Pero, som giver sin til Hungersdøden dømte Fader, Mycon eller Cimon, Die i Fængslet*, af H. Krock; endvidere en broderet *Afbildning af Kjøbenhavn fra 1702*, signeret H. J. Petersen og Jochim Wriede (Silke- og Fløjlsfabrikant, begravet i Sct. Petri Kirke 1718), samt en Akvarel af A. E. Willarst med en *Afbildning af Anglehuset ved Fredensborg 1727*.

SØLVBRODERET ÆRMEOPSLAG.

10. To Brystbilleder af *Frederik IV*, Relieffer i Elfenben. — *Frederik IV tilhest*, Relief i Elfenben, signeret I D. — Fire Brystbilleder af *Dronning Louise*, Relieffer i Elfenben, to signerede C.

11. Brystbillede af den norske Billedskjærer *Magnus Berg*, angives at være malet af Kunstneren selv*.

Dragter, Vaaben o. desl.:

12. I Skabet T: En sølvbroderet rød *Fløjlsdragt**. — En *Guldmors Trøje* besat med Sølvgaloner og en Sølvfryndse rundt om Kanterne. — En *Slobrok, et Baand*, med en Dusk Kniplinger og et forgyldt Spænde, en *Hue, en Natkjortel, et Kammerfoer*, alt af Sølvstykke, samt et Par røde *Atlaskes Tøfler* med Sølvgaloner; omtales i Frederiksborg Slots ældste Inventarium af 1705, afgivne fra Frederiksborg Slot 1859 for Branden. — Et Par røde, guldbroderede *Fløjls Tøfler*.

13. Paabegyndt Broderi fremstillende *Jacobs Drøm*; udført 1720 af Frederik IV' da 14aarige Datter Charlotte Amalie.

14. *Tordenskjolds Barberfad*. — Nogle *Stokke*.

15. Ovenpaa Skabet: Tre lakerede *Trækrukker*.

Møbler o. desl.

16. To *Sølvbrandryttere* med Aarstallet 1654, det hessen-kasselske Vaaben og Indskriften: H S L Z H ∩: Hedvig Sophie, Landgräfin zu Hessen, Dronning Charlotte Amalies Moder.

17. Et lille *Chatol i chinesisk Stil* med et *Toiletspejl* ovenpaa.

18. To *Skabe med florentinsk Mosaik* paa Skufferne, hvilende paa

1

2

3

1. Pokal, hvis Dekoration hentyder til Carl XII' Død.
2. Pokal med Danmarks, Ruslands og Polens Vaabner.
3. Bæger med Indskrifter vedrørende Carl XII' Krigsbedrifter.

forgyldte, udskaarne Fodstykker. — Et udmærket smukt *florentinsk Mosaikbord*, foræret Frederik IV af Storhertugen af Toscana; det berettes, »at 4 sær kunstige Stenhuggere havde arbejdet udi 30 Aar« paa dette »af haarde Stene sammensatte Taffel«, hvorfor det ogsaa skattedes at være værd over de 24,000 Rigsdaler.

19. Tre større *Spejle*.

20. Et firkantet *venetiansk Spejl*.

21. Fem udskaarne med Frederik IV' Navnechiffer stemplede og sex sorte, forgyldte, højryggede *Stole* med Straafletninger. — Et *Stueuhr* i en lakeret Kasse i chinesisk Stil.

22. En *Skrivepult* med et tempelformet *Taffeluhr*; angives at være udført for Frederik IV i Firenze.

23. Tre pragtfulde *Taffeluhre*, angives at være udførte i Firenze paa Frederik IV' Bestilling; det ene, der fremstiller »Dydens Tempel oprejst til Ære for Dronning Louise«, er anbragt paa en udskaaen,

HYLDINGSBÆGRET.

forgylt Trækonsol med mørk Marmorplade; i en Skuffe i et af de andre findes en Del sølvforgyltde Gjenstande hørende til et Skrivetøj. — Enarmet Lampet med Spejlglas.

24. Et firkan- tet Sølvbord* med AugsborgsMærke, Piniekoglen, og en

EJDERBÆGRET.

fløjsbetrukken Sølvænestol* med Krone øverst paa Rygstykket, med Sølvsmed Asmus Friderich Hollings Mærke og Aarstallet 1740. — En broderet Kaminskjærm med Frederik IV' Navnechiffer. — En Jernildskuffe samt to Tænger med Sølvhaandgreb. — En tolvarmet Bjergkrystals-Lysekrone. — Frederik IV paa Parforcejagt, i Papier mâché.

25. Rødtlakeret Trævase med Laag og en stor Fajancevase udført i Kjøbenhavn i Frederik IV' Tid. — To Sanduhre hvert bestaaende af fire Glas til 1, 2, 3 og 4 Kvarterer. — Et Horn af en lille Raabuk, hvilket er voxet og afstødt i Frederik IV' Gemak, da han var Kronprins. — Geviret af en Kronhjort med tre Horn, som Frederik IV har fældet 1721. — To Hjortehalsbaand af Kobber med Indskrifter fra 1714 og 1724, ifølge hvilke de ere baarne af Hjorte, som, efter at være blevne fangne, ere blevne satte i Frihed igjen af Frederik IV og Anna Sophie.

26. En pragtfuld og kostbar Guitar af Skildpadde med en rig og smagfuld Indlægning af Elfenben og Perlemøder, forsynet paa Bagsiden med Prinsesse Sophie Hedvigs Navnechiffer, og et Broderi i Sølv og Perler paa sort Fløjl, fremstillende Jacobs Kamp med Englen, udført af Prinsesse Sophie Hedvig.

27. En udmærket smuk toetages tolvarmet Lysekrone af chinesisisk Emaile. — To enarmede Lampetter af chinesisisk Emaile.

28. I Skabet U: Rytterstatuette af Frederik IV i Sølv, foræret Kongen som Nytaarsgave 1701 af Dronning Louise. Udført af Guldsmed Andreas Norman (død 1724). — Sølvstatuette af Frederik IV i Rustning, bekrandset af en Sejrs gudinde; paa Fodstykket Fremstillinger og Indskrifter med Hentydning til Fredsslutningen i Frederiksborg 1720 og Slesvigs Gjenforening med Danmark; udført af Peter (Hansen) Klein (død 1724).

29. En indvendig forgylt Sølvpokal, i hvilken der til Sammen-

ligning mellem Danmarks og Sverigs Finanser i Frederik IV's Tid er indfattet danske Sølvmonter og svenske Kobbermonter, ledsagede af betegnede Indskrifter; med Sølvsmed Jacob von Holtens Mærke og Aarstallet 1734. — Sølvforyldt *Bæger* med Indskrift til Minde om Alliancen mellem Danmark, Polen og Rusland 1709. — Sølvforyldt *Bæger*, som Peter den Store skal have benyttet under sit Ophold her i Kjøbenhavn 1716. — *Sølvbæger fra 1713* med plattysk Indskrift og med indfattede Mønter. — Et stort *Sølvbæger*, paa Laaget en Hingst, en Hoppe og et Føl. — Et mindre *Sølvbæger*; paa Laaget en Cupido. — Otte *Sølvbægre* med indfattede Mønter og Medailler.

30. Ovenpaa Skabet en *Elfenbenspokal*, udført af Czar Peter den Store, endvidere et *Elfenbensdrikkehorn* og et *Drikkehorn af Rhinoceroshorn*.

31. I Skabet V: Forskjellige Miniaturportræter af *Frederik IV*, *Dronning Louise*, *Dronning Anna Sophie* og *Prinsesse Sophie Hedvig*. Adskillige af disse Miniaturportræter have Emailleringer, besatte med Edelstene. — Reliefportræt af *Frederik IV*, i en Medaillon, holdt af en Minervafigur, i Elfenben. — *Elfenbens-Medaillon* med et Reliefportræt af *Frederik IV*. — Reliefportræt af *Frederik IV*, udskaaret i Sten. — Forskjellige *Signeter* af Staal, Bjergkrystal og Karneol.

32. To *Blomstermalerier*, som ifølge Indskrifterne ere udførte af Sophie Hedvig paa Vemmetofte og forærede Frederik IV i Anledning af hans 50 Aars Fødselsdag den 11. Oktober 1721; de ere indfattede

ELFENBENSVASE.
Magnus Bergs sidste Arbejde.

i sølvforgylde, emaillerede med Diamanter besatte Rammer; i Midten af det ene af disse Malerier er Kongens Navnechiffer anbragt, men i det andet et lille ovalt Spejl. Det berettes, at Frederik IV altid beklagede sig over, at hans Portræter ikke lignede ham, og at Søsteren derfor havde lovet ham et Portræt, som skulde ligne.

33. Akvarel, fremstillende *en Dame, ved Siden af hvilken en Hund og en Blomstervase*; i Sølvfiligranramme. — Prinsesse *Sophie Hedvigs Tegnebog* i rødt, diamantbesat Bind.

34. Tvende Guldbægre, kjendte under Navnene *Hyldingsbægret** og *Ejderbægret**, paa hvilke der er anbragt Fremstillinger og Indskrifter med Hentydning til forskellige vigtige Begivenheder i Tidsrummet fra 1718 til 1721, nemlig Carl XII' Død, Fredsslutningen i Frederiksborg, Frederik IV' og Anna Sophie Reventlaus Formæling og sidstnævntes Kroning, Slesvigs Forening med Danmark og Frederik IV' 50 Aars Fødselsdag; de bære Guldsmed Nicolai Langemanns og Guardein Christopher Fabritius' Mærker.

35. Et meget stort *Guldbæger*, forsynet med Frederik IV' dobbelte, kronede Navnechiffer i Diamanter og hvilende paa tre oprejst staaende, kronede Løver, der med Forbenene hver holder et Skjold; foræret Grev Holstein af Frederik IV til Tak for hans Virksomhed ved Anna Sophie Reventlaus Bortførelse fra Clausholm 1712.

36. Forgylt *Kobberbæger fra 1717*, baaret af to af en Krone i Midten sammenholdte Gafler. — Otte forskellige *Guldbægre*, et af disse med Aarstallet 1719. — Et *Guldskrivetøj* med Frederik IV' Navnechiffer, *et andet* med Sophie Hedvigs. — *Guldrejsmundtøj*, bestaaende af Ske, Kniv, Gaffel og en Speceridaase, med Frederik IV' Navnechiffer i Emaille. — Et meget smukt emailleret, sølvforgylt *Toilet-service*, bestaaende af et Spejl, to Lysestager, syv Æsker og en Børste.

37. Firkantet *Spejl*, hvis Ramme er emailleret og prydet med forskelligt farvede Stene; angives at være en Gave fra Dronning Anna af England. — Et Par *Kniv- og Gaffel-Skafter* af Lapis lazuli, Gave fra Apotheker Becker 1704. — *Terrin af islandsk Obsidian* med Frederik IV' og Anna Sophies Portræter og Navnechiffre; under Foden Aarstallet 1725.

MAGNUS BERG.

38. En ægte *Perle i Form af en Svane* med diamantbesatte Vinger, i en Guldkurv. — En ægte *Perle i Form af et Lam* (hører til det paa Konsollen anbragte Tafeluhr). — To med Diamanter prydede *Negerfigurer*. — *Skaal* udarbejdet af en stor Granat; Laaget er sammensat af en Mængde mindre Granater; har tilhørt Sophie Hedvig.

39. *Sølvkrucifix*; antages at være foræret Frederik IV paa hans Udenlandsrejse som Kronprins 1692 af Maria Magdalena Trenta, i hvem han var bleven forelsket; paa Fodstykket, der er tilsat senere, muligvis i Anledning af Kongens Udenlandsrejse 1708, læses dette Aarstal og Guldsmed Bendix Lunds Mærke. — *Elfenbensvifte*, som Frederik IV har

hjembragt fra Italien til Dronning Louise; har kostet 100 Dukater. — En lille Flaske med Levningerne af *Frederik IV' Salvingsolie*. — To *Elfenbensdaaser*, som Frederik IV har drejet som Kronprins. — *Elfenbensdaase*, hvori en »Annulus Trinitatis«, udført af eet Stykke Elfenben, samt en *Elfenbenspokal*; begge disse Stykker har Magnus Stenbock forfærdiget under sit Fangenskab 1714. — *Kompas i en rund Elfenbensdaase* med Peter den Stores Brystbillede udvendig paa Laaget; udført af Peter den Store. — Et Par *Kopper af chinesisk Porcelæn* med Fremstillinger og Indskrifter hentydende til Fredsslutningen i Frederiksborg 1720. — Et Par *Kopper af chinesisk Porcelæn* med Fremstillinger af Skibe. — To Par *Porcelænskopper* med Frederik IV' Navnechiffer.

40. En af Søofficeren Didrik Thura i Aaret 1723 i Rav udført *Model af Linieskibet Anna Sophie*, der løb af Stabelen 1722. — To *Glas af Rubinflus*, forfærdigede 1714 af Hertugen af Sachsen-Lauenborg. — Glaspokal fra 1701 med Indskrift, hentydende til *Landmilitzens Oprettelse*. — Glaspokal med *Danmarks, Ruslands og Polens Vaabner**. — Glaspokal med *Danmarks, Ruslands, Polens og Preussens Vaabner* og Regenternes Valgsprog. — Stort Glasbæger med Indskrifter vedrørende den første Del af *Carl XII' Krigshistorie**. — Glaspokal, forfær-

FREDERIK IV som ung. Malet 1693 af Rigaud.

diget i Anledning af *Carl XII's Død**. — Nogle *Glaspjensande* med Dronning Charlotte Amalies, Frederik IV' og dens Søn Kronprins Christians Navnechiffre. — Forskjellige *mindre Gjensande*.

Fra Dronning Sophie Magdalenes Bo :

41. En firkantet, diamanbesat *Agatæske* med en *Negerbuste* af sort Onyx paa Laaget, et diamanbesat *Apothek* med 7 smaa Flakoner, en *Vinranke af Sølv* med 6 *Drueklaser af Smaragder*, ved Siden en med *Ædelstene* prydet *Neger*, et *Toilet-spejl* i *Guldindfatning* besat med *Roser*.

Elfenbensarbejder:

42. Tre *Elfenbensrelieffer*, fremstillende: en *læsende Eremit i en Skov*, en *Flodgud*, en *Satyr samt to Nymfer og en Amarin*.

Elfenbensarbejder, udførte af Magnus Berg:

43. *a) Bibelske Fremstillinger*: Evas Skabelse, Loth, der med sine to Døtre forlader Sodoma, Josef og Potifars Hustru, Moses, der oprejser Kobberslangen i Ørkenen, Maria med Jesusbarnet, Børnemordet i Bethlehem, Christi Daab, Døberen Johannes, pegende paa Guds Lam, Brylluppet i Kana, Kristus i Gethsemane, Peters Fornægtelse, Judas med Sølvpengene, Christi Hudstrygelse, Christi Tornekroning, Christi Gang til Golgatha, Christi Nedtagelse af Korset, Christi Opstandelse, den triumferende Christus, der sønderknuser Slangens Hoved, Kristus og den vantro Thomas, Stefanus, der stenes, Matthæus, Marcus, Lucas, Johannes, Paulus, endvidere en Eremit med et Dødningehoved i den ene og en opslaaet Bog i den anden Haand. (Et Stykke, fremstillende Sct. Hieronymus læsende i en Bog, er i Aaret 1888 afgivet som Gave til Norge.)

44. *b) Allegoriske Fremstillinger*: Synet, Lugten, Smagen, Følelsen, Sommeren, Høsten, Vinteren, Sandheden, der afsløres ved Tiden, medens Løgnen forfærdet tager Flugten.

45. *c) Mythologiske Fremstillinger*: De tre Gratier (udført 1723), Jupiter og Europa, Thetis' Tog over Bølgerne, samt: Diana, Mi-

SØLVINDFATTET CHINESISK
PORCELÆNSKANDE.

nerva, Venus og Cupido.

Endelig mærkes:

46. *To Relieffer* med Minerva bekransende henholdsvis Christian^V og Charlotte

Amalies

samt Frederik^{IV} og Dronning Louises Portrætmedailloner;

have tilhørt Prinsesse Charlotte Amalie. — *Hautrelief i Elfenben*, fremstillende

Frederik IV, omgiven af allegoriske Figurer og Symboler, be-

kranset af en nedsvævende Genius, der holder en Palmegren i

Haanden; i Baggrunden Victoria skrivende en latinsk Indskrift til Frederik IV Ære

paa et Monument; dette Stykke, paa hvilket Magnus Berg har arbejdet over tre Aar, blev færdigt 1730.

47. En prægtig *Elfenbensvase*, Magnus Bergs sidste Arbejde*.

48. Udenpaa Skabet V: En *Løberslok af Elfenben*, sammensat af 10 efter forskellige Modeller passigdrejede Elfenbensrør, der ere bevægelige om en Jernspindel; paa den øverste Del læses: Von Gottes Genaden Wilhelm Hertzog zv Sachsen 1641; dette Stykke, der nævnes i Kunstammerfortegnelsen af 1737, angives at være benyttet af Magnus Stenbocks Løber til hemmelig at overbringe Generalens Breve, der vare viklede om Jernspindelen inde i Stokken.

THRONSENG.

10. SENGKAMRET

(indrettet 1901).

Væggene ere prydede med nogle i den nyere Tid fra Pakkamrene fremdragne Silketapeter, der antages at være hjembragte af Frederik IV fra Italien, og hvoraf nogle senere have været benyttede som Omhæng om Kronprinsesse Marie Sophie Frederikes Seng paa Christiansborg, ved hvis Brand 1794 de bleve frelste. De omtales af Ramdohr i hans Studien auf einer Reise nach Dänemark, Hannover 1792, I, S. 120. Omhænget er nu benyttet til en i 1899 rekonstrueret Seng, der i 1901 er flyttet hertil fra »Rosen«. Under Loftet er der anbragt et fra Christiansborg hidrørende Maleri, udført 1721 af Coffre (ikke, som tidligere antaget, 1729, da Kunstneren synes at være død 1722) og fremstillende Apollo og Muserne. Det smukke, indlagte Gulv er kommet fra Prinsens Palæ.

1. Portræt af *Frederik IV**, malet 1693 af Hyacinthe Rigaud.
2. *Carl XII og Hedvig Sophie som Børn* paa eet Billede, malet af Ehrenstrahl 1687.
3. Pragtfuld *Thronseng**, omtalt ovenfor.
4. *Møbement* af gult Træ med indlagt Arbejde i japansk Stil (*Bord, Spejl, to Gueridoner*, hvorpaa to sølvforgylde *Armstager*).
5. Et *Apothek med Pyramideuhr*, to *Lampetter*, to *Taburetter*.
6. *Thebord* af Ibentræ med Indlægning af Træ og Elfenben; herpaa et lakeret *Thebrædt* med 6 *Par Kopper* af chinesisisk Porcelæn, forrede med Sølv, og en *Porcelænskande** med Frederik IV' Navnechiffer i Sølvindfatningen..

11. DET STØRRE VÆRELSE MELLEM SENGKAMRET OG ROSEN.

Dette Værelse er forsynet med et Parketgulv, hidrørende fra Frederiksberg Slot, et Loftsmaleri af Coffre, fremstillende Flora, der strør sin Velsignelse over Danmark, ligeledes fra Frederiksberg, og med Hautelissetapeter paa Væggene.

Portræter:

1. *Frederik IV*, Knæstykke, malet af Wahl.
2. *Frederik IV* som ung, Brystbillede.
3. *Frederik IV*, hel Figur, i Salvingsdragt; mindre Maleri.
4. *Frederik IV*, mindre Marmorbuste.
5. *Dronning Louise*, Knæstykke, malet af Wahl.
6. *Dronning Anna Sophie**, Brystbillede, malet af Wahl.
7. *Prinsesse Sophie Hedvig*, Brystbillede.
8. Frederik IV' Datter *Prinsesse Charlotte Amalie*, Brystbillede (paa Bagsiden er skrevet med en ældre Haandskrift, men formentlig urigtigt: Sophie Magdalene).
9. Oliemaleri, fremstillende *Stades Erobring 1712*.

DET STØRRE VÆRELSE MELLEM SENGKAMMET OG ROSEN.

Møbler o. desl.:

10. *Sølvænestol** med tilhørende *Bord**, forærede Frederik IV af Anna Sophie Reventlau paa hans Fødselsdag 11. Oktober 1715. Benyttedes senere af Kongerne i Højesteret. — Et *Skab af Sølv* med endel Skuffer, paa en forgyldt udskaaren Træfod. — Ovenpaa Skabet en *Nautil* samt to kostbare chinesiske *Porcelænsvaser i persisk Stil* med Dronning Louises Navnechiffer i Beslaget. — To ovale *Spejle i Sølvrammer* med Frederik IV' Navnechiffer (med Aarstallet 1703 og formentlig Johan Heinrich Muhls Mærke).

11. Firkantet *Spejl* i dreven og forgyldt Messingramme, hvorpaa Portræter af Frederik IV og Dronning Louise. — *Skab* med endel Skuffer beklædte med Dendritmarmor.

12. Pragtfuldt med Klaver forsynet *Skab*, hvilende paa en rigt udskaaren, forgyldt Underdel af Træ; paa Skufferne bibelske Fremstillinger i Akvarel; øverst en Rytterstatuette af forgyldt Metal; et lignende *Skab* findes paa Fredensborg.

13. To *Borde* med Marmorplader og med Fødder af rigt udskaaret forgyldt Træ.

14. Otte højryggede smukt udskaarne *Stole**, med Guldædersbetræk paa Sæderne. — To forgyldte *Lænestole* med grønt Betræk.

15. I et i chinesisk Stil dekoreret *Skab*: I Midterpartiet, forsynet med *Fløjdøre*: Et *Sølvtoilet-service* med franske Mærker; har tilhørt Carl XII' Søster Hertuginde Hedvig Sophie af Holsten-Gottorp. — To smaa *Landskabsstykker* i Sølvfiligranrammer. — I Skabets Hjørnepartier: Endel prægtige *Sølvfiligranarbejder*, nogle *Nautiler* og forskellige *Gjenstande af Agat*. — Ovenpaa Skabet: En *Sølvhest*, en aflang *Elfenbenspokal*, hvis Skaft dannes af Neptun og Thetis, et aflangt *Drikkekar af Rhinoceroshorn*.

16. En stor *Bakke af japansk Emaille*.

17. Den første Udgave af *Kongeloven*, publiceret 1709; i et guldbroderet *Fløjlbind*.

18. Fire *Elfenbens-Statuetter*, fremstillende Merkur, Neptun og Apollo (to forskellige).

HØJRYGGET, UDSKAAREN STOL.

19. Under Glas: *Minder om Dronning Anna Sophie*: Miniaturportræt af *Anna Sophie*, en lille *Porcelæns-Thepotte* og en *Glasflaske*, begge med Frederik IV' og Anna Sophies Navnechiffre, *et Spil broderede Kort*, der skulle have tilhørt Anna Sophie, en *Sølvknap* med Frederik IV' og Anna Sophies Navnechiffre, *et Etui*, hvori et slebet Stenredskab, paa Laaget Anna Sophies Navnechiffer, Anna Sophies tyske *Bønnebog* med hendes Navnechiffer i Guldsnittet, paa det forreste Blad er skrevet: *Anna Sophia Hertzogen zw Schlesvi Anno 1719*, *et Signet* af Karneol, som har tilhørt Anna Sophie som Hertuginde, dets Haandtag er besat med Diamanter.

DRONNING ANNA SOPHIE.

20. Som Overgang til Christian VI' Tid opbevares i dette Værelse endvidere i Hjørneskabet X ved Vinduet endel Gjenstande af *Agat*, *Marmor*, *Onyx*, *Heliotrop* o. desl., hvoraf en Del hidrører fra Dronning Sophie Magdalenes Bo, og i Hjørneskabene Y og Z endel *forgyldte Sølvsager*, deriblandt et *Toiletservice*, som har tilhørt Christian VI' Datter Louise, og et andet, som Christian VIII har købt paa Serridslevgaard ved Horsens; de til disse hørende Toiletspejle findes i det næste Værelse. En sølvforgyldt Opsats med sex Bægre og en Vinbeholder i Form af en Ananas, benævnes »*Hirschholms Velkomst*«.

21. Paa en Kongsol med Marmorplade en *Sølv-Vinkjøl* (med Sølvsmed Jens Olsen Førsløfs Mærke og Aarstallet 1744), ovenover hvilken en *Sølvfontæne* (med Guldsmed Detlef Papes Mærke og Aarstallet 1747).

FRA KONG CHRISTIAN DEN SJETTES TID

(1730—1746).

Christian VI, Søn af Kong Frederik IV og Dronning Louise, er født paa Kjøbenhavns Slot 30. November 1699. Paa en Udenlandsrejse, som Prinsen foretog nogen Tid efter sin Moders Død, tildels af Misfornøjelse over Faderens kort efter paafulgte Formæling med Anna Sophie Reventlau, blev han 7. August 1721 paa Slottet Pretsch i Sachsen formælet med Prinsesse Sophie Magdalene, Datter af Markgrev Christian Henrik af Brandenburg-Culmbach-Baireuth-Wewerlingen, født 28. November 1700.

Ved sin Faders Død 12. Oktober 1730 besteg han Thronen, og 6. Juni det følgende Aar blev han tilligemed Dronningen salvet i Frederiksborg Slotskirke.

CHRISTIAN VI.
Malet af Wahl.

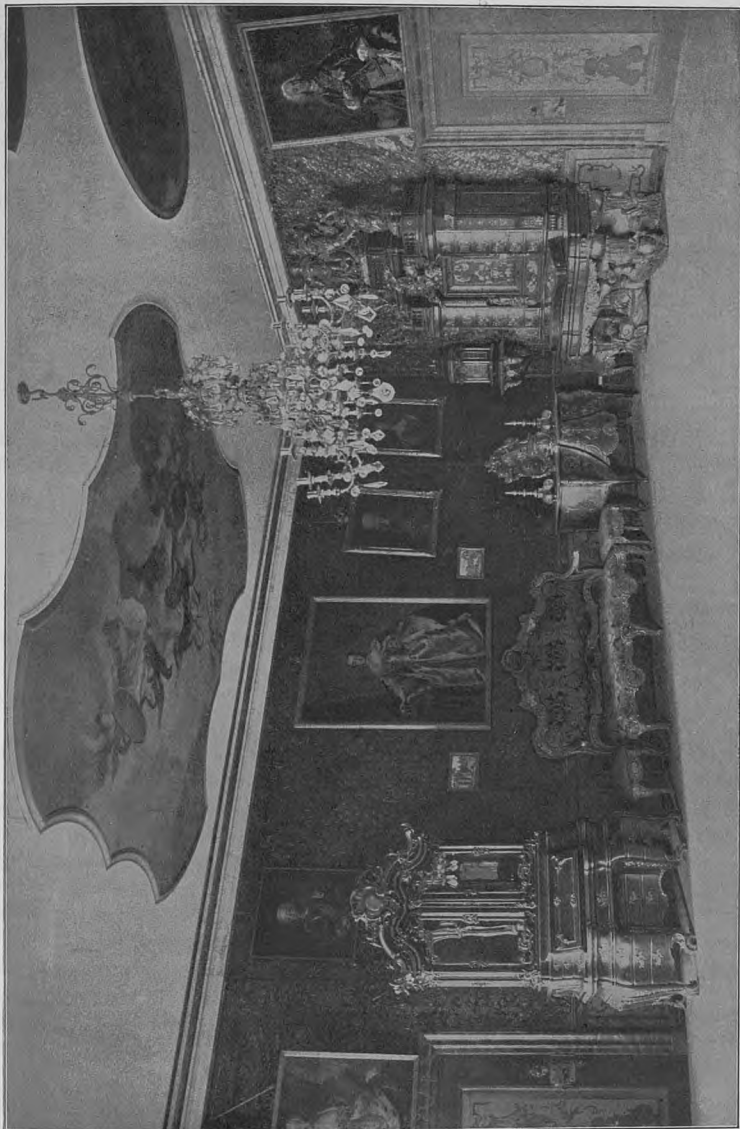
DRONNING SOPHIE MAGDALENE.
Malet 1764 af Brünniche.

I Aaret 1733 foretog Kongen og Dronningen en Rejse til Norge; de besøgte flere af Byerne og bleve overalt modtagne med de ved slige Lejligheder sædvanlige Højtideligheder og Æresbevisninger.

Christian VI førte en fredelig Regering, men var desuagtet altid i Pengeforlegenhed, idet der, for at tilfredsstille Dronningens overdrevne, med den da herskende strænge, pietistiske Retning iøvrigt kun lidet stemmende Pragtlyst, maatte skaffes store Summer tilveje til Kostbarheder og til storartede Byggeforetagender, navnlig Christiansborg og Hirschholm Slot, ligesom ogsaa hendes talrige Slægtninge ved hendes Indflydelse fik Understøttelser fra Danmark. Iøvrigt synes Kongeparret at have ført et lykkeligt Samliv, hvorom den af Dronningen paa hendes 11 Aars Bryllupsdag 7. August 1732 indstiftede Orden »de la fidélité« eller »de l'union parfaite« er et udvortes Vidnesbyrd, ligesom ogsaa de kjærlige Udtryk, med hvilke hun i sit kort efter Kongens Død, der indtraf paa Hirschholm Slot 6. August 1746, Dagen før deres Sølvbryllup, opsatte Testamente omtaler Christian VI, tyde herpaa. Sophie Magdalene, der ogsaa overlevede sine Børn, Sønnen Frederik V og tvende Døtre, begge med Navnet Louise, af hvilke den ene døde som Barn, medens den anden (født 1726, død 1756) i Aaret 1749 blev formælet med Hertug Ernst Frederik Carl af Sachsen-Hildburghausen (født 1727, død 1780), døde paa Christiansborg 27. Maj 1770.

12. »ROSEN« ELLER FORGEMAKKET (omordnet 1901).

Væggene ere betrukne med Guldlæderstapeter, der skrive sig fra Frederiksborg Slot, og som indtil 1901 vare anbragte i det nuværende Sengkammer. Gulvet er af Egetræ med Indlægning. I Loftet er der i den nyere Tid blevet an-

ROSEN.

bragt fire Malerier, fremstillende Venus, der smykkes, medens Amor sidder i hendes Vogn, og Hemmeligheden, begge af Coffre, Juno og Fortuna samt Fortuna alene, begge af Krock. I dette Værelse blev Klasselotteriet trukket i Aarene 1791—1833.

Portræter og Buster:

1. Brystbillede af *Christian VI*, samme, Knæestykke, malede af Wahl.
2. *Christian VI*, hel Figur, i Rustning; mindre Billede.
3. *Christian VI* Buste i Marmor, udført af Jens Carleby. — *Samme*, Buste i Terrakotta.
4. Brystbillede af *Dronning Sophie Magdalene*, malet af Wahl. — *Samme*, Knæestykke*. — *Samme*, Hoftebillede (tidligere formentlig urigtigt antaget for hendes Svigerinde Prinsesse Charlotte Amalie).
5. *Sophie Magdalene og to Hofdamer*, Allegori i Akvarel.
6. Maleri af Wahl, fremstillende *Christian VI*, *Sophie Magdalene*, *Kronprins Frederik* og *Prinsesse Louise*; tilkommet efter Enkedronning Caroline Amalies Død 1881.
7. Allegorisk Fremstilling af *Christian VI*, *Sophie Magdalene* og *Kronprins Frederik*, forsynet med en versificeret Inskription; Akvarel.
8. Brystbillede af *Frederik V som Prins*. — Forskjellige *Miniaturportræter* af *Christian VI*, *Sophie Magdalene* og deres to Børn, anbragte i een Ramme; særligt fremhæves et Billede af *Sophie Magdalene* i Sørgedragt.

Møbler o. desl.:

9. Et prægtigt med Klaver forsynet *Chatolskab af Rosentræ*, indlagt med Perlemoder og Elfenben, forfærdiget 1735.
10. Et stort *Skab* med Perlemoders- og Metalindlægninger; paa Døren *Christian VI* tilhest, paa Skufferne *Provinnsaabnerne*.
11. Et meget stort *Skab* med Spejlglas og Fløjteværk, udført af Kabinetssnedker Chr. Fr. Lehmann i *Frederik V* Tid.
12. Dronning *Sophie Magdalenes Drejelad*. — *En Sofa* og en *Ta- buret* med *Christian VI*' Navnehiffer i *Betrækkene*.
13. Fire *Taburetter*. — Tre *Spejle*, to af disse med tilhørende *Marmorkonsoller*. — Et jernbeslaet *Pengeskrin*, som *Christian VI* har brugt paa *Frederiksberg Slot*. — To trearmede forgyldte *Bronce-Lampetter*. — To *Taffeluhre* med tilhørende *Konsoller*, af Ibentræ med Sølvpyrdelser. — En tolvarmet *Lysekrone* af Staal og Bjergkrystal; angives at være en Foræring fra *Ludvig XIV* til *Christian V*. — En lille toetages sextenarmet *Rav-Lysekrone*. — Tre *Lænestole*, paa to af disse Fløjlspunder. — To *Kommoder*. — To sølvforgyldte *Toiletspejle*. — Paa *Væggene*, i *Vinduerne* og paa *Møblerne*:
14. *Lykønskning* i Anledning af *Christian VI*' og *Sophie Magdalenes Fødselsdage 1745*, paa *Silke*. — *Det danske og det brandenburg-*

ske Vaaben i Broderi. — Dronning *Sophie Magdalenes Familievaaben*; Broderi. — To *Hjortehorn* og *Sophie Magdalenes Jagtgevær*.

15. *Sex Figurer af Elfenben og Træ*, udførte af Simon Troger fra Haidhausen ved München; Kunstneren døde 1769. — *Elfenbenspokal* med Christian VI' og Sophie Magdalenes Navnechiffre og med en bevægelig Elfenbensslange omkring Bægret. — *Sophie Magdalenes Buste* af Elfenben i et Tempel, udført af Landgrev Vilhelm af Hessen.

16. Model i Perlemoder og Rav af *Linieskibet »Elefanten«*; forfærdiget af Toldkontrolør Niels Nielsen i Aalborg; kom til Kunstkamret 1744. — Model i Skildpadde, Perlemoder og Rav af et *Linieskib*, forfærdiget af Toldkontrolør Niels Nielsen 1760 i hans 64. Aar.

17. To *Sølvalterstager* med Christian VI' og Sophie Magdalenes Navnechiffre, bære Kjøbenhavns Mærke med Aarstallet 1718 og Sølvsmed Marcus Pipgros' Bogstaver og Aarstallet 1722; fra Vaisenhuset; to lignende findes paa Alteret i Kronborg Slotskirke.

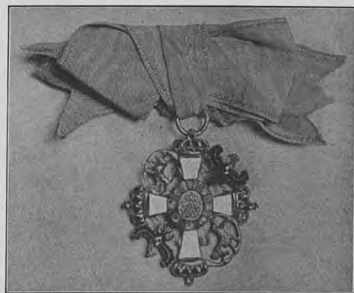
18. Fremstillinger af *Kjøbenhavns Slot* i ældre Tid og i Frederik IV' sidste Regeringsaar, af *Christiansborg* og *Rosenborg* i Christian VI' Tid samt af *Helsingør* med *Kronborg Slot*; Akvareller.

19. To *Fajance-Malerier* (muligvis af holstensk Oprindelse) i forgyldte Trærammer. — To *Vaser af Perlemoder*, besatte med Stene, og en *Agatskaal*, hvis sølvforyldte Fodstykke dannes af en Flodgud med en Svane, øverst en Flodgudinde, to Flodguder og to Delfiner.

20. I en Montre: En emaillet *Elefant* med Christian VI' Navnechiffer. — Ordenen *de l'union parfaite** stiftet af Sophie Magdalene 1732. — Sophie Magdalenes *Bryllupsring* fra 1721. — Et *Sølv-Lommeuhr*, som har tilhørt Christian VI. — Et *Guld-Lommeuhr* med en Fremstilling af Apollo og Dafne. — Et *Guld-Repeteruhr*, paa For-

CISELERET JERN-
NØGLE
fra det gamle Christians-
borg Slot.

SOPHIE MAGDALENES ORDEN
DE L'UNION PARFAITE.

siden to vingede Genier, som slaa Time- og Kvarterslagene paa to Klokker, paa Bagsiden Christian VI' dobbelte kronede Navnechiffer. — En smukt cisereret *Nøgle af Jern*⁸, benyttet af Christian VI paa Christiansborg. — Endel *Signeter* af Karneol, Kalcedon, Bjergkrystal og Amethyst.

21. Endel Kostbarheder, deriblandt nogle, som Sophie Magdalene ved sit Testamente af 10. Oktober 1746 har bestemt til Opbevaring paa Rosenborg: To Par *Ørenringe* med store Roser. — En *Guldnaal* med Christian VI' Portræt under en Diamant.

— En *Guldnaal* med et Miniaturportræt af Christian VI omgivet af Brillanter og med en stor brillantbesat Krone over. — En *Guldnaal* med en stor, rund Safir, hvorover en Krone med Roser, foræret Sophie Magdalene af Frederik IV. — En *Guldnaal* med en Smaragd, sleben af Sophie Magdalenes Søster Fyrstinde Sophie Caroline af Ostfriesland; over Smaragden en brillantbesat Krone. — Et *Gulduhr* med Chatelaine, besat med Lapis lazuli og Brillanter*. — Et *Gulduhr* med Chatelaine, besat med Jaspis, Rubiner og Brillanter*; dette Stykke har Christian VI foræret Sophie Magdalene engang, da han laa sygt i Altona. — En *Agatdaase* med Guldbeslag og Brillanter. — En *Jaspisdaase* med Guldbeslag, Rubiner og Diamanter. — En *Gulddaase* med Roser, foræret Sophie Magdalene af Christian VI ved Formælingen 1721. — To *Chatelainer* besatte med Agatstene, den ene tillige med tre Diamanter. — Frederik IV' og Christian VI' *Navnechiffre til Braceletter*, prydede med smaa Rosenstene. — Fyrstinde Sophie Carolines emailleerede *Navnechiffer*.

22. En lille *Flintesten*, hvori ses paa den ene Side C. D., paa den anden Tallet 6, indfattet i Sølv, hvori læses, paa den Side, hvor Tallet forekommer: fundet paa Anholt 1733 af Johan H. Schrøder Prest

SLEBNE OG FORGYLDTE GLAS.

der, og paa den anden Side, hvor C. D. ses: da Christian Den (verte) 6te er Udaf Naturen tegned her.

23. I Glasskabet AA: Nogle *Fade og Tallerkener* af japansk Porcelæn. — En *Tallerken* af sachsisk Porcelæn, hvorpaa er fremstillet et Stykke af en Almanak med Sophie Magdalenes og Christian VI' Fødselsdage den 28. og 30. November 1735. — Et *Skrivetøj* af kjøbenhavnsk Stenmasse. — Nogle *Sølvbægre* med indfattede Mønter (deriblandt et med Københavns Mærke 1745, et andet med Københavns Mærke 1753). — Nogle *Pokaler, Bægre, Drikkeglas og Flasker* af Glas* og Krystal, deriblandt en stor Glaspokal til Minde om Indstiftelsen af Ordenen »de l' union parfaite«. — Tvende Miniaturportræter af *Christian VI* og *Sophie Magdalene*. — Sex Par *Guldopper* med hvid Emaille i chinesisisk Stil; fra Enkedronning Caroline Amalies Bo. — Christian VI' sølvforgyldte *Alterkar* fra 1742. — En *Model i Sølv* af den i Anledning af Kongefamiliens Besøg i Bergen den 12. August 1733 festlig smykkede Landingsbro, Triangeln, samt af den for Enden af samme oprejste Æreport; udført af Johannes Müller, Borger og Guldarbejder i Bergen 1734. — Et *Miniatur-Chatolskab* af Sølvfiligranarbejde med Christian VI', Sophie Magdalenes, Kronprins Frederiks og Prinsesse Louises Navnehiffre; udført af Johannes Müller i Bergen 1736. — En lille tynd *Sølvplade* fra Hiis ved Arendal, med en Indskrift fra 1733. — En lille fyrstelig sølvforgyldt *Krone* med Fløjlsplude. — En *Murske af Sølv* benyttet ved Grundlæggelsen af Christiansborg, Raad- og Domhuset og Johanneskirken. — En forgyldt *Kobberskaal*; i Midten en Bjergmand, der bærer et Stykke Sølvverts paa Ryggen; antages at være forfærdiget af jernholdigt Kobberkis fra Røraas. — Et *Guldskrivetøj* med Christian VI' Navnehiffer. — En *Glasvintønde*. — Et *Apothek* af Skildpadde indlagt med Perlemoder.

24. En Mængde *Gjenstande af Rav*; blandt disse fremhæves et *Skrivetøj*, forfærdiget 1734 af Søofficeren Didrik Thura, og to *Skakbrædter* med tilhørende *Skakfigurer og Dambrikker*, udførte af

Rigt dekorerede GULD-
UHRE m. CHATELAINER.

den senere Kunstkammerforvalter Lorents Spengler. — Forskjellige mindre *Gjenstande*.

25. *Christian VI for en Del egenhændige Dagbøger* for Aarene 1741 til 1744. — En *Elfenbensdaase*, som Christian VI har drejet. — En glat, *rund Daase*; paa Laaget en Rose af Rav, som Christian VI har drejet. — Sophie Magdalenes egenhændige *Fortegnelse* over hendes Diamanter og Smykker. — Sophie Magdalenes *Sølvbordklokke*, der senere har været benyttet af Caroline Mathilde og Frederik VII.

13. SPEJLVÆRELSET.

Væggene og Loftet ere beklædte med Spejlglas; Gulvet er af Træ smagfuldt indlagt med farvet Ben og Træ; i Midten en Spejlglasoval, omgivet af et Jernrækværk. Værelset indeholder ingen Sager.

FRA KONG FREDERIK DEN FEMTES TID

(1746—1766).

Frederik V, Søn af Kong Christian VI og Dronning Sophie Magdalene, er født 31. Marts 1723 paa Kjøbenhavns Slot. Den 11. December 1743 blev han paa Christiansborg formælet med Prinsesse Louise, Datter af Kong Georg II af Storbritannien, født 18. December 1724. I dette Ægteskab fødtes to Sønner og tre Døtre; den ældste af Sønerne, Christian, døde i en Alder af to Aar, den næstældste, ligeledes Christian, blev Faderens Efterfølger paa Thronen; af Døtrene blev Sophie Magdalene (født 1746, død 1813) i Aaret 1766 formælet med den svenske Kronprins, senere Kong Gustav III (født 1746, succederede 1771, død 1792), Vilhelmine Caroline (født 1747, død 1820) i Aaret 1764 formælet med Landgrev Vilhelm IX af Hessen-Cassel, der senere under Navnet Vilhelm I blev Kurfyrste (født 1743, død 1821), og Louise (født 1750, død 1831) i Aaret 1766 formælet med Landgrev Carl af Hessen-Cassel, senere Statholder i Slesvig og Holsten (født 1744, død 1836).

Ved sin Faders Død 6. August 1746 besteg Prinsen Thronen, og den strænge, pietistiske Retning, som havde været herskende i Hofkredsene under Christian VI's Regering, veg strax Pladsen for en modsat Livsanskuelse. Den 4. September 1747 blev Kongeparret salvet i Frederiksborg Slotskirke.

FREDERIK V. Malet af Pilo.

Dronning Louise døde paa Christiansborg 19. December 1751, Morgenen efter at have fyldt sit 27. Aar, og Sorgen over hendes tidlige Bortgang var almindelig over hele Landet. Det følgende Aar, 8. Juli, formæledes Kongen paa Frederiksborg med Prinsesse Juliane Marie, Datter af Hertug Ferdinand Albrecht af Brunsvig-Wolfenbüttel, født 4. September 1729; den endnu dengang brugelige middelalderlige Vielse ved Prokuration havde fundet Sted kort iforvejen (26. Juni) i Salzdal. Med Dronning Juliane Marie havde Frederik V en Søn, Arveprins Frederik (født 11. Oktober 1753, død 7. December 1805), der 21. Oktober 1774 blev formælet med Prinsesse Sophie Frederike, Datter af Prins Ludvig af Meklenborg-Schwerin, født 24. August 1758, død 29. November 1794.

I Frederik V's Regeringstid havde Danmark Fred, skjønt det en Tid lang saa ud, som om Landet skulde komme i Krig med Rusland; den holsten-gottorpske Hertug Carl Peter Ulrik, der var Danmarks bittreste Fjende paa Grund af Begivenhederne i 1713, havde nemlig i Aaret 1762 under Navn af Peter III besteg den russiske Kejsers throne og var just i Begreb med at lade sit Had gaa over til Fjendtligheder, fordi Danmark nægtede at udlevere Slesvig, da han samme Aar blev afsat og myrdet. Hans Gemalinde, som besteg Thronen efter ham som regerende Kejserinde under Navn af Catharina II, gjenoprettede strax den gode Forstaaelse med Danmark, og for at forhindre lignende Tvistigheder arbejdedes der fra dansk Side under Grev Johan Hartvig Ernst Bernstorff's Ledelse paa en Løsning af Stridsspørgsmaalet med denne mægtige Gren af det gottorpske Hus. Disse Underhandlinger førte til en Trak-

DRONNING LOUISE. Malet af Pilo.

DRONNING JULIANE MARIE.

tat, som imidlertid først blev afsluttet og fuldbyrdet i Christian VII' Regeringstid (henholdsvis 1767 og 1773). Ved denne opgav Peter III' Søn Paul sin Slægts Fordringer paa Slesvig og overlod Danmark den hertugelige Del af Holsten mod Oldenburg og Delmenhorst. — Ogsaa i andre Henseender gjorde Bernstorff sig fortjent af Staten, navnlig ved sin Virksomhed for at befordre Handel, Skibsfart og Industri, Videnskab og Kunst, ligesom ogsaa ved Foranstaltninger til den undertrykte Bondestands Bedste.

Under Frederik V' Regering indtraf tvende Hundreedaarsfester, idet det 1749 var trehundrede Aar siden Christiern I var bleven kronet, og 1760 hundrede Aar siden Arveregeringens og Enevældens Indførelse.

Frederik V døde paa Christiansborg 14. Jan. 1766; hans Bortgang er sandsynligvis fremskyndet ved et ulykkeligt Fald paa Jægersborg, ved hvilket han havde brækket Benet. Dronning Juliane Marie døde paa Fredensborg 10. Oktober 1796.

14. GANGEN TIL FREDERIK DEN FEMTES VÆRELSE.

Væggene ere betrukne med Hautelissetapeter, Gulvet belagt med gullandske Fliser, Loftet hvidt anstrøget. I Vinduet et broderet Fløjls-Kappegardin.

Portrætter og Buster:

1. Bronceret Gibsbuste af *Frederik V.*
2. Portrætter af *Frederik V' Søster Louise* og hendes *Gemal Hertug Ernst Frederik Carl* af Sachsen-Hildburghausen.
3. Portræt af *Sophie Magdalenes Søster Fyrstinde Sophie Caroline* af Ostfriesland.
4. To Portrætter, der angives at fremstille den svenske *Konge Gustav III* og hans *Dronning Sophie Magdalene*.
5. I Dragtskabet: *Christian VI' Salvingsdragt* og den *Dragt*, han bar ved *Kronprins Frederiks Formæling 1743*. — Nogle *Skydevaaben* (udførte af *Frederik Ostermann, Valentin Marr* og *A. Gebauer*) med *Christian VI' eller Sophie Magdalenes Navnechiffre*, deriblandt den første korte *Flint*, som *Christian VI* har brugt som *Kronprins*.

Møbler:

6. Et indlagt *Chatol med Spejlglassdøre*, øverst *Juliane Maries Navnechiffre*; paa *Skabet* staar to *Kander af Kokosnød* og et *Elfenbensbæger*. — Et stort indlagt *Chatol*, angives at hidøre fra *Hirschholm Slot*. — Et lille *Klaver*, udført af *Christian Ferdinand Speer* i *Kjøbenhavn 1762*. — Et

STUEUHR MED SANG-
VÆRK.

Stueuhr med Sangværk*. — *Tre Spejle*. — *En Kommode med hvid Marmorplade*; herpaa staar et lille *Alter af Elfenben og Træ* med en kvindelig *Figur af Marmor*, fremstillende *den moderlige Kærlighed*. — *En hvid Kommode med hvid Marmorplade*; herpaa staar et lille *Alter af Elfenben, Skildpadde og Træ*; foran en *grædende Maria*, øverst en *Christusfigur af Elfenben*. — *En tredje Kommode med hvid Marmorplade*. — *To med Guldlæder betrukne Stole*.

7. *Under Loftet: En Glas-Lysekrone*. — *Over Døren til Rosen: En broderet Rejsetaske*. — *Ved Døren til Frederik V' Værelse: To toarmede Glaslampetter*.

1. FREDERIK II' Pistol med Aarstallet 1585. — 2. CHRISTIAN IV' Pistol med diamantbesat Knap. — 3. FREDERIK III' Pistol. — 4. FREDERIK IV' Pistol med Elfenbensskæfte. — 5. FREDERIK V' med Guldonamenter prydede Pistol.

15. FREDERIK DEN FEMTES VÆRELSE.

Væggene ere betrukne med guldindvirkede, florentinske Fløjlstapeter, Loftet, der oprindelig var »malet Panelværk«, (hvori bl. A. fandtes Christian IV' Valgsprog) er i Aaret 1876 blevet tildækket med hvid Limfarve. Værelset er for-

synet med Egetræs-Parketgulv; i det ene Vindue guldbroderede røde Fløjs-Kappegardiner, paa Væggen over Skabene et Par broderede Tæpper med Aars-tallet 1751.

Portræter, Buster og Afbildninger:

1. To Brystbilleder af *Frederik V* som yngre, det ene malet af Wahl. — To *Pastelbilleder* af samme.

2. *Frederik V*, Knæstykke*, malet af Pilo. — *Frederik V' Regerings-tiltrædelse*, allegorisk Maleri af Gerhard, udført 1747.

3. Maleri af Peter Als, fremstillende *Frederik V*, ved hvis Side staar *Minerva*, og hvem *Malerkunstens Gudinde* overrækker en *Ansøgning*.

4. Buste af *Frederik V* i brændt Ler. — To *Reliefportræter* af *Frederik V* i Biskuit, udførte af Fournier. — *Reliefportræt* af samme i Sèvres-Porcelæn, i sin Tid bestilt af den danske Gesandt i Paris. —

5. *Portræt* af *Dronning Louise**, hel Figur i naturlig Størrelse; malet af Pilo. — *Udkast* til fornævnte Billede. — *Brystbillede* af *Dronning Louise*.

6. *Dronning Louises Castrum doloris* i Christiansborg Slotskirke, malet af J. J. Bruun.

7. *Brystbillede* af *Dronning Juliane Marie*. — *Pastelbillede* af samme*.

8. *Portræt* af *Arveprins Frederik som Barn*. — *Buste* i Gibs af samme. — *Reliefportræt* af samme.

9. *Pastelbillede* af *Dronning Sophie Magdalene* af Sverig, udført af Gustav Lundberg efter et af Pasch malet Billede. — *Portræt* af *Markgrev Frederik Ernst* af Brandenburg, malet af Gerhard.

10. *Buste* i Fajance af *Adam Gottlob Moltke*. — *Brystbillede* af samme.

11. Forskjellige *Miniaturportræter*, tildels af Kongefamiliens Medlemmer, deraf nogle anbragte i en fælles Ramme med Glas for; et af disse, fremstillende *Arveprins Frederik*, er udført af Brecheisen i Kjøbenhavn 1760.

12. Fire *Portræter*, anbragte i en Ramme med Glas for, to (af *Frederik V* og, som det antages, en af *Juliane Maries Brødre*) malede paa Porcelæn af Gylding, to *Reliefportræter* (af *Juliane Marie* og *Hertug Carl af Brunsvig*) i Porcelæn.

13. Fem *Reliefportræter* af *Frederik V*, *Juliane Marie*, *Christian VII*, *Caroline Mathilde* og formentlig *Frederik VI som Barn*, anbragte i en Ramme med Glas for.

14. Ti *Afbildninger* af *Officerer fra 1757*, Akvareller af J. J. Bruun.

Møbler:

15. Et *Chatolskab* med Glasdøre. — Et *Konsolskab* med Spejlglasdør og et andet med Glasdør og Glasruder paa den ene Side; ovenpaa hvert af disse Skabe en *Hjortetakspokal*. — En *Kommode** med

FREDERIK V' VÆRELSE.

hvid Marmorplade, herpaa et *Guldservice**, 1307 Lod, med Aarstallet 1719, har tilhørt Dronning Marie Sophie Frederike, der har faaet det i Bryllups-gave 1790, og som 1828 forærede det til sin Datter Prinsesse Vilhelmine Marie i Bryllupsgave; sidstnævnte har testamenteret det til den danske Kongefamilie; tilkommet Aar 1900.

16. En *Sofa* og to *Lænestole* af forgyldt Træ med broderet Silkebetræk; paa Sofaen en guldbroderet, rød *Fløjls-pude*.

17. Et *Skrivebord** af forgyldt Træ med graa Marmorplade, hvilket skal have været benyttet af Caroline Mathilde; i en af Skufferne et *Silkehalstørklæde*, som Struensee skal have baaret den Dag, han blev henrettet. — En *Lænestol* af forgyldt Træ med broderet Betræk. — Et *Spejl* med Ramme af Rav. — To toarmede *Glaslampetter*.

18. Under Loftet: En *Glaslysekrone* fra Jægerspris. — En *Lysekrone* af Rav med 24 Arme, udført 1753 af Lorents Spengler efter en Tegning af Marcus Tuscher (Berlingske Tidende 29. Januar 1753). — Over den forrige Kaminplads: En *firkantet Stenplade* med Frederik V forgyldte Navnechiffer og Aarstallet 1757.

19. I Dragtskabet BB: *Frederik V' Bryllupsdragt* af hvidt Sølvmor*. — En rød med Guldgaloner besat *Dragt**, som Frederik V har baaret den 6. August 1750 paa Amager ved en Prøveskydning, ved hvilken han nær var bleven dræbt. — To Par hvide guldbroderede *Handsker*. — Et Par guldbroderede *Silkestrømper*. — To *Galakaarder*. — Et Par rigt udstyrede *Pi-*

LOMMEPARTI AF FREDERIK V' GULDBRODEREDE BRYLLUPSDRAGT.

FREDERIK V' GULDBRODEREDE KLÆDESDRAGT.

stoler*, udførte af Valentin Marr og forærede Frederik V af Københavns Borgere i

Anledning af hans Salving; Løbene ere af Guld og, som de gyldne Beslag, prydede med Figurer og Ornamenter i drevet og ciseleret Arbejde. — En *Krykkestok** med

Haandtag af Onyx garneret med Guld; benyttet af Frederik V som Rekonvalescent efter et Fald d. 18. November 1760 paa Jægersborg, hvor han brækkede Benet. — En *Stok* med emailleret Guld-knap, hvori ses Frederik V' Portræt og en kvindelig Figur holdende Danmarks Skjold.

20. Oven paa Skabet: En sexkantet *Messing-Haandlygte* med Frederik V' Navnechiffer og Marienglasruder, samt to *Kokosnødder* med Elfenbensindfatning.

21. I Hjørneskabet EE ved Karnappen: *Elfenbensarbejder*, for en Del udførte af Spengler; af disse fremhæves en alterformet *Opsats*

ROKOKO KOMMODE MED BRONCEDEKORATION. I GLASSKABET OVENPAA: ET GULDSERVICE.

til Minde om Enevældens Hundredaarsfest 1760, Frederik V' og Juliane Maries *Portræter* paa en Elfenbensplade med Fodstykke (forfærdiget i Anledning af Kongens Fødselsdag 1755), allegorisk Fremstilling af *Danmark og Norge* (udført i Anledning af Kongens Fødselsdag 1758), to *Janitschar-Officerer* (frelste ved Christiansborgs Brand 1794 blandt Juliane Maries Pretiosa). — Elfenbens-Portrætmedaillon af *Frederik V*, udført af L. Spengler paa den af ham opfundne Roter-maskine.

22. Endvidere findes i dette Skab en fin lille *Spinderok*, som Dronning Louise har forfærdiget, samt *Klogskaben og Bestandigheden*, Frederik V' Valgsprog, allegoriske Figurer i Rav, udførte af Spengler.

23. I det andet Hjørneskab DD: *Elfenbensarbejder*, for en Del udførte af Spengler; af disse fremhæves: *Diana**, *holdende en Hund i en Lænke* (overrakt Frederik V 1761 i Anledning af Parforcejagstens Afskaffelse), to *Strudsæg** indfattede i Form af Vaser, med henholdsvis Minerva og Mars øverst (udførte i Anledning af Frederik V' Fødselsdag 1757, Strudsæggene ere lagte i det kongelige Menageri paa Frederiksberg 1753).

24. I Konsolskabet CC ved Vinduet: *Elfenbensarbejder*, udførte af *fyrstelige Personer*, deriblandt to *Lysekroner*, en *Snegletrappe* og et *chinesisk Taarn*, udførte af Dronning Louise, et rundt *Tempel*, udført 1754 af Dronning Juliane Marie, tre små *Daaser* med Laag, de to af Elfenben, den tredie af Narhvaltand, udførte af samme, et ovalt *Dukkebord*, udført af Fyrstinden af Ostfriesland, et rundt *Tempel*, udført af Prins Vilhelm af Hessen til Frederik V' Fødselsdag 1760, to *Pokaler*, udførte af samme til Frederik V' Fødselsdag 1759 og 1765, en *Pokal* udført af Prins Carl af Hessen til Frederik V' Fødselsdag 1759, en *Vase*, udført af Prins Frederik af Hessen til Frederik V' Fødselsdag 1759, en *Daase*, udført af Frederik V, en *Trefod som Røgelsekar* og en *Knyttetønde*, udførte af Prins Vilhelm af Hessen. — To *Æg* med Fødder af Elfenben, udførte af Prinserne Carl og Frederik Vilhelm af Hessen i Anledning af Sophie Magdalenes Fødselsdag den 28. November 1760.

25. En *Ravflakon*, udført af Prins Frederik af Hessen, og to *Ravflakoner*, udførte 1759 af Prinserne Carl og Vilhelm af Hessen. — Nogle *Elfenbensarbejder*, af hvilke flere ere udførte af Spengler.

26. I Vinduet: En meget kostbar *Knipling*, med det danske og engelske Vaaben samt Frederik V' og Dronning Louises Navnechiffre, baaren af Dronning Louise ved hendes Salving 1747. — Et Pragtstykke, udført af Spengler, fremstillende en *korinthisk Søjle* af Lapis lazuli, ovenpaa hvilken *Diana* af Elfenben; Søjlen hviler paa et Fodstykke, indlagt med Lapis lazuli, Jaspis, Agat og Rav og prydet med

ELFENBENSARBEJDER AF L. SPENGLER.

to Vaser, en Jagtnymfe, der fører en Hund i Strikke, Atalanta, der krones af Kjærlighedsguden, og Meleager med det kalydoniske Vildsvins Hoved, Alt af Elfenben. — Et tempelformet Taffeluhr af Elfenben.

27. I en Glaskasse en Model i Elfenben af en Kareth med fire Heste for; udført 1749 af Kommandør Didrik Thura. — Et med Perlemoder indlagt Skildpaddeskrin, en stor Glaspokal med Laag og en Marmorpyramide. — Ved Karnapvindet: En Træstang med Angivelse af de kongelige Børns Højdemaal i forskellige Aar; foræret 1885 af Dronning Louise.

28. I Glasskabet FF ved Vinduet: Et prægtigt Guld-Kaffeservice udført i Kjøbenhavn 1761 og 1762 af Thomas Andreas Westrup; det vejer omtrent 300 Lod. — To Glasbægre med Frederik V' Navnechiffer og Provinsvaabnerne i Guld. — Nogle Glassager med Frederik V's*, Dronning Louises* og Dronning Juliane Maries Navnechiffre samt det danske Vaaben. — En stor Glaspokal med Indskrift i Anledning af Frederik V' Fødselsdag 1747. — To store Glaspokaler med Indskrifter

til Ære for Dronning Louise*. — En stor *Glaspokal*, forfærdiget i Anledning af Frederik V' Salving 1747. — En stor *Glaspokal* med Frederik V' Navnehiffer og Aarstallet 1749. — En stor *Glaspokal* med Fremstillinger af Slottet og Skibet Jægerspris. — Fire *Glaspokaler* med Frederik V' og Louises Navnehiffer og Vaabner. — En *Samling sachsisk Porcelæn*. — En lille *Porcelænhund*, der har tilhørt Frederik IV' Datter Prinsesse Charlotte Amalie, og som i sin Tid af hende er foræret til en lille Pige af Familien Linstow.

29. Nogle *Porcelængjenstande* udførte i Kjøbenhavn af Fournier; de have som Mærke Frederik V' Navnehiffer.

30. *Frederik V' Portræt* i Relief i Porcelæn. — *Fayance-Medaillon* med Frederik V' Portræt paa Adversen og en engelsk Indskrift og Aarstallet 1754 paa Reversen. — Emaillemaleri paa Porcelæn, fremstillende *Christus med Tornekronen, omgivet af de tolv Apostles Hoveder*; udført 1764 af Gylding. — Portræt af *Adam Gottlob Moltke*, malet 1763 af Gylding paa Porcelæn; har tilhørt Adam Gottlob Oehlen-schläger og dennes Fader. — Et *Saltkar* af sachsisk Porcelæn, har tilhørt Juliane Marie. — Otte *Daaser*, dels af Porcelæn, dels emaille-rede, deriblandt tvende i Form af Breve med Udskriften: *Au Roi* og med Frederik V' Sønners *Prins Christians og Frederiks Portræter, Navne og Fødselsdage* indvendig, endvidere Laaget til en lignende Daase; paa de andre Daaser forskjellige Afbildninger, saaledes af *Dokken, Christiansborg Slot, Frederiksberg Slot, Tøjhuset samt Kjøbenhavns Vartegn, det danske Vaaben, allegoriske og mythologiske Figurer*; i en af de emaillerede Daaser, der er udført i Kjøbenhavn 1757 af Josef Brecheisen, findes indvendig paa Laaget et Portræt af *Frederik II af Preussen*. — En rund emaillet *Snustobaksdaase* med de kapitolske Duer i romersk Mosaik paa Laaget; ifølge en indvendig gra-veret fransk Indskrift benyttet af Kejserinde Catharina II af Rusland.

31. To ciselerede *Gulddaaser* med Dronning *Juliane Maries Portræt*, henholdsvis af Guld og Sølv, paa blaa emaillet Grund udvendig paa Laagene; indvendig i hvert af Laagene et af H. J. Schrader i Kjøbenhavn 1753 paa Porcelæn malet Landskab. — En *Gulddaase med Frederik V' Brystbillede*, udskåret i islandsk Obsidian. — En *Guld-Lugtedaase* i Form af en Hyrdinde med sin Hund, udført i Kjøbenhavn 1758 af Nathaniel Falchengreen. — Ethjærteformet *Guld-Hovedvandsæg* med Frederik V' Navnehiffer. — Et emaillet *Æggebæger* med tilhørende *Ske*, begge med et dobbelt F. — En *Ravdaase* med det danske og engelske Vaaben og med Frederik V' og Louises Navnehiffer. — En *Elfenbensdaase*, som Frederik V selv har drejet. — En *Gulddaase* med Perlemoders-Laag, hvorpaa de tolv første oldenborgske Kongers Portræter og med en Indskrift vedrørende den oldenborgske Stam-

mes 300 Aars Jubilæum 1749. — En sølvfor-
gyldt *Solskive med Vaterpas og vedvarende Ka-
lender*, forfærdiget af Guldsmed Holm i Kjø-
benhavn og overrakt Frederik V i Anledning
af den oldenborgske Stammes 300 Aars Fest.
— Et *Guld-Repeteruhr* med Portræter af de
tolv første oldenborgske Konger paa Skiven.
— Frederik V' og Juliane Maries *Formælings-
ringe* med Datoen den 26. Juni 1752. — En
Guldring med Datoen den 18. April 1763. —
Fire *Guldringe*, henholdsvis med Frederik V'
Portræt, Frederik V' og Juliane Maries Por-
træter, hvert paa sin Side af en Plade, som kan
drejes omkring, Juliane Maries og Catharina
II' Navnechiffre. — En *Kniv* og en *Gaffel*, som
have tilhørt Juliane Marie.

32. Frederik V' *Elefantorden**, besat med
Diamanter, Safirer og Rubiner. — Den russi-
ske *Andreasorden* med Brillanter, baaren af
Frederik V. — *Frederik V' Portræt*, graveret i
en meget stor lys Topas, udført af Natter. —
Et *Medaillestempel* med Arveprins Frederiks
Navn. — En *Æske* med 88 i Guld indfattede

STOR GLASPOKAL med
Indskrift til Dronningens Ære.

Ædel-
stene;
i sin Tid leveret til Kunst-
kamret af Grev Adam Gottlob
Moltke. — Miniaturportræt af
Frederik V, Akvarel; paa Bag-
siden Stiftamtmand paa Is-
land O. M. Rantzaus Navn. —
Tvende Miniaturportræter af
Frederik V og *Dronning Lou-
ise*. — En *Elfenbenskrivetavle*
i Kapsel med Juliane Maries
og Arveprins Frederiks Por-
træter og med Juliane Maries
Haandskrift; føreret i sin Tid
til Guldberg. — *Arveprins Fre-
derik som Svøbelsebarn* i El-
fenben, udført af L. von Lücke.
— To blaat emallerede *Sølv-*

TO GLASPOKALER med Frederik V' og Dronning
Louises Monogrammer.

skaale, den ene med 25 Reliefportræter af den hertugelige brunsvigske Familie, udførte 1759 af Medaillør Bauert i brændt Fedtsten, den anden med 29 Biscuitpaster efter Antiker. — Forskjellige *andre Gjenstande*.

33. Ovenpaa Skabet: En sexkantet *Messing-Haandlygte* med Frederik V Navnechiffer og Marienglasruder, udført omtrent 1765 som Mesterstykke af Peter Matthias Bentfeldt, Kapitajn ved Kjøbenhavns borgerlige Artilleri, Hofblikkenslager og Oldermænd for Blikkenslagerlavet. — Forskjellige *andre Gjenstande*.

FRA KONG CHRISTIAN DEN SYVENDES TID

(1766—1808).

Christian VII, Søn af Kong Frederik V og Dronning Louise, er født paa Christiansborg 29. Januar 1749. Efter at have bestøget Thronen ved sin Faders Død 14. Januar 1766 blev han 8. November samme Aar paa Christiansborg formælet med Prinsesse Caroline Mathilde, Datter af hans Morbroder Prins Frederik Ludvig af Wales og Søster til Kong Georg III af Storbritannien, født 22. Juli 1751, og 1. Maj 1767 blev det unge Kongepar salvet i Christiansborg Slotskirke. I dette Ægteskab fødtes to Børn, Frederik, der blev Faderens Efterfølger, og Louise Augusta (født 7. Juli 1771, død 13. Januar 1843), formælet 27. Maj 1786 med Hertug Frederik Christian af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg (født 28. September 1765, død 14. Juni 1814).

I Aaret 1768 foretog Christian VII en Udenlandsrejse over Tyskland og Holland til England og Frankrig; overalt blev han modtagen med de største Æresbevisninger, navnlig i England, hvor han fik den juridiske Doctorgrad ved Universiteterne i Cambridge og Oxford, ligesom han ogsaa udnævntes til Æresborger i London og til Medlem af Guldsmedlavet sammesteds.

Paa sin Rejse havde Christian VII gjort Bekjendtskab med Johan Frederik Struensee, der blev udnævnt til kongelig Livlæge og som saadan fulgte med til England og Frankrig. Denne Mand fik efter Hjemkomsten efterhaanden en mægtig Indflydelse paa Regeringens Førelse paa Grund af den Yndest, i hvilken han forstod at sætte sig hos Kongeparret, og efter at den ældre Bernstorff var bleven fjærnet, varede det ikke længe, før han faktisk var Landets Regent, da Kongen, paa Grund af en tidlig indtraadt Aandssløvhed, var ude af Stand til at regere. Struensee og hans Ven Enevold Brandt bleve ophøjede i Grevstanden og hædredes ogsaa med den af Dronningen 29. Januar 1771 indstiftede Mathildeorden; men ved

CHRISTIAN VII. Malet af Juel.

sin hurtige Ophøjelse skaffede han sig mægtige Fjender, som forenede sig for at styrte ham; de vigtigste af disse vare Enkedronning Juliane Marie og hendes Søn Arveprins Frederik, der folte sig tilsidesatte for Parvenueu, Arveprinsens Kabinetssekretær Guldberg, Greverne Rantzau-Ascheberg og Osten, Oberst Koller, General Eichstädt og Generalkrigskommissær Bering-skjold. De Sammensvornes Plan blev udført Natten mellem den 16. og 17. Januar 1772; Struensee, Brandt og endel af deres Tilhængere bleve fængslede, og Dronning Caroline Mathilde sendtes, anklaget for Utroskab, til Kronborg, for senere, efter at være bleven skilt fra Christian VII, at overføres til Celle, hvor hun døde 10. Maj 1775. Struensee og Brandt bleve domte til at miste Ære, Liv og Gods; Haanden skulde først levende afhugges, derefter Hovedet, og Legemet parteres og lægges paa Stejle og Hjul. Dommen udførtes paa Østerfælled 28. April 1772.

Efter Struensees Fald fulgte det saakaldte Guldbergske Ministerium, i hvilket Grev Andreas Peter Bernstorff fra 1773 til 1780 styrede de udenrigske Anliggender; denne Statsmand fuldbyrdede i Aaret 1773 den ovenfor omtalte, af den ældre Bernstorff i Aaret 1767 afsluttede Traktat med Rusland.

Det Guldbergske Ministerium afløstes 14. April 1784 af en ny Regering, i Spidsen for hvilken stod Kronprins Frederik, og hvori ogsaa Andreas Peter Bernstorff indtraadte. Denne udmærkede Diplomat forstod at bevare Danmarks Neutralitet under de dengang saa truende europæiske Forviklinger, og herved blomstrede navnlig Handelen i et hidtil ukjendt Omfang; men efter hans Død (21. Juni 1797) forværredes Stillingen, og den langvarige Fred truede med at ophøre. Englænderne, der vare misfornøjede med den af Danmark, Rusland, Preussen og Sverig til Handelens Beskyttelse indgaaede bevæbnede Neutralitet, sendte en Flaade til Kjøbenhavn for at tvinge Danmark til at fratræde det nævnte Forbund, og 2. April 1801 kom det til et blodigt Slag paa Kjøbenhavns Rhed, hvor Englænderne, uaftet deres Overlegenhed, mødte en kraftig Modstand fra de Danskes Side. Imidlertid var den russiske Kejsers Paul bleven myrdet, og Danmark opgav derfor den bevæbnede Neutralitet, hvorfor Freden snart blev gjenoprettet. Men sex Aar efter overfaldt Englænderne paany Danmark og forlangte Flaaden udleveret, for at Frankrig ikke skulde bemægtige sig den, og da dette blev afslaaet, fremtvang de, efter at have ødelagt en stor Del af Kjøbenhavn ved et forfærdeligt Bombardement fra 2. til 5. September 1807, Opfyldelsen af deres Forlangende. Den saaledes udbrudte Krigs Slutning oplevede Christian VII ikke; han døde 13. Marts 1808 i Rendsborg.

DRONNING CAROLINE MATHILDE.
Malet af Peter Als.

16. CHRISTIAN DEN SYVENDES VÆRELSE.

Dette Værelse er i det Væsentlige udstyret paa samme Maade som det foregaaende, dog er det ikke forsynet med Parketgulv.

Portræter og Buster:

1. *Christian VII*, hel Figur i Salvsdragt med Regalierne og begge Ordenskjæderne, *samme*, Knæstykke*, maalede af Juel.

2. Fire forskellige *Brystbilleder af samme*, deriblandt et Pastelbillede, formentlig udført af Vigilius Erichsen. — *Samme*, tegnet i Profil af W. A. Müller.

3. Portræt af *Dronning Caroline Mathilde**, Brystbillede, malet af Peter Als. — Brystbillede af *samme med Mathildeordenen*, malet af Juel. — Fire forskellige Brystbilleder af *samme*. — Portræt af *samme med sin Søn Frederik* paa Skjødets; udført af Erichsen.

4. Portræt af *Frederik VI som Barn*, Pastelbillede udført af Juel. — *Samme som Barn*, hel Figur, malet af Seydewitz. — Buste af *samme som Barn*, udført 1773 af Beeken. — Brystbillede af *samme som yngre*.

5. Portræt af *et af Frederik VI's Børn* (formentlig den ældste af Døtrene, *Marie Louise*, født 1792, død 1793). — Portræt af *Louise Augusta som Barn*, Pastelbillede, udført af Juel. — To Brystbilleder af *samme som ung*.

6. Brystbillede af *Juliane Marie*, Pastel*. — Reliefmedaillon i Vox af *samme*, udført af Spengler. — Silhouet af *samme*, signeret B. I. Greve 1788. — Fem Silhouetbilleder af *Juliane Marie, Kronprins Frederik, Marie Sophie Frederike, Landgrev Carl af Hessen og hans Gemalinde Louise*.

7. Reliefportræt af *Frederik VI som Kronprins*, pousseret i Vox af Wunderlich 1804. — Tre Brystbilleder af *Arveprins Frederik*. — Miniaturportræt af *samme*, Knæestykke, malet af Høyer. — Miniaturportræt af *samme*, Brystbillede. — Reliefportræt af *samme*. — Brystbillede af *Arveprinsesse Sophie Frederike*. — Miniaturportræt af *samme*, Brystbillede.

8. Silhouetbilleder af *Frederik VI og formentlig Marie Sophie Fre-*

STRUENSESES PORTRÆT
med Mathildeordenen.

CHRISTIAN VII' VÆRELSE.

derike, som yngre, hele Figurer, i en Sal, hvori hænge tolv Silhouetportræter.

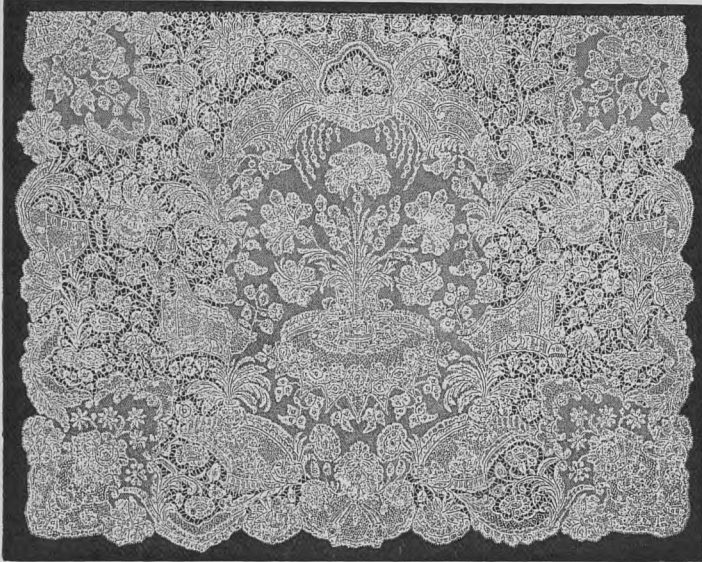
9. Portræt af *Struensee**; Brystbillede med Mathildeordenen; Kopi af H. Hansen 1824.

10. *Miniaturportræter*: De tretten første oldenborgske Konger i en rund Ramme under Glas. — *Christian VII, Caroline Mathilde, Frederik VI som ung, Louise Augusta, Juliane Marie og Arveprins Frederik* i en fælles Ramme under Glas; paa et af *Christian VII* Billeder, hvilket er udført i hvid Emaille paa brun Grund, læses paa Bagsiden: C. F. Schrader Kiøbenhavn; tvende Billeder af *Christian VII og Juliane Marie* skulle være malede omtrent 1780 af den sachsiske Maler Georg Sceiptus; i samme Ramme findes ogsaa et lille Billede med de tretten første oldenborgske Konger samt *Frederik VI som ung og Arveprins Frederik*, omgivne af allegoriske Figurer. — *Prins Christian August af Augustenborg*, tegnet 1806. — Slotsforvalter og Kommandant paa Rosenborg, *Major Cæsar August Wilster*.

11. *Møbler*: Indlagt *Chatol*; fra Enkedronning *Caroline Amalies* Bo. — Et *Bord* med Marmorplade og forgyldt Underdel med Krydsfod, hvorpaa en *Vase*; herpaa i en *Montre KK*: den originale *Indføds-Ret* og et versificeret *Brev fra Voltaire til Christian VII* i Anledning af Indførelsen af Trykkefriheden i *Struensees* Tid. — Et *Konsolbord* med graa Marmorplade og forgyldt Underdel med Krydsfod, hvorpaa en *Blomsterkurv*. — Et *Konsolbord* med hvid Marmorplade og fire forgyldte Ben. — *Jernbeslaaet Skrin* med *Caroline Mathildes* Navnechiffer. — En højbenet *Kommode* med hvid Marmorplade. — Et aflangt *Spejl* i forgyldt Ramme. — Tre forgyldte *Lænestole*, en med rødt Silkebetræk, to med rødt Damaskes Betræk, en forgyldt fløjlsbetrukken *Stol* og en *Taburet* med rødt Damaskes Betræk. — Fire toarmede *Lampetter*. — To trearmede *Kandelabre* af Marmor. — Et stort *Taffeluhur* med Vandfald af Glasstænger, bevægelige Figurer og Sangværk. — Et mindre *Taffeluhur*, signeret *Pierre le Roy* de la société des arts. — Et *Mahogni-Skrin*.

CHRISTIAN VII' FRANSKE
JAGTDRAGT.

VALENCIENNES-KNIPLING.
Halstørklæde fra Christian VII' Salvingsdragt.

12. Under Loftet: En *Glaslysekrone*, der angives at have tilhørt Caroline Mathilde og at have været paa Hirschholm Slot.

13. I Karnapvinduet under Loftet: Et *Uhr* i Form af et Fuglebur med Sangværk.

14. Paa Væggene og i Vinduerne samt paa Møblerne: *Christian VII' Diplomer* som Doctor juris ved Universiteterne i Cambridge og Oxford og som Æresgoldsmed og Æresborger i London. — To *Tusktegninger* udførte af Wilhelm Haffner, Kapitajn af Infanteriet, fremstillende »*Hans Kongelige Majestæts Apartement Sal*«, med Datoen den 4. September 1781, og »*Hans Kongelige Høyhed Kron-Prinds Friderichs Cour Gemack den 28de January 1781*«, begge med Portrætfigurer.

15. *Struensees Stok* med Guldknap med hans Navn og Bogstavet S. — Et *Hververskilt* fra Altona.

16. To *Vaser af dansk Porcelæn*, den ene med Marcus Aurelius', den anden med Juliane Maries Portræt. — En *Vase* og et *Bæger* af chinesisk Porcelæn med Indskrifter om Indfødsretten. — En *Vase af dansk Porcelæn* med et Portræt af Frederik VI som ung.

17. En *Sølvpokal* med Indskrifter i Anledning af Krigen med Sve-

rig 1788. — En *Træstang* med Angivelse af Arveprins Frederiks Børns Højdeemaal i forskellige Aar; foræret af Dronning Louise 1885.

18. To *Isskjulere*, hørende til Flora Danica Stellet. — Et *Theservice* med Arveprinsesse Sophie Frederikes Navn og Fødselsdag den 24. August 1783, udført i Kjøbenhavns Porcelænsfabrik. — Elfenbens-Rytterstatuette af *Storfyrst Paul af Rusland*.

19. I Glasskabet GG: *Christian VII' Formælingsdragt*, i Gehængen en *Kaarde* med Guldfæste, besat med Diamanter, hans *Salvingsdragt* med Kniplinger, et *Halstørklæde** og et *Par Manchetter*, og en *blaa Klædes Dragt**, foræret Christian VII af Ludvig XV; hertil en *Hirschfænger*, et *Par store Jagtstøvler* med Ventiler i Hælene samt *en trekantet Hat*. — *Tre Sabler* med Indskrifter i Anledning af Slaget paa Kjøbenhavns Rhed. — Et guldbroderet *Kaardegehæng*, et *Par hvide Silkestrømper* med Guldsvikler, to *Par Knæbaand* og et *Par hvide Sko* med røde Hæle. — To Stykker gult *Silketøj* med store brogede Blomster (skulle være af Caroline Mathildes Dragter), et Stykke *Perlebesætning*, som har tilhørt samme, og en lille *koloreret Tegning*, udført af hende. — En *Hagelflint* udført af Valentin Marr, med Christian VII' Navnechiffer, en *Hirschfænger*, en *Jagtpisk* og en *Spadserestok**. — *Christian VII' Alterkar* med Aarstallet 1768. — En lille *Porcelænskaal*, der har staaet paa Struensees Skrivebord paa Frydenlund.

20. Ovenpaa Skabet: *Et Kunstarbejde i Elfenben*, udført 1782 af Kunstdrejer Johan Christopher Opitz.

21. Paa Siden af Skabet: En guldbroderet *Fløjls-Klingbeutel* med Christian VII' Navn og Aarstallet 1766, med Stang. Hidrører fra Frederiksberg Slot. — En lignende *Klingbeutel* findes i selve Skabet.

22. I Montren II: To *Guldkasser* til Christian VII' Diplomer som Æresguldsmed og Æresborger i London og *Seglet* til hans Doctordiplom fra Oxford. — Fire smaa *Kameer med Portræter*, et af disse Christian VII', et andet Juliane Maries. — Reliefportræt af *Christian VII* besat med smaa Diamanter. — *Caroline Mathilde*, Miniaturportræt, malet i Celle af Angelica Kauffmann. — En *Guldring* med Caroline Mathildes Portræt, og et *Signet af Bjergkrystal* med Christian VII' Navnechiffer.

CAROLINE MATHILDES
DIAMANTBESATTE UHR MED
CHATELAINE.

— Fem *Gulduhre*, af hvilke det ene, der tilligemed den tilhørende *Chatelaine* er rigt besat med *Diamanter**, har tilhørt *Caroline Mathilde*. — To norske *Tolleknive*. — En *Pengepung* med *Skyder*, hvorpaa 29. Janv. 1779. i *Diamanter*. — En *Pengepung* med *Juliane Maries* Navn og Datoen 4. Septbr. 1783. — En *Elfenbensdaase* med Slaget paa *Kjøbenhavns Rhed* paa *Laaget*. — *Caroline Mathildes Rejsuhr* af *Sølv*; ved *Afskeden* paa *Kronborg* forærede hun det til sin *Overhofmesterinde Fru von der Lühe*, senere *Gehejmraadinde Numsen*. — *Miniaturportræt* af den russiske *Prinsesse Catharina*, der døde i *Horsens* 1807. — Et *Toilet-Etui* med *Arveprins Frederiks* og *Arveprinsesse Sophie Frederikes* Navnechiffre. — *Marie Sophie Frederikes Signet af Guld* med *Bjergkrystal*, hvori det danske og det hessiske *Vaaben*, med en *Perlecarmoisering*.

23. I *Glasskabet HH* mellem *Vinduerne*: *Endel Glassager* med forskellige *Navnechiffre*. — En *Glaspokal* med *Indskrift* i *Anledning* af *Christian VII'* og *Caroline Mathildes Formæling*. — *Endel Porcelængjenstande*, tildels forsynede med *Kjøbenhavns Fabrikmærke*: *Forskjellige Stykker*, henhørende til *Flora Danica Stellet*. — To *Frugtkurve* med *Fade*, paa hvilke *Datoen* 4. September 1780. — *Aflang Blomstervase* med *Juliane Maries Navnechiffer**. — *Otte Vaser*, deriblandt to med *Evalds* og *Vessels* *Portræter*, to med *Christian VII'* og *Juliane Maries* *Portræter i Relief*, en i *Form* af en *Trefod**. — En *Kop* med *Laag*; paa *Koppen* *P. A. Heibergs* *Portræt**. — To *Par Kopper*, det ene *Par* med *Laag*, hvorpaa *Datoen* 29. April 1775; paa *Overkopen* *Navnechiffret C. K.*, paa *Under-*

Kop med Laag,
med P. A. Heibergs Portræt.

Vase formet som Trefod.

Blomstervase med *Juliane Maries*
Monogram.

TRE STYKKER PORCELÆN FRA DEN
KGL. PORCELÆNSFABRIKS FØRSTE
TID.

koppen: Gud giver Lykken til Porselins Fabriken. — En *Punchbolle* med en Fremstilling af Slaget paa Københavns Rhed 2. April 1801. — To større Figurer, fremstillende *Jupiter og Juno*. — To mindre Figurer, fremstillende *to af Statuerne i Nordmandsdalen* ved Fredensborg. — En *kvindelig Figur (Danmark)* med Merkurstav og Overflødighedshorn. — *Gruppe* fremstillende en ung Mand knælende for en Kvinde, der sidder med en opslagen Bog. — *Arveprins Frederik i Imperatordragt*, lænende sig til en Træstamme, paa hvilken ses de oldenborgske Kongers Portræter; udført 1791 af Former A. M. Hald i Københavns Fabrik efter en af L. Grosse modelleret Statue. — *Mandligt Brystbillede* med Laurbærkrans om Hovedet; Reliefmedaillon. — Medaillonportræt af *Christian VII*, malet paa Porcelæn. — En *Snustobaksdaase* med Juliane Maries Navn og Datoen den 4. September 1781. — En *Tallerken* med Navnechiffrene JK og WH samt Indskriften: *L'Union heureuse depuis le 27. Sept. 1734 jusqu' à le 4. Fev. 1789*. — Et Par *Kopper af dansk Porcelæn*, som Prins Ferdinand fik, da han var 5 Aar gammel, den 22. November 1797.

FRA KONG FREDERIK DEN SJETTES TID

(1808—1839).

Frederik VI, Søn af Kong Christian VII og Dronning Caroline Mathilde, er født 28. Januar 1768 paa Christiansborg. Fra 14. April 1784 førte Prinsen Regeringen paa sin sindssyge Faders Vegne, indtil han ved dennes Død selv besteg Thronen.

Den 31. Juli 1790 blev han paa Gottorp formælet med sin Kusine Marie Sophie Frederike, Datter af Landgrev Carl af Hessen-Cassel og Frederik V' Datter Louise, født 28. Oktober 1767. I dette Ægteskab fødtes to Sønner og sex Døtre. Af Døtrene blev Caroline, født 28. Oktober 1793, død 31. Marts 1881, formælet 1. August 1829 paa Frederiksberg med Prins Frederik Ferdinand, senere Arveprins til Danmark, Søn af Arveprins Frederik og Arveprinsesse Sophie Frederike, og Broder til Kong Christian VIII, født 22. November 1792, død 29. Juni 1863, og Vilhelmine Marie, født 18. Januar 1808, død 30. Maj 1891, formælet 1. November 1828 med Prins Frederik Carl Christian, senere Kong Frederik VII, separeret i September 1837, derefter formælet 19. Maj 1838 med sin Fætter, Kong Christian IX' Broder, Hertug Carl, født 30. September 1813, død 24. Oktober 1878. De øvrige Døtre og Sønnerne døde som Børn.

Ved hans Thronbestigelse 13. Marts 1808 var Danmark, som Frankrigs Allierede, indviklet i den ved Københavns Bombardement 1807 indledede Krig med England, og først 14. Januar 1814 endtes denne ved Freden i Kiel, ved hvilken Norge afstodes til Sverig; til Erstatning fik Danmark Svensk Pommern, som senere blev bortbyttet til Preussen mod Lauenborg. Nordmændene vilde imidlertid ikke godkjende Foreningen med Sverig, men begyndte en Kamp for deres Uafhængighed; Statholderen, Prins Christian Frederik, Frederik VI' Fætter, blev 17. Maj samme Aar valgt til Konge og underskrev Norges frie Forfatning, men maatte allerede 10. Oktober nedlægge Regeringen.

Da roligere Tider syntes at oprinde over Europa efter Napoleons Fald, afhold-

FREDERIK VI, DRONNING MARIE SOPHIE FREDERIKE OG PRINSESSERNE CAROLINE OG VILHELMINE. Maleri af Eckersberg.

tes der i 1814 og 1815 en Fyrstekongres i Wien for at ordne den ved de langvarige Krige og store Omvæltninger forstyrrede Tingenes Tilstand; ogsaa Frederik VI deltog i denne Forsamling. Efter sin Hjemkomst blev han og Dronningen paa deres Sølvbryllupsdag 31. Juli 1815 salvede i Frederiksborg Slotskirke.

Resten af Frederik VI' Regering, under hvilken der skete et forberedende Skridt til Indførelsen af en fri Forfatning ved Oprettelsen af de raadgivende Provsialforsamlinger, hengik i Fred. Han døde 3. December 1839 paa Amalienborg, hvor Dronning Marie Sophie Frederike døde 21. Marts 1852.

17. FREDERIK DEN SJETTES VÆRELSE.

Dette Værelse har ved Slottets Istandsættelse i den nyere Tid faaet en Udstyrelse, der svarer til de Gjenstande, som opbevares her; Væggene ere graamaalede, Loftet dekoreret i Empirestil med Maling og Forgyldning, Gulvet af indlagt Egetræ; Vinduet er forsynet med grønne Gardiner med Kapper, Kvaster og Frynser.

Portræter og Afbildninger:

1. *Frederik VI* som yngre, hel Figur, i Baggrunden exocerende Soldater, malet af Haffner. — *Frederik VI, Dronning Marie Sophie Frederike og Prinsesserne Caroline og Vilhelmine**; Maleri af Eckersberg. — *Frederik VI og hans Familie spaserende i Frederiksberg Have*; Akvarel. — Fire Brystbilleder af *Frederik VI*, det ene malet af Gröger. — Portræt af *samme*, udført af Gröger med Sølvstift paa Pergament. — Miniaturportræt af *Kongen*, hel Figur, malet af Eckersberg. — *Kongen i Salvingsdragt*, Kopi efter Eckersberg, malet af Kùchler. — Portrætmedaillon af *samme*, tegnet 1822 af Plötz. — Portræt af *Kongen*, udsyet med Silke. — Bronceret Gipsstatuette af *samme i Uniform*. — Reliefmedaillon af *samme* i Elfenben. — Reliefportræt af *samme* i Sølv; udført af Ciselør Fochs. — Elfenbens-Rytterstatuette af *samme*.

2. Tre Brystbilleder af *Marie Sophie Frederike*, det ene malet af Gröger, det andet Kopi efter Juel, det tredie tegnet 1810 af senere Professor Møller. — Portrætmedaillon af *samme*, tegnet af Plötz. — Brystbillede af *Prinsesse Caroline*, malet af Gröger 1809. — Portræt af *Louise Augusta*, hel Figur. — Brystbillede af *samme*. — Miniaturportræt af *samme*, tegnet af Feddersen i Lek. — Gipsbuste af *samme*. — Portræt af *Arveprins Frederik*. — Miniaturportræter af *Arveprins Ferdinand og Arveprinsesse Caroline*. — *Arveprinsesse Carolines Arbejdsværelse*, Akvarel. — Afbildning af *Rytterstatuen paa Amalienborg*, udført med Forgyldning paa Glas. — *Frederik VI og Dronningen kjørende til Theatret i Fakkelbelysning*, Maleri af Lorentzen.

Møbler:

3. *Frederik VI* hvidmalede Skrivepult; herpaa forskjelige Gjenstande. Ved Pulten hænger paa Væggen en *Porcelæns-Tobakspibe* med *Frederik VI* Portræt paa Pibehovedet og med et Negerhoved paa Røret; denne Pibe er i sin Tid foræret af *Frederik VI* til General Bùlow som en Erindring om dennes Medvirkning ved Slavehandlens Ophævelse paa de vestindiske Øer.

4. En *Sekretær* af mørkebrunt Træ med gul Træind-

FREDERIK VI
BOMULDS-
PARAPLY.

EN AF FREDERIK VI'
SABLER.

TO AF FREDERIK VI' MILITÆRE HOVEDBEDÆKNINGER.

lægning; herpaa to *Messing-Lycestager*. — To *Trefodder* med hvide Marmorplader; paa hver af disse en *Marmorvase*, hvori er anbragt en lilieformet syvarmet *Lycestage*. — Et halv rundt *Konsolskab* med Træindlægning; herpaa to trearmede *Kandelabre* og et *Taffeluhr* med en Rytterstatuette af *Frederik VI*, udført af Kröhn. — To *Spejle*, det ene med *Konsol*. — En *Lænestol* og en hvidtlakeret, forgyldt, fløjlsbetrukken *Stol*. — En *Mahogni-Rejsepult*, der har tilhørt *Frederik VI*. — En *Dukkeseng*, Kopi efter *Frederik VI*' egen *Seng*.

5. Under Loftet: En *Ampel af Alabast*.

6. I Glasskabet: *Frederik VI*' *Admiralsuniform*, *Regimentsuniform* og *Livgardeuniformer* (tilfods og tilhest)*, *hans danske Ordensdragt*, *Salvingsdragt* og *Hosebaandsordensdragt*, *Dronningens Kroningskaabe*, *Kongens Bomuldsparaply** og *Kikkert* samt nogle *Spaserestokke*. — En *Marskalsstav*.

7. Paa Siderne af Skabet: Nogle af *Frederik VI*' *Vaaben**.

8. Ovenpaa Skabet: Nogle *Porcelænsstager*.

9. I et lille Glasskab udenpaa det større: En *Sabel med Guldfæste* og *guldbeslaaet Skede* og en *Guldtobakspibe*; erobrede af *Negerfyrstinden af Aquapim* paa *Guldkysten* fra *Kongen af Ashantee* og oversendte som *Trofæer* til *Danmark*.

10. I Vinduet: Nogle *Porcelænsstager* og et *Marmor-Taffeluhr*.

11. I Montren: Nogle af *Frederik VI*' *Ordensdekorationer*: *Æreslegionen*, fra *Napoleon I*, *den westfalske Kroneorden*, fra *Kong Jérôme*

Napoleon, den hollandske Unionsorden, fra Kong Ludvig Napoleon, den franske Helligaandsorden, fra Ludvig XVIII, Æreslegionen med det bourbonske Huses Mærker, Høsebaandsordenens Diplom og Statuter med vedhængende Voxsegl i Kapsler. — En Sølvmuriske og et Sølvkalktrug benyttede af Frederik VI ved Grundlæggelsen af Vonsild Kirke den 5. Juni 1824. — Kongens store Sølv-Rejseuhr og hans Skridtmaaler. — Mindre Portræter af Frederik VI, Marie Sophie Frederike og Prins Ferdinand. — Frederik VI' Mundkop-pers, hans Elfenbens-Stokkeknep og Felt-Lommebog samt hans Lommeørkløde. — Miniaturudgave af Indfødsretten, baaren af Frederik VI i Lommen. — To Æsker af Landgrev Carls Metal, paa den ene et kronet M, Dronning Marias Navn, paa den anden Frederik VI' dobbelte Navnechiffer. — To Fingerringe og et Haandspejl af Landgrev Carls Metal, et Miniaturportræt af Prinsesse Vilhelmine som Barn, et Reliefportræt af Frederik VI skaaret i Konkylie og indfattet i en fin Guldfiligranramme samt et allegorisk Billede malet paa Elfenben og med Datoen den 28. Jan. 1819. — Haarlokker af Kongefamiliens Medlemmer. — En Strikkepose; paa Krogen Frederik VII' og Vilhelmines Portræter og Aarstallet 1828. — En Sølvmarvske. — Napoleon I' Drikkeglas*, hidrører fra Valpladsen ved Waterloo.

NAPOLEONS GLAS.

FRA KONG CHRISTIAN DEN OTTENDES TID

(1839 — 1848).

Christian VIII (som Prins Christian Frederik), Søn af Arveprins Frederik og Arveprinsesse Sophie Frederike, er født 18. September 1786 paa Christiansborg. Den 21. Juni 1806 blev han formælet med sin Kusine Charlotte Frederike, Datter af Frederik Frants (født 1756, formælet 1775, død 1837), senere, 1815, Storhertug af Meklenborg-Schwerin, og Louise, Hertuginde af Sachsen-Gotha-Roda, (født 1756, formælet 1775, død 1808), født 4. December 1784. I dette Ægteskab, som blev ophævet 1809, fødtes to Sønner, af hvilke den ældste døde strax efter Fødselen; den yngste var Frederik Carl Christian, senere Kong Frederik VII; efter Skilsmissen opholdt Prinsesse Charlotte Frederike sig i lang Tid i Horsens, men rejste senere til Rom, hvor hun døde som Katholik 13. Juli 1840.

I Aaret 1813 blev Prinsen Statholder i Norge, hvor han efter Freden i Kiel valgtes til Konge 17. Maj 1814, men allerede 10. Oktober samme Aar nedlagde han Regeringen.

Den 22. Maj 1815 formæledes han paa Augustenborg med Prinsesse Caroline Amalie, Datter af Hertug Frederik Christian af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenborg og Frederik VI' Søster Louise Augusta, født 28. Juni 1796.

FREDERIK VI' VÆRELSE.

En større Udenlandsrejse foretog Prinsen med Gemalinde i Aarene 1819 til 1822; navnlig var Opholdet i Italien af stor Betydning, idet hans Samling af græske og romerske Oldsager og antike Mønter her berigedes med mange kostbare og sjældne Stykker, der nu findes i Antik- og Møntsamlingen i Kjøbenhavn; i England hædredes han paa Grund af sin Lærdom og Begavelse af Universitetet i Oxford med den juridiske Doctorgrad.

Ved Frederik VI Død 3. December 1839 besteg han Thronen, og paa Dronningens Fødselsdag 28. Juni det følgende Aar blev Kongeparret salvet i Frederiksborg Slotskirke.

Christian VIII døde 20. Januar 1848 paa Amalienborg, hvor Caroline Amalie døde 9. Marts 1881.

18. CHRISTIAN DEN OTTENDES VÆRELSE.

Dette Værelse er forsynet med Egetræs-Parketgulv, Væggene ere rødmaalede og Loftet dekoreret i antik Stil. I Vinduerne røde Gardiner med Kapper, Kvaster og Frynser.

Portræter, Buster, Malerier og Afbildninger:

1. Forskjellige Portræter af *Christian VIII*, udførte af Hornemann, Aumont, Kratzstein-Stub, Marstrand (eller Bærentzen)*, Mademoiselle Romili og Major Schack. — To Broncebuster af *Christian VIII* og *Caroline Amalie*, efter Thorvaldsen. — To Marmorbuster af *de samme*, udførte af Stramboe. — Rytterstatuette af *Kongen* i Sølv, udført af Etatsraadinde Vogt, født Herbst. — *Caroline Amalie*, udført af Mademoiselle Romili. — *Caroline Amalie*, hel Figur, malet af Aumont. — *Enkedronning Caroline Amalie*, Knæstykke, malet 1879 af Professor H. Chr. Jensen*. — Marmorbuste af *Frederik VII som Barn*, modelleret af Thorvaldsen. — *Samme, som Yngling*, malet af Professor Jensen. — *Arveprinsesse Caroline*, Knæstykke, malet af Aumont. — *Hertuginde Vilhelmine Marie*, hel Figur, malet af Aumont. — *Landgrev Vilhelm af Hessen*, Brystbillede, malet af Jensen. — Fire Malerier, de to fremstillende *Frederik VI paa Lit de parade* (det ene udført af Schack), hans *Ligfærd til Roskilde* (udført af Hammer) og hans *Bisættelse i Roskilde Domkirke* (udført af Zeuthen).

2. *Christian VIII' og Caroline Amalies Salving*, to Haandtegninger af Gertner. — *Christian VIII' og Caroline Amalies Kroning og Salving* samt *Kroningsprocessionen*, to Malerier af Gertner. — *Christian VIII' Lit de parade* og *Castrum doloris*, to Malerier af Simonsen. — *Rosenborg*, Broderi, signeret R. Neergaard.

Møbler:

3. To *Sofaer*, fire forgyldte, fløjlsbetrukne *Armstole*, to hvidmaalede og forgyldte *Armstole*, benyttede ved Prins Christian Frederiks Formæling med Caroline Amalie paa Augustenborg 1815, to *Lænestole*,

et *Skrivebord med Servante*, et lille paa et Mahognibord anbragt *Mahogniskab*, indeholdende *en Samling af Christian Hornemanns Miniaturmalerier*, et stort *Pille-spejl med Konsol*, paa hvilken under en Glaskuppel et *Taffeluhr*, hvorpaa en Statuette af *Christian VIII*, siddende ved et Bord; to toarmede *Glaslampetter*, to trearmede *Messing-Lyseholdere*.— Under Loftet: En 18armet *Lysekron*e kjøbt paa Auktionen efter Arveprinsesse Caroline. — Paa Gulvet: *Frederik VI' runde Fyrretræs Statsraadsbord*; herpaa en Montre med en *Opsats* paa Midten, paa hvilken et *Smykkeskrin*, der har tilhørt Caroline Amalie. — En *Spinderok*.

4. I Montren: Et Par af *Christian VIII' Ordensdekorationer*: *Æreslegionen*, fra Ludvig Philip, den græske *Frelses-Orden*, fra Kong Otto, og den af Caroline Amalie baarne spanske *Marie Louise Orden*. — To af de *Kammerherrenøgler*, som Christian VIII uddelte som Konge i Norge 1814. — Et *Guldlommuhr*, som Christian Frederik i sin Tid har foræret General Holtens Fader. — *Christian VIII' Diplom som Doctor juris* ved Oxfords Universitet. — En *Hammer*, benyttet af Christian VIII ved Faneindvielsen den 2. Oktober 1842. — To smaa *Kikkerter*, en *Sølvspiseske*, et Par forgyldte *Porcelæns-Thekopper* (paa Underkoppen »Charlotte«, paa Overkoppen »Friedrich«), tre *Guldahre*, de to med Christian VIII'

CHRISTIAN VIII.

ENKEDRONNING CAROLINE AMALIE.

Malet af H. Chr. Jensen.

og Prinsesse Marianes Portræter i Emaillé, forskjellige *Signeter*. — *Christian VIII' Skildpaddes Cigarfutteral*. — *Prinsesse Charlotte Frederikes Bryllupsring* fra 1806. — *Frederik VII' og Prinsesse Vilhelmines Forlovelsesringe* fra 1826. — *Frederik VII' Forlovelsesring* med Indskriften *Caroline* og Datoen den 4. December 1840. — Forskjellige *andre Ringe*. — *Prinsesse Marianes Signet* med Skaft, helt af Røgtopas, med det danske og det meklenborgske Vaaben. — Et *Diadem af Guld* med ægte Gemmer, og en stor *Perle* i Form af en Kanin, indfattet i Guld. — *Caroline Amalies Notitsbog* med et Billede af Vesuv, et Par smaa *venetianske Guldkjæder*, et *Glas*, af hvilket *Caroline Amalie* plejede at drikke, naar hun paa sine Kjøreture standsede ved Fortunen, en *Lok af Frederik VII' Haar*, Miniaturportræter af *Christian VIII* og *Frederik VII*, en *Gulddaase* med *Frederik VII' Portræt* paa Laaget omgivet af fire *Diamanter*, et *Halssmykke af Guld og Emaillé*, hvilket har tilhørt *Frederik VII' Moder*. — En *Sølvrose*, hvori smaa *Flasker*, og to *Guldbrocher*. — En *Visitkortbog* med et Billede af *Bernstorff Slot*, en *Portemonnaie* med Navnet *Caroline* og en *Sølv-Skydegevinst*, vunden af *Prins Ferdinand*. — *Frederik VII' Ske og Gaffel af Sølv*, fra 1825. — *Dronning Caroline Amalies Sølvbryllupslømmetørklæde*. — Miniaturportræt af *Ingemann*, har tilhørt *Caroline Amalie*.

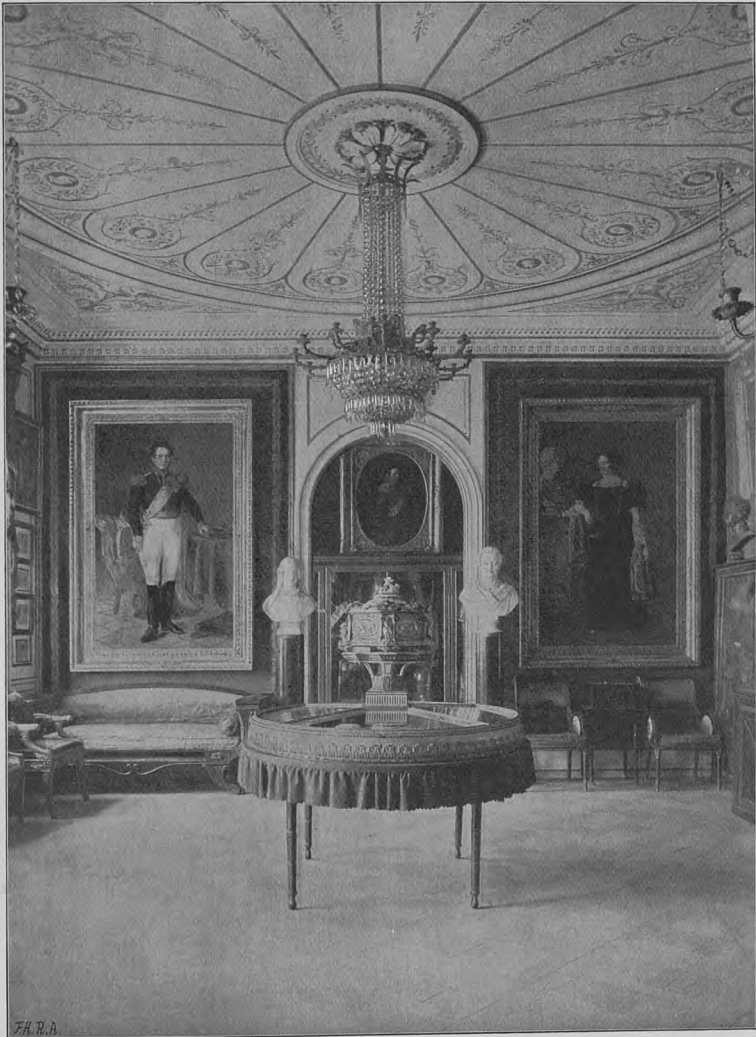
5. I tre Glasskabe: Nogle af *Christian VIII' Uniformer*, hans *Salvingsdragt* og *Elefantødensdragt*, hans første *Børnesko* og et Par *Sko* fra hans sidste Tid, hans *Sporer*, *Kikkert*, *Stok*, *Krudthorn*, *Støvler*, *Militærhue* og *Sabel*. — Nogle af *Dronning Caroline Amalies Dragter*, deriblandt hendes *Salvingsdragt*.

6. Paa Skabene: To marmorerede *Porcelænsvaser*. — Et *Toiletskrin* med *Porcelænmalerier*. — En *Hest*, der tømmes af en ung *Rytter*, *Statuette* i *Elfenben*.

7. I den nederste Del af det store *Dragtskab*: Forskjellige *Porcelænsager*, mindre *Skulpturarbejder* o. desl.

8. I *Vinduerne*: Et *Porcelæns-Skrivetøj*; to *Vindues-Glasmalerier* (*Christi Brystbillede* og det danske *Vaaben*), fra *Christian VIII' Palæ* paa *Amalienborg*, og et *Frokoststel* af wiensk *Porcelæn*, *Bryllupsgave* fra *Caroline Amalie* til *Christian Frederik*. — *Model* af et *Linieskib* fra *Frederik VI' Tid*, udført af danske *Krigsfanger* i *England* af *Kjødbenene* i deres *Mad*.

9. Ved *Skabene*: To *Faner*, den ene af grønt *Silketøj* med en *tysk Indskrift*, *Minde* om *Christian Frederiks Udenlandsrejse*, den anden en *Dannebrogspanne*, som *Christian VIII* i sin *Tid* har foræret *Greven af Noer*.

CHRISTIAN VIII' VÆRELSE.

FRA KONG FREDERIK DEN SYVENDES TID

(1848—1863).

Frederik VII (som Prins Frederik Carl Christian), Søn af Kong Christian VIII og dennes første Ægtefælle Charlotte Frederike, er født paa Amalienborg 6. Oktober 1808. Kort efter sin Konfirmation blev Prinsen i Slutningen af Maj 1826 forlovet med sit Næstsøskendebarn, Kong Frederik VI' yngste Datter Vilhelmine Marie, hvorefter han tiltraadte en Udenlandsrejse til Tyskland, Schweiz og Italien. Efter et toaarigt Ophold i Udlandet kom han tilbage til Danmark, og hans Formæling med Prinsesse Vilhelmine Marie fandt kort efter Sted paa Christiansborg 1. November 1828. Ægteskabet ophævedes imidlertid i September 1837.

Da Prinsens Fader ved Kong Frederik VI' Død havde bestøget Thronen, blev han som Kronprins Guvernør over Fyen og kommanderende General i Jylland og Fyen. Den 10. Juni 1841 formæledes han i Neustrelitz med Prinsesse Caroline Charlotte Mariane, Datter af Storhertug Georg af Meklenborg-Strelitz (født 10. Januar 1821, død 2. Juni 1876), og 22. Juni holdthan med sin Gemalinde sit Indtog i Kjøbenhavn. Dette Ægteskab hævdedes 30. September 1846.

Som Prins foretog Frederik VII ofte længere Rejser og besøgte saaledes 1834 med Linieskibet »Dronning Marie« Island, 1844 med Fregatten »Gefion« Skotland og Færøerne og 1846 med samme Skib Madeira og Spanien. I Aaret 1839 var han bleven optagen i Frimurerordenen, for hvilken han nærede stor Interesse.

Ved sin Faders Død 20. Januar 1848 besteg han Thronen, og kort efter udbrød under Ledelse af Hertug Christian og Prins Frederik af Augustenborg et længe forberedt Oprør i Slesvig og Holsten. Insurgenterne fik Understøttelse fra Tyskland, og som forhen oftere var sket, oversvømmede Fjenden gentagne Gange Jylland. I tre Somre fortsattes Krigen dels med Oprørerne, dels med de forskjellige tyske Stater, som ydede dem Hjælp, og først da Danmark havde sluttet Fred med disse, fik det frie Hænder til at undertrykke Opstanden.

Den almindelige Frihedsbevægelse, som i Aaret 1848 rørte sig over hele Europa, sporedes ogsaa her i Landet; den enevældige Konge imødekom sit Folks Ønske ved at give det en fri Forfatning og underskrev 5. Juni 1849 Danmarks Riges Grundlov.

Den 7. August 1850 indgik Frederik VII et morganatisk Ægteskab med Louise Christine Lehnsgrevinde Danner, født 21. April 1815, død 6. Marts 1874.

De sidste tretten Aar af Frederik VII' Regering hengik vel i Fred, men foruroligedes dog ved stadige Forfatningskampe og diplomatiske Forhandlinger med Tyskland angaaende Hertugdømmerne. Som en naturlig Følge af disse Stridigheder og af den derved til klarere Bevidsthed vaagnede Nationalfølelse maatte der foregaa en Tilnærmelse til de to beslægtede skandinaviske Nabofolk, hvis Konge Carl XV nærede et varmt Venskab for Frederik VII. Den ældre Slægt mindes endnu de hyppige og gensidige Besøg af de to kongelige Venner.

Frederik VII døde paa Lyksborg Slot 15. November 1863 som den sidste af Frederik III' Mandsstamme.

19. FREDERIK DEN SYVENDES VÆRELSE.

Dette Værelse er i den nyere Tid blevet dekoreret i Renæssancestil; Væggene ere grøntmalede med Prydelser i Guld og Loftet malet som Stukkaturarbejde. Gulvet er af Træ; Vinduet er forsynet med gule Gardiner med Kapper, Frynser og Kvaster.

Frederik VII' Moder
CHARLOTTE FREDERIKE.

Portræter, Buster og Malerier:

1. Forskjellige *Portræter af Frederik VII*, deriblandt et Maleri paa Kobber, udført af Kratzenstein-Stub 1813, et Billede tegnet 1841 af Gertner, et Knæstykke udført af Gertner*, og et Brystbillede udført af Schiøtt. — To *Portrætmedailloner af samme*, den ene i Terracotta, udført af Medaillør Conradsen, den anden i Elfenben. — *Biscuitbuste af samme*, udført 1863 i Bings Fabrik.

2. Portræter af Frederik VII' anden Gemalinde *Prinsesse Mariane*, hans Moder *Charlotte Frederike**, hendes Forældre *Storhertug Frederik Frants af Mecklenborg* og dennes Gemalinde *Louise* (Pastelbilleder). — *Arveprins Ferdinand* og

Arveprinsesse Caroline, malede af Schiøtt. — *Saluten paa Kjøbenhavns Rhed ved Prinsesse Marianes Ankomst 1841*, malet af A. Melbye, og hendes *Bryllupsindtog paa Slotspladsen* (to Malerier, udførte af Balsgaard).

3. *Møbler: Frederik VII' Skrivebord* af Mahogni; herpaa *forskjellige Gjenstande*, deriblandt den *Pen*, med hvilken *Frederik VII* har underskrevet *Grundloven*. — To *Lænestole*, paa den ene en rød Fløjlspude, en *Chaise-longue* med Pude og fire *Taburetter* betrukne med rødt Saffian. — En *Stol*, med hvilken er forbunden en Bordplade. — En *Stol* benyttet af Hofmarskallen ved Frederik VII' Hof.

4. I Vinduet: En *Model af Frederik VII' Lystdampskib »Falken«*, udført af Pælebygger Block.

5. I det store Glasskab: Forskjellige af *Frederik VII' Dragter* med Tilbehør (skaansk og dansk Husaruniform, Admirals- og Generalsuniform, Husar-Snorefrakke, Elefantordensdragt og Jagtdragt), *Vaaben*, *Ordensdekorationer* (norsk Sct. Olavsorden, hannoveransk Georgs- og Guelpheorden, dansk Frimurerorden), *Tobakspiber*, *Frimureremble-*

FREDERIK VII.
Malet af Gertner.

mer og flere andre Gjenstande. — Et *Lerkar* benyttet af Frederik VII ved Grundlæggelsen af Johanneskirken den 20. Juni 1856.

6. Ovenpaa Skabet: To store *Vaser af Sèvres-Porcelæn*, forærede Frederik VII af Kejser Napoleon III, og to *Vaser af Parianporcelæn* fra Gustafsbergs Fabrik, forærede Samlingen af Kong Carl XV af Sverige. — Paa Siden af Skabet: Nogle *Vaaben*.

7. I et lille Glasskab: Endel af *Frederik VII's fremmede Ordensdekorationer* (den hollandske Vilhelmsorden, den belgiske Leopoldsorden, den russiske Andreasorden, samt Alexander Newskyordenen, den hvide Ørns og Sct. Annaordenen, den franske Æreslegion, Levingerne af Æreslegionen, fundne i Ruinerne af Frederiksborg efter Branden, den neapolitanske Januarisorden, den italienske Annunciataorden, den østerrigske Stefansorden, den preussiske sorte Ørns Orden og den diamantbesatte tunesiske Nichani-Iftichar-Orden).

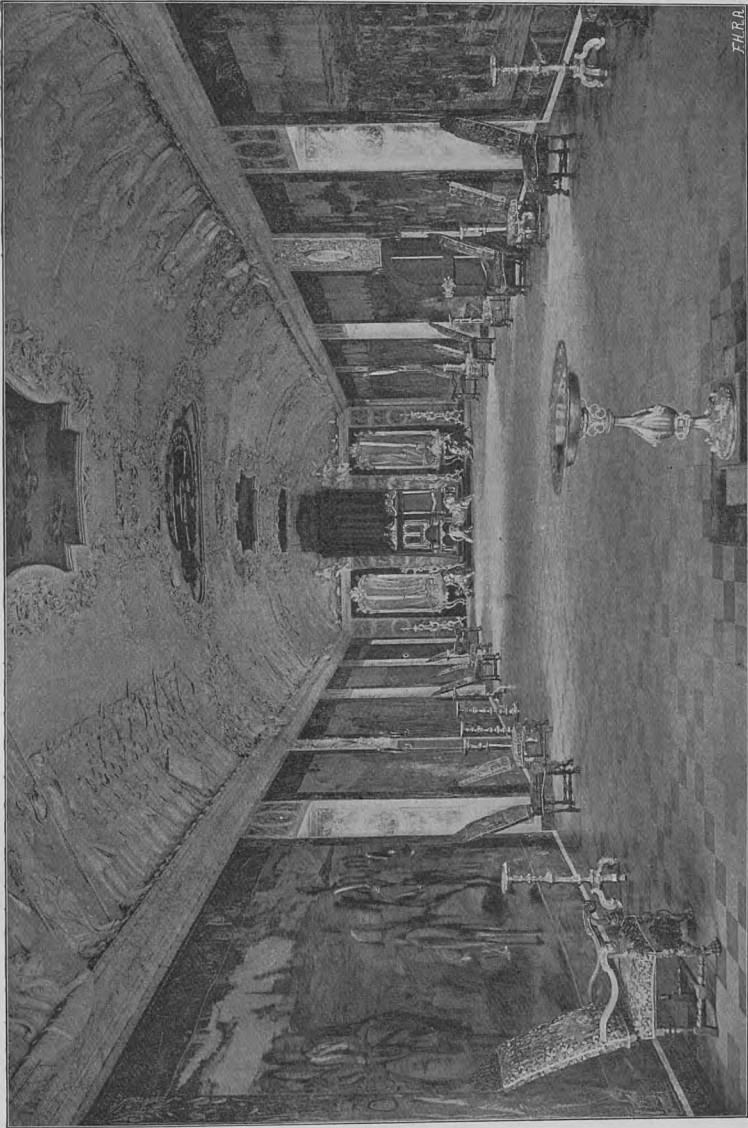
20. TAARNVÆRELSET.

Tvende Bordstel af forgyldt Bronze, kjøbte 1881 af nuværende Musesæumsdirektør, Bryggeriejer, Dr. phil. Carl Jacobsen til Ny Carlsberg paa Auktionen efter Arveprinsesse Caroline og af Enkedronning Caroline Amalies Bo og af ham forærede til Rosenborg. Det førstnævnte Stel, tilhøjre for Indgangen, er udført i Paris efter Tegninger af Professor Hetsch og skjænket Arveprinsessen i Bryllupsgave; det er i Empirestil og rigt forgyldt. Det andet Stel, som er erhvervet fra Enkedronningens Bo, og som er anbragt tilvenstre for Indgangen, er ligeledes udført i Paris. Til dette Bordstel høre 11 af Thorvaldsens Figurer, modellerede i Rom i Begyndelsen af Tyverne, dels af Freund, dels af fremmede Kunstnere, navnlig Galli, under Thorvaldsens eget Tilsyn; de ere støbte og udførte i forgyldt Bronze hos Jollage og Hopfgarten i Rom; til Figurerne hører der Fodstykker af slebet Porfyr. Det er iøvrigt ikke alene de her nævnte Gjenstande, som ere skjænkede af Direktør Jacobsen, men hele Værelsets Udstyrelse, der er holdt i Empirestil, er tillige bekostet af ham.

DEN ØVERSTE ETAGE.

21. RIDDERSALEN

strækker sig gennem hele Hovedbygningens Længde og Bredde; dens nuværende Udmykning skriver sig fra Slutningen af det 17. og Be-

F.H.R.

RIDDERSALEN.

gyndelsen af det 18. Aarhundrede. I Slutningen af Christian V Tid bleve saaledes de *tolv store Tapeter*, som efter Tegninger af Maleren Peter Andersen ere udførte i Kjøge af van der Eichen, ophængte i Salen. Disse Tapeter, der indeholde Fremstillinger af *de vigtigste Begivenheder i den skaanske Krig, omgivne af Krigssymboler*, ere forneden forsynede med oplysende Inskriptioner. De anføres her i den Orden, hvori de ere anbragte, idet vi begynde med den nordre Væg fra Thronstolene af:

1. *Wismars Erobring* den 13. December 1675.
  2. *Erobringen af Landskronas Kastel* den 4. August 1676.
  3. *Niels Juels Sejr paa Kolberghed* den 1. Juni 1677.
  4. *Marstrands Erobring* den 23. Juli 1677.
  5. *Landgangen ved Raa* i Nærheden af Helsingborg d. 29. Juni 1676.
  6. *Søslaget ved Øland* den 1. Juni 1676.
- Paa den søndre Væg, fra Karnapvinduet af:
7. *Helsingborgs Erobring* den 3. Juli 1676.
  8. *Christianstads Erobring* den 15. August 1676.
  9. *Landgangen paa Rygen* den 17. September 1677.
  10. *Erobringen af Damgarten i Pommern* den 6. Oktober 1675.
  11. *Slaget i Kjøgebugt* den 1. Juli 1677.
  12. *Erobringen af Landskrona* den 11. Juli 1676.

Over Kaminen i Salens søndre Ende staar en Buste af *Christian IV* i hvidt Marmor; over Indgangsdøren til Regaliekamret er anbragt en Portrætmedaillon af *Christian V* i hvidt Marmor og over Indgangsdøren fra Trappen en Portrætmedaillon af *Frederik IV* i Gibs, omgivet af Ornamenten i Træ, udførte af Frederik Ehbisch. Omkring Salen under Loftet findes en hvid *Gesims af Stukkatur* marmoreret af Christian von Bracht; over denne Gesims hvælver sig det prægtige *Stukkaturloft*, som er udført i Aarene 1706 og 1707 af Kunstnerne Frederik Ehbisch, Frants Biener, Leonhard Schwabe, Mathias Scheidinger, Christian Knebel, Antonio Auzone, Gotfred Jøch og Carlo Maria Pozzi. De *fire Loftsmalerier, som fremstille Regalierne*, ere udførte af Heinrich Krock. I Loftet ses i Midten *det kongelige danske Vaaben i Stukkatur med Farver, omgivet af Dannebrogsg- og Elefantordenskjæderne*; paa den østre Side findes to Hautrelieffer, fremstillende *de Vornedes Frigivelse* og *Dragonernes Oprettelse*, paa den vestre Side to tilsvarende, fremstillende *Oprettelsen af Landmilitsen til Fods og Matrosernes Indrullering*. Paa Gesimsen i Salens søndre Ende sidde to Figurer, fremstillende, Nord for Kaminen: *Asien*, Syd for samme: *Afrika*; i den modsatte Ende af Salen ses tilsvarende Fremstillinger af *Amerika* (Syd for Kaminen) og *Europa* (Nord for samme).

SØLVDØBEFONTENS FAD MED CHRISTI DAAB
i drevet Arbejde.

Riddersalen indeholder, foruden sex *Lænestole** og tolv *højryggede Stole* fra Frederik IV' Tid, forsynede med broderede *Betræk*, der angives at være udførte af Dronning Charlotte Amalie og hendes Hofdamer (paa en af disse Stole ses Aarstallet 1699), sex *mindre Spejle* (med toarmede *Lyseholdere*), to større saakaldte *Ordensspejle*, samt lige med *Sølvrammer*, og to meget store *Spejle* i *Sølvrammer* med tilhørende *Konsolborde af Sølv* (med Sølvsmed Ole Flores Wilckens Navn og Kjøbenhavns Mærke 1740), hvilke ere blevne frelste ved Christiansborgs første Brand 1794; endvidere findes fire høje *Sølvkandelabre* med 11armede *Lyseslager* og tolv *Sølvgueridoner* (fire med Navnechiffret S C, fire med C A og fire uden Navnechiffer); nogle af disse

LÆNESTOL med broderet Betræk.

Sølv-sager bære Kjøbenhavns el. Augsborgs Mærker og Aars-tallene 1732 (formentlig med Johan Nicolai Hebers Mærke), 1736 (med Sølv-med Ole Flores Wilckens Mærke og Aars-tallet 1736 og Kjøbenhavns Mærke med Aars-tallet 1738) og 1752 (en af Kandelabrene med dette Aars-tal og Kjøbenhavns Mærke har tillige Nicolai Langemanns Bogstaver og Aars-tallet 1748); de benyttes endnu ved festlige Lejligheder. Foran Kaminen i den søndre Ende, i hvilken der endnu er anbragt en *Jernkakkellovn fra 1721*, findes en *Sølvskjærm* samt to *Sølvbrandryttere* med Christian V Navnechiffer; *Ildtangen* og *Ildskuffen*, der ere af Jern, have Sølvgreb; foran den anden Kamin, i den nordre Ende, findes en fløjlsbetrukken *Thronhimmel*, hvorunder *Kongens og*

Dronningens Thronstole ere anbragte; den første bestaar af Narhval-tænder og er forsynet med otte *allegoriske Metalfigurer* udførte af Johan Kohlmann; øverst er anbragt et *Rigsæble*, hvorunder en *kostbar Amethyst*, der opbevares i Regaliekamret, indsættes paa Salvingsdagen istedetfor det ligedannede Stykke Bjergkrystal, som ellers indtager dens Plads; denne Thronstol blev første Gang benyttet ved Christian V Salving 1671; derimod er Dronningens Thronstol noget yngre, idet den blev brugt første Gang 1731 ved Sophie Magdalenes Krøning; den er overdragen med massivt Sølv og forgyldt paa flere Steder; paa Thronhimlen findes to liggende Figurer, fremstillende *Guds frygt og Kjærlighed med Jehovas Navn i Midten*, Alt af støbt massivt Sølv og tildels forgyldt; Sædet og Rygstykket ere beklædte med Sølvbrokade, og under Sædet findes en Krydsfod af støbt Sølv med drevet og forgyldt Arbejde; paa Stolen findes Nicolai Junges Mærke med Aars-tallet 1725 og Kjøbenhavns Mærke med Aars-tallet 1731. Foran Thronstolene findes de *tre Sølvlover*, der fremstille *Danmarks Vaaben, Øresund, store og lille Belt*; de ere udførte af Ferdinand Küblich og bleve før-

ste Gang benyttede ved Frederik III' Begravelse; senere ere de blevne anvendte ved Salvingshøjtidelighederne, kongelige Begravelser og lignende Lejligheder. I den anden Ende af Salen staar *den kongelige Døbefont**, der er af forgyldt Sølv, med en Fremstilling af Christi Daab i ophøjet Arbejde i Bunden af Fadet; dette Stykke, hvortil høre et Par blandt Regalierne opbevarede *Lyseslager, et Fad og en Kande, Alt af drevet Guld*, blev i Aaret 1720 afgivet til Rosenborg og benyttes endnu. Under Døbefonten er udbredt et *orientalsk Tæppe*.

22. PORCELÆNSVÆRELSET.

Dette Værelse indeholder *en kostbar Samling af chinesisisk, japansk, sachsisk, fransk og dansk Porcelæn samt nogle Stykker svensk Porcelæn*. Det chi-

nesiske og japan-
ske skriver sig
for en Del fra Fre-
derik IV' og Chri-
stian VI' Tid; nogle
af disse Gjen-
stande have Fre-
derik IV' Navne-
chiffer, andre
Christian VI' og
Sophie Magdale-
nes eller deres
Vaabner. Fra en
noget senere Tid
skrive sig enkelte
Stykker, der have
envis historisk In-
teresse, saaledes
*to blaa- og hvid-
malede Tallerke-
ner* med Frederik
V' Navnechiffer
og Aarstallet 1750
samt med en
Fremstilling af re-
formert Kirke og
en Indskrift i An-
ledning af den 'ol-

FRA PORCELÆNSVÆRELSET.

denborgske Stammes 300 Aars Jubilæum 1749, *to Tallerkener* med Indskrift angaaende Indfødsretten, *et Stel* med Juliane Maries Navn samt med en Fremstilling af Rytterstatuen paa Amalienborg. Blandt det sachsiske findes *nogle Stykker af det ældste Bøttgerske brune Porcelæn*; største Delen af det sachsiske Porcelæn hører imidlertid til *et Service fra Frederik V' Tid*, som formentlig er det, han fik som Gave af August III af Polen 1751. Et Portræt af *Frederik V* malet paa Porcelæn er udført af Töpfer 1752. Det franske Porcelæn hører for største Delen til *et Service fra Sèvres*, som Ludvig XV forærede Christian VII 1768. Ved samme Lejlighed fik Christian VII *tre Porcelæsmalerier*, fremstillende *en Offring til Bacchus*, Kopi efter et Maleri af Pierre, *en Lejrscene* samt *en sigtende Cupido*, Kopi efter et Maleri af Carl Vanloo. Det danske Porcelæn bestaar væsentlig af *Flora Danica Servicet**, som oprindeligt skal være bestilt af Kejserinde Catharina II af Rusland, men som senere blev afkjøbt Kjøbenhavns Porcelænsfabrik af Christian VII. Endvidere mærkes en Biscuitbuste af *Juliane Marie*, en Buste af *Arveprins Frederik* og en *Punchebolle* med en Fremstilling af *Slaget paa Kjøbenhavns Rhed den 2. April 1801*. De faa Stykker svensk Porcelæn, Samlingen besidder, hidrøre fra Mariebergs Fabrik.

23. GLASVÆRELSET.

Dette Værelse blev i Aaret 1714 under Brandmajor Fuchs' Ledelse indrettet til at optage den kostbare *Glassamling*, som Frederik IV havde faaet Nytaarsdag 1709 som Gave fra Dogen Aloysio Mocenigo II i Venezia. Væggene ere beklædte dels med grønt Damask, dels med Glas; under Loftet var tidligere anbragt et Maleri fremstillende et *Bacchusoptog*, men dette er borttaget ved Istandsættelsen 1886—1887, og det bagved værende interessante *Stukkatur-Bjælkeloft fra Frederik III' Tid* er ved samme Lejlighed blevet restaureret. *Marmorkaminen*, i hvilken der er en Træskjærm, skriver sig fra Frederik III' Tid. Foruden selve Glassamlingen, der udgjør over 700 Stykker, findes der i Værelset *to Taburetter*, et stort *Spejl med Spejlglasramme* og en *Glaslysekroner*.

REGALIEVÆRELSET.

(Dette Værelse er ikke tilgængeligt for de Besøgende.)

I dette Værelse opbevares: *Christian III' Kroningssværd*, *Frederik II' Elefantorden*, *Christian IV' Krone** (udført af Guldsmed Didrik Fiuren) og *Ridderslagskaarde* (Toledoklinge udført af Thomas de

GLASVÆRELSET.

Ayala), en Kroningspokal (udført i Haag 1653 af Hans Conrad Brechtel fra Nürnberg), den originale Kongelov, Christian V' Krone (udført af Guldsmed Povl Kurtze); Sceptret, Sværdet, Sværdbæltet, Rigsæblet, Salvebuddiken, Knæbaandene til Salvingsdragten, Amethysten til Kongens Thronstol, Dannebrogsg- og Elefantordenens Insignier fra Christian V' Tid, Guldkarrene til Døbefonten samt Dronning Sophie Magdalenes Krone (udført 1731 af Friderich Fabritius) og forskjellige Diamantsmykker; endvidere et Halsbaand af store ægte Perler, formentlig opfindelig nedarvet fra Dronning Charlotte Amalie.

Efter Dronning Louises Død 1898 er tilkommet:

To Pendeloquer med to store flade Brillanter omgivne af to Rækker smaa Brillanter; have tilhørt Juliane Marie. — Marie Sophie Frederikes Bryllupsring med Datoen 31. Juli 1790 omgivet af Brillanter. — En Brillant Solitaire fattet som Broche, har tilhørt samme. — Et Collier med 161 norske Perler samt Laas med 3 Brillanter og en Portrættramme med Christian VIII' Portræt omgivet af Brillanter; hertil hører en Bøjle med 4 Brillanter; har tilhørt Caroline Amalie. — En Patch med rød Emaille, Rosenstene og orientalske Perler og med Christian VII'

Navnehiffer; har tilhørt Arveprinsesse Caroline. — *Ordensportræt af Kong Christian IX, omgivet af Brillanter, med Krone af Brillanter samt Bøjle med tre større Brillanter*; foræret Dronning Louise af Kong Christian IX i Anledning af Sølvbrylluppet 1867. — En prægtig malet *Vifte med udskaaret Perlemodersstel; paa Bagsiden det danske, russiske, engelske og græske Vaaben*; foræret Dronning Louise af hendes Børnebørn i Anledning af Guldbrylluppet 1892. — *En Broche i Form af en kejserlig russisk Krone med Miniaturportræter af Kejser Alexander III og Kejserinde Maria Feodorowna, omgivne af Brillanter; fornedet to store, runde, orientalske Perler*; foræret Dronning Louise i Anledning af Kejserkroningen i Moskva 1883.

KONG CHRISTIAN IV' KRONE.

